

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadói felelős: **Rubinek Gyula** az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: **Buday Barna**.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Közteleken.

- 1912 április 28. d. e. 10 órakor. Gazdasági Egyesületek elnökségének értekezlete.
28. d. e. 10 órakor. Gazdatisztek Országos Egyesületének közgyűlése.
29. d. e. 10 órakor. OMGE. igazgató-választmányának ülése.
29. d. e. 11 órakor. A GEOSz. végrehajtó-bizottságának ülése.
- május 3. d. u. 4 órakor. Szociális bizottság ülése.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”

igazgató-választmányának

1912. évi április hó 29-én (hétfőn) d. e. 10 órakor a Köztelek székházának nagytermében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8., II. em.) tartandó rendes ülésére.

(Tárgysorozatol. a „Köztelek” 30. számában.)

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” igazgató-választmányának, ugyis mint a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége” végrehajtó-bizottságának

1912. évi április hó 29-én (hétfőn) d. e. 11 órakor a Köztelek székházának nagytermében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. szám, II. emelet) tartandó

II. ülésére.

(Tárgysorozatol. a „Köztelek” 30. számában.)

Egyről-másról.

(Gabonapiaczi szemle. — A római intézet áprilisi jelentése. — A nemzetközi tejpiaconról. — Taktikázás a választójogi reformmal. — Taggyűjtési akciónk. — Franciaország tőzsde-reform. — Az árfelhajtó spekuláció megrendszabályozása.)

A nemzetközi gabonapiacok csendes üzletmenet mellett alapszabályok továbbra is szilárd magatartást tanúsítottak. Argentínából jelentékenyebb tételek kerülnek piacra, amelyből azonban igen sokat szállítanak a kontinensre, úgy hogy az angol piacok ellátása nem bőséges. A kontinensen Franciaország szerepel mint élénk vásárló, továbbá Olaszország. Az őszi nagyobb mértékű franciaországi importról sokan úgy vélekedtek, hogy ez a mutatkozó hiányt bőségesen fedezte. Most azután bizonyult, hogy Franciaország még mindig nagyobb importra szorul. Az olasz háború Olaszország buza-fogyasztását megnövelte és ezért importálnak ma is még jelentékenyebb mennyiségeket. A nagyobb argentinai elhajózásokat tehát a kontinens élénk kereslete hatalmasan ellensúlyozza, továbbá az is, hogy a közel jövőben nem lehet orosz és a dardanellekre számítani, mert a Dardanellekre kereskedelmi hajók az olaszok blokádja következtében nem mehetnek keresztül. Sok elszállításra váró tétel rekedt a Fekete-tengerben, amelyet az exportőrök nem tudnak elszállítani. Az Egyesült-Államokból újabban a vetések állása miatti panaszok megnövekedtek. A késői fagyok miatt számos vidéken nagyobb kiszántások voltak, melyeket Snow, az amerikai statisztikus négy millió acre-re becsül.

A nemzetközi szilárd hangulat visszhangra talált a mi tőzsdénken is s ezt megerősítette az időjárás kedvezőtlen alakulása. E héten ismét hideg csapadékos időjárás uralkodott, amint ezt a „Meteor” előre megjósolta. Ez alapon a tőzsdén különösen a hét elején rendkívül szilárd hangulat uralkodott és csak esőtörtőkön volt némi árcsökkenés tapasztalható inkább technikai okokból. A múlt hetihez képest az áprilisi és májusi határidők búzával mintegy negyven fillérrel, az októberinél hatvan fillérrel

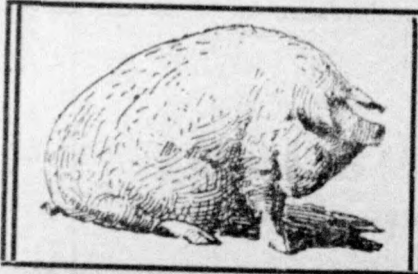
emelkedtek. Az utolsó áprilisi napon 2000 q buza került felmondásra, illusztrálásul annak, hogy készleteink nem bőségesek. Emelkedett a tengeri árfolyama is, csak a zab zárult azon a szinten, mint egy héttel ezelőtt.

A római nemzetközi mezőgazdasági intézet most közzétett áprilisi havi jelentése elsősorban az őszi vetések állásáról számol be az északi földgömb országában. Az intézethez áprilisi közepéig beérkezett hivatalos adatok szerint a gabonavetések általában kielégítően teletek, az Északamerikai Egyesült-Államokban és Japánban azonban a múlt év hasonló időszakához képest némi visszaesés mutatkozik. A legutóbbi tíz év termésének átlagát 100-nak véve, a vetések jelenlegi állása alapján várható ideai buza-termést az Egyesült-Államokban 93,6-ra, a rozstermést 97,7-re becsüli a római intézet, de ez a becslés természetesen még sok változásnak van a tavaszi időjárás viszonyosságai folytán alávetve.

A tavaszi vetések rendszeresen folynak valamennyi országban, ahonnan a római intézet jelentést kapott, bár itt-ott a sok csapadék és a késői fagyok hátráltatták a tavaszi munkálatokat. Végül az argentinai tengertermés végre eredményét 75,15 millió métermázsában, Ausztrália ideai buza-termését pedig 19,8 millió métermázsában jelöli meg az intézet, amely áprilisi bulletinje végén a horvát-szlavonországi 1911. évi állatszámítás eredményeit közli és arról is beszámol, hogy az osztrák földművelésügyi minisztérium az intézet kérelme értelmében áprilistől novemberig a vetések állásáról havonként kétszer, minden hó elején és közepén fog jelentést küldeni a miniszteri gazdasági tudósítói kartól bekérendő adatok alapján.

A svájci gazdaszövetség árjegyzőirodája a nemzetközi tejpiaconról szóló első negyedévi XIII. jelentésében, amelyhez Svájcson kívül hazánk, Ausztria, Olaszország, Franciaország, Németország, Svédország, Norvégia, Németalföld, Belgium, Dánia, Anglia és az északamerikai Egyesült-Államok szolgáltatott adatokat, az

Szövetkezeti bizományi sertéshizlalótelepének ismertetőjét

érdeklődőknek megküldi a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

Telepvezetőség:

Budapest, Kőbánya, Szállás-u. 20-22.

élelmiszerek fogyasztásában észlelhető általános emelkedést állapítja meg a termelés némi korlátozásával szemben. Ez a körülmény természetesen a terményárak megszilárdulását vonja maga után. A takarmányneműek árában ugyszólván világszerte emelkedés mutatkozik és ugyanez áll, Anglia kivételével, a tejárakra is. A keménysajtók ára felfelé, a lágysajtóké inkább lefelé haladó irányzatot mutatott, míg a vaj áralakulása nem egységes — Európában általában emelkedő vagy legalább is szilárd, az Egyesült-Államokban inkább hanyatló.

Ami a jövő kilátásait illeti, a tejárak alkalmasint elérték már legmagasabb színvonalukat s itt inkább némi hanyatlással kell a nyáron számolni. A sajt ára állandónak, a vaj ára ellenben inkább csökkenőnek ígérkezik, de sok függ természetesen attól, fellendül-e nagyobb mértékben a tejtermelés és hogyan sikerül az ideai takarmánytermés. Hazánkban mindenesetre inkább az áralakulás szilárdságára van kilátás.

A választójog kérdése megint előtérbe került, sajnos, nem azért, mintha a többivel már rendbejötték volna. Egyenesen az obstrukció leszerelése kedvéért akarják most sebtében kigondolni azt a reformot, melylyel Khuen gróf azért nem állhatott elő, mert nem volt készen a statisztikája. Ugy látszik azonban, ha szorít a csizma, akkor a jó öreg statisztikára sincs szükség. Most a fődolog olyan reformtervvel jönni, még pedig minél gyorsabban, mely a progresszivisták és a radikálisok vágyát egyformán kielégíti s visszaadja a mai parlament munkaképességét.

Veszedelemes dolognak tartanók, ha a választójogi reformot eszközözül akarnák felhasználni más, hozzá nem tartozó kérdések megoldásának. Ettől a reformtól az ország jövője függ, ezt a reformot tehát nem szabad összekonfundálni a kibontakozás pillanatnyi czélszerűségeivel, melyek arra utalnak, hogy a kormány a radikális követeléseket teljesítse. Nézetünk szerint a kormánynak mindaddig nem szabad magát hozzákötnie konkrét tervezetekhez, míg ezeknek következménye a statisztika feldolgozott anyagából megítélhetővé nem válik. Az összes megkérdezett társadalmi testületek tartózkodtak attól, hogy a szükséges adatok rendelkezésre bocsátásáig részletes választójogi programot adjanak. Vajjon éppen a törvényhozók mellőzhetnék-e ezt a lelkiismeretes eljárást, vajjon lehetséges-e, hogy ők obligót vállaljanak olyan tervekért, melyeknek hatását képtelenek kiszámítani.

Minél nagyobb mértékű jogkiterjesztést terveznek, annál inkább kötelező az előzetes tájékozódás. Ha a tisztelt politikus urak immár nem reflektálnak a választók véleményére, ne vonják meg legalább saját véleményüktől a komolyság és lelkiismeretesség jellegét.

A vármegyék tavaszi törvényhatósági közgyűléseinek napirendjén sűrűn szerepel most egy bennünket közelről érdeklő pont: az OMGE.-be alapítótagként való belépésre vonatkozó indítvány. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy törvényhatóságaink sorra a legnagyobb lelkesedéssel teszik magukévá az előttük fekvő indítványokat és teljes elismeréssel az OMGE. működése iránt

jelentik be egymás után csatlakozásukat. Legutóbb *Torontól vármegye* törvényhatóságának f. hó 22-iki közgyűlése határozta el *Csekonits* Sándor gróf indítványára egyhangulag, hogy ötszáz koronás alapítvánnyal lép egyesületünk tagjai sorába s reméljük, hogy a törvényhatóságok hasonló határozatainak örvendetes sorozata még nem zárult le a már eddig is szép számban történt jelentkezésekkel, amelyek nagymértékben hozzájárulnak az OMGE. erkölcsi sulyának növeléséhez.

A párisi árutőzsdén ősz óta szokottnál is nagyobb arányu spekuláció foly, mely a gabonaművek áralakulását a tényleges piaci viszonyoktól eltérő irányban, egyes üzerek vagy ringek üzleti számításainak kedvező módon befolyásolja. A nyilvánvaló visszaélések végre a határidőüzleti játék pusztításait eddig tétlenül szemlélő francia kormányt és törvényhozást is beavatkozásra indították.

Az első intézkedés volt az immár életbelépett 1912. évi költségvetési törvény 8—11. szakaszaiban a lajstromozási kényszer megállapítása. Az említett törvény 8. szakasza ugyanis kimondja, hogy az árutőzsdén szállítási vagy határidőügyleteket csak hivatásos, bejegyzett kereskedők vagy tőzsdei ügynökök köthetnek, akiknek ez ügyletekről kivétel nélkül lajstromot (répertoire) kell vezetniök. A lajstromokba bárnikor joga van a kereskedelmi törvényszéknek ellenőrzés czéljából betekintenie. A lajstromba be nem vezetett tőzsdei ügylet semmis és abból eredő követelések bírói uton nem érvényesíthetők. A lajstromozott ügyletekre a törvény 9. szakasza adót vet ki, amelynek azonban voltaképpen csak statisztikai jellege van, annyira csekély. Tudniillik öt métermázsánként vagy öt hektoliterenként két fillér adó rovandó le minden egyes tőzsdei kötés után, de még ezt is felére mérsékli a törvény minden olyan áru és élelmiszer után, amelynek métermázsánkénti átlagára a legutóbbi öt évben negyven frankon alul maradt.

Egészen nyilvánvaló tehát, hogy a lajstromozási kényszer és a tőzsdei adó behozatala nem pénzügyi czélokat szolgál, hanem ezen a réven remél a francia kormány a párisi határidőpiacra folyó üzérkedésbe bepillanthatni. Az egyes kötések kényszerű lajstromozása ugyanis némileg megkönnyíti majd a gabonátőzsdén ma megtorlatlanul harácsoló spekulánsok visszaéléseivel szemben való fellépést. A közbelépéshez a kereskedelmi törvényszék a Code Napoleonnak azt a paragrafusát veheti igénybe, amely szigorú büntetéssel és pénzbírsággal sújtja mindazokat, akik gabonaművek, liszt és egyéb élelmiszerek árát összebeszéléssel vagy csalárd uton mesterségesen felverik vagy lenyomják*.

De a francia kormány még tovább is ment egy lépéssel, amidőn a közvélemény általános helyeslése mellett legutóbb törvényjavaslatot terjesztett a kamara elé, amely igen erélyes eszközökkel torolja meg a tőzsdei árfejhajtó spekuláció visszaéléseit. A javaslat szerint ugyanis mindaz, aki álhírek, áruviszatarítás vagy e czélra alakult szövetkezetek útján vagy bármi más módon közérdekű értékpapírok vagy élelmiszerek mesterséges, azaz a természetes

áralakulást felülmuló árak előidézésére törekszik, egy hónaptól egy évig terjedhető börtönnel és 500-tól 10,000 frankig terjedhető bírsággal büntetendő. Ugyanilyen büntetéssel sújtandó minden személy vagy társaság, ha a természetes s szabad kereskedelmet s ipara vagy üzlete határait meghaladó mértékben mesterséges árfejhajtásra törekszik. A büntetés két hónaptól két évig terjedhető börtön s 1000-tól 20,000 frankig terjedhető bírság lesz, ha a visszaélés tárgya elsődrendű szükségleti élelmiszer.

Ez a javaslat előreláthatólag mihamar bekerül a francia törvénykönyvbe, de vajjon a mi kódexünk meddig marad — annyi sürgettség és ígérlet dacára — hijával a tőzsdei határidőüzleti spekulációt megrendszabályozó paragrafusoknak. Ime, itt a francia példa; pedig a francia kamarára még a bécsi és budapesti tőzsdelapok sem foghatják rá, hogy — reakciós.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS MŰTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Tapasztalataim az amerikai módszerszerinti tengeritermesztésről.

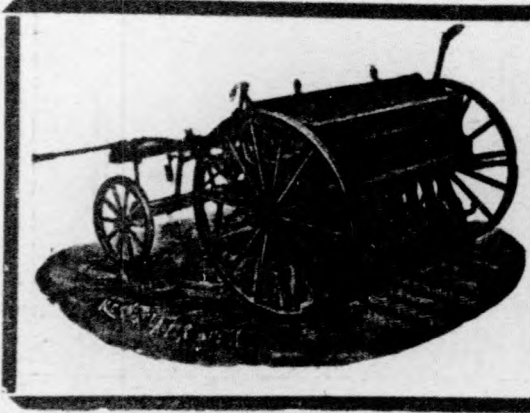
1911-ben az összes tengerimert már amerikai módszer szerint termesztettem s talán nem lesznek teljesen érdektelenek azok a tapasztalataim, amelyeket ez új rendszert illetőleg szereztem. Az elővetemény volt: VI—VII. darabon tengeri, VIII—XI. darabon buza, XII—XIV. darabon $\frac{1}{2}$ répa és $\frac{1}{2}$ csalamádé, XV. darabon kender, XVI. darabon tengeri, XVII. darabon szegődményes tengeriföld. A régebbi beosztást meg kellett változtatnom, hogy összefüggő darabban legyen a tengeri és így keresztben és hosszában is kapálható legyen.

Trágyázás: Csak a IX. és X. darab volt 1909. évben istállótrágyával és kísérletképpen szuperfoszfáttal trágyázva és a XII—XIII. darab felső $\frac{1}{2}$ -a istállótrágyával 1909 őszén. 1911. évben pedig a XII—XV. darabokat trágyáztam meg a tengeriültetvényen lévő műtrágyaszóróval a vetés alkalmával, most már meg nem állapítható különböző mennyiségű szuperfoszfáttal.

Talajelőkészítés: Őszi szántás 15—20 cm. (VI—VII). Tarlószántás 8—10 cm. és őszi szántás (VIII—XI.), őszi szántás (XII—XVII.). Tavasszal az egészet hajlós vasboronával megboronáltam, majd tárcsával felvágattam és vetés előtt sima hengerrel megjárattam, hogy az ültetőgép sorjelzése jobban lássék.

Vetés: A Deere-féle műtrágyaszóróval felszerelt négyzetbe ültető géppel 107 cm. sor- és fészektávolságra, egy fészekbe a VI. darabon 4 szem Illinois champion, meghagyva 3 szál; a VII. darabon 4 szem, a VIII—XI. darabon 3 szem, a XII. darabon 4 szem Preri királyné; a XIII—XVII. darabon pedig 3 szem közönséges hazai tengeri, meghagyva 3 vagy 4 szál.

Vetőmagszükséglet: Pontosán nem állapítottam meg, de 4 vagy 6 kg.-ra tehető 1600 négyszögölenként az amerikai tengeriből. Az egész terület bevetésénél azonban több mint 2 q magmegtakarítás történt a sorvetéssel szemben. A vetés czélszerűsége, illetve a terméseredmény

Szab. „Rekord II” sorvetőgép

a Eszenci mezőgazdasági gépgyár r.-társ. gyártmánya.

Sorba vet — sorba trágyáz!

Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket.

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest.

szempontjából nem is az a fontos, hanem az, hogy egyforma nagyságu szemekből áll-e a vetőmag, egyforma csiraképes-e és hogy a tengerifésleg fejlődőképességének, illetve növény-nagyságának megfelelőleg hány szem megy, illetve hány szál növény marad meg egy-egy bokorban. Én a vetőmagot osztályozom, kirosztálom belőle kézzel a legapróbb és a legnagyobb szemeket és csak a közép nagyságu egyforma szemeket vetem el, sőt a jövőben csirázató próbát is akarok tenni.

Megmunkálás: Vetés után Planet junior-féle lókapával 5 kapálást kapott és azonkívül a bokrok kétszer megkapáltattak kézierővel is a VI—XVI. darabon és háromszor a XVII. darabon. Az első kapálást még a kelés előtt végeztük el, hogy a hengerezett földet felporhanyítsuk, amit bátran meg lehetett tenni, mert hosszában az ültető-gép keréknyomai mutatják, hol vannak a fészkek. Amint elvégeztük hosszában a kapálást, azalatt kikelt a tengeri és hozzákezdünk a kapáláshoz keresztben s így kevés megszakítással folytonosan dolgozott két lókapá. Naponként egy kapa 5 holdat munkált meg.

A beérés időpontja: VI-on az április 26-án vetett Illinois champion októberben nem ért meg, még félig éretten megfagyott, VII—XII-en Preri királyné (vetve április 26-tól május 1-ig) és XIII—XVII-en a közönséges (vetve május 4-től május 6-ig) szeptember második felében éretten volt már.

Terméseredmény: Kat. holdanként adott az Illinois champion: 19.75 q-t, a Preri királyné: 11.80 q-t, a magyar közönséges 7.68 q-t, a műtrágyázott magyar közönséges 11.58 q-t.

Ezekhez az adatokhoz tájékozásul szükségesnek látom még a következőket megemlíteni: A tengeri talaja sík fekvésű és $\frac{2}{3}$ része világosabb színű agyag, $\frac{1}{3}$ -a, az alacsonyabb fekvésű rész vizenyős, szurkos fekete agyag.

Vetéskor az idő száraz-meleg volt és így gyorsan szikkadt a föld úgy, hogy a később vetett földeket, különösen a közönséges tengeri földjét a tárcásborona már nem porhanyította kellőleg. Sajnálom, hogy sekélyen nem szántattam újra ezeket. Bár a tárcásborona általában kitűnő szerszám és jobb munkát is végez, mint a borona, de különösen agyagföldön mégsem pótolhatja, az ekét. Hármassal végzett sekély tavaszi szántás félig szikkadtan porhanyóra elboronálva, mindennél többet ér. Ez volt főként az oka a közönséges tengeri gyengébb terméseredményének, mivel ennek földje legnagyobb részben vizenyős, fekete-szurkos agyag volt és emiatt a gép nem mindenütt tudta a fészkekben a magot kellő mélységre letenni s így a kelés hiányos és egyenetlen lett.

Az alacsony átlag másik oka az, hogy a XVII. számú darab konvencziós föld volt és ezt a cselédasszonyok éveken át igen rosszul művelték és véletlenül éppen ez került legutóljára vetés alá is úgy, hogy ezen a darabon alig termelt valami és ez nyomta le a közönséges tengeri átlagát. Miután a konvencziós földet a cselédasszonyok mindig rosszul művelték, most már nem is adok nekik földet, hanem inkább hat q szemes kukoricát föld helyett.

Harmadik oka a Preri királyné és közönséges tengeri gyengébb termésének az volt, hogy

amidőn ezek körülbelül egyidőben csövezni kezdtek, nagyon száraz-meleg idő járt és én — nagy dologidő lévén — elég hibásan megtakarítottam a hatodik kapálást. Emiatt azután egy pár nap alatt úgy kiszáradt a különben elég porhanyónak látszó talaj, mint a téglá. Ellenben az Illinois champion, mely mintegy öt héttel később csövezett, éppen csövezéskor kapott esőt.

Az 1911. évi aránylag gyenge terméseredmény oka volt továbbá az is, hogy május közepe táján a már szépen kikelt, 4—5 levelében levő tengeri a talaj alacsonyabb, vizenyösebb részén teljesen elfagyott, talán azért, mert itt már keresztben is kapálást kapott s így kövérebb volt. A magasabb fekvésű részekben is nagymértékben szenvedett a fagytól s az elfagyott rész csak újabb sarjadzás által fejlődhetett. Az elfagyott és összezsugorodott levélrészeket, hogy az új sarjadzás el ne fojtja, ollóval lecsipegettettem, de így is a fagyás legalább két héttel hátráltatta a fejlődést.

Végül az 1911. évi gyengébb termés oka volt még az is, hogy az új művelési módhoz alkalmazkodni nehezen tudó, kissé ügyetlenebb munkások az első kapáláskor — mivel a gaz a bokrok tövében buján megnőtt, ugyanis a fagy miatt kissé elkéstem a kapálással — igen sok szál tengerinek vagy elvágta a gyökerét, vagy megvágta a szárát és emiatt azt a szél kitérte.

Régebben alig vetettem tengerit, mert a harmados művelés mellett nem volt érdemes, gazosan maradt, keveset termelt. Ellenben azóta, hogy házilag lóval művelem, a legnagyobb súlyt erre fektetem. Azelőtt sorba vetve műveltem, közönséges vetőgéppel vetve a tengerit és pedig 80 cm.-es, majd 110 cm.-es sorokban s a tengeri nagyobb tisztá jövedelmet adott, mint a buza, mert a buza nálam könnyen megdől és megszorul.

Összehasonlítva a sorba művelést a négyzetes műveléssel, az utóbbi művelési mód előnye a kevesebb vetőmagszükséglet, az aránylag gyorsabb vetés és hogy a vetést egy ember és két ló jól végezheti (mindössze a darabok végén a jelződrót letételét kellett a munka pontossága végett magamnak csinálnom), továbbá, hogy kapálni a lóval hosszában és keresztben is lehet s így a drága kézi munkából nagyon kevés kell. Kézi munka csupán a bokrok környékének megtakarítására szükséges.

Hátránya azonban a négyzetes művelésnek, hogy nagy pontossággal kell beállítani a darab végén a jelződrótot és ebből kiindulva a vezető láncokat, hogy a sorok keresztben is jók legyenek és nagyon kell ügyelni a gép vezetésénél az egyenes irány betartására s általában a gép helyes kezelésére és beállítására. Ha nem egyforma nagyok a tengeriszemek, nem tehet egyforma mennyiségű szemet egy-egy fészekbe a gép és ha nem egyforma csiraképességű a vetőmag, nem lesz egyforma a növények száma a bokrokban. Végül pedig nagyon fontos dolog a megbízható és begyakorlott ügyes munkás, mert a rossz munkás sok kárt csinálhat.

A tengeri sűrűségét illetőleg úgy látszik, hogy a 107 cm.-es négyzetnél, jó erőben levő földben az Illinois championnál, mely 250—300 cm. magasra is megnő, elég két-két szál egy

bokorba. A Preri királyné lófogó tengerinél három szál, a közönséges tengerinél három, de inkább négy szál meghagyása bizonyult jónak. Vetni azonban jobb többet, mert a felesleges szálakat ki lehet irtani utólag az első kézi kapálás alkalmával, de a hiányzó szálakat nem lehet pótolni.

A műtrágyázást szuperfoszfáttal előnyösnek láttam, habár egész pontossággal nem is lehetett az eredményt megállapítani, mert azt sokféle körülmény befolyásolta. De a műtrágyázott darabok tenyészet közben is sokkal szebb kinézésűek, erősebb növéseik és fényes sötétzöld színűek voltak, különösen az istállótrágyás földben, a csöképződés is jobb volt és a beérés is gyorsabb. Így a szuperfoszfát terméscsökkentő hatása világos volt, annyira, hogy ezidén a tengeri alá az egész területre szándékozom szuperfoszfátot szórni. Azonkívül próbát fogok tenni a tengeriültetésekor a chilisalétronnak a fészkekre való felüliszórásával is azokon a földeken, amelyekre most nem jutott istállótrágya. Ezt tengeriültetőgéppel el tudom végezni, mivel az el van látva műtrágyaszóróval is.

Végül különösen kell még hangsúlyoznom a tarlószántás gyomirtó hatását, mert azokon a darabokon (a VIII—XI. darab), amelyek tarlószántást kaptak, alig volt gyom és a kapálás is mindig jobban és könnyebben ment. Hogy a talaj megfelelő előkészítése mennyire kedvezően befolyásolja a művelési költségeket és a terméseredményt, különösen szembevető volt ez a VIII—XI. darabnak a volt konvencziós földdel (a XVII. darab) való összehasonlításánál, amely olyan volt, mint a gyep, egy kapálással többet is kellett neki adni és mégis siralmasan rossz termés volt rajta.

Szabó Gyula.

Magyar kukoricafajták.

III.

— Putyi kukorica. —

✕ A putyi kukoricát Lubinsky Ernő gazdasági intéző 1901. évben a „Köztelek” 94. és 95. számaiban már ismertette. Akkor e kukorica származási helyétől távol lakott és az értesülése e fajtára nézve hiányos volt. Most azonban, hogy a putyi kukorica származási vidékén lakik, teljes leírását adhatta e tengeri keletkezésének.

A múlt század hatvanas éveiben Németh Pál hódmezővásárhelyi birtokos a derekegyházi uradalomból szerzett csinkvantinó*) kukoricavetőmagot. Ezt a régi magyar kukoricával vegyesen vetette el, még pedig a vetés minden két-két sora között egy sor helyét üresen hagyta és ide vetette később a csinkvantinót oly időben, hogy a két kukoricafajta egyszerre virágzott. Az így nyert termésből továbbtenyésztésre kiválogatta a nagyobb és szép pirosszemű csöveket. Még néhány évig a válogatott vetés közé csinkvantinót alkalmazott, míg lassan kifejlődött egy nagycsövű, pirosszínű, kissé korábbérő

*) A magyar gardák nagyrésze a tulajdonképpeni pignoletto tengerit mondja helytelen elnevezéssel csinkvantinó tengerinek; ez áll fenn a jelen esetben is. Rovatvezető.

KEMNA
SZABADALMAZOTT

FORRÓGŐZEKÉI

SCHMIDT

mérnök doktor hirneves
füstcső-tulhevitőjével ::

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítő képesség, mint tartósság tekintetében messze felülmúlnak és lényegesen kevesebb szénét fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel készséggel szolgál

KEMNA J. Budapest, VI. ker., Váci-körút 51. sz.
Sürgönyözim: KEMNA, BUDAPEST. Telefon: 91-21.

kukoricza, de amelynél sem a korai beérés, sem a morzsolási százalék még korantsem volt az, ami a putyi kukoriczáé. Ezt a Németh Pal által létesített kukoriczafajtát megszerették Hódmezővásárhelyen. A neve „rózsa kukoricza“ lett és az addig termesztett nagycsővű, fakó, citromszinű kukoriczát teljesen kiszorította a vidékről.

A rózsás kukoriczából a nyolczvanas években kiválasztás által egy *Balog* nevű kisgazda állította elő a „putyi kukoriczát“. Ugyanis Putyi volt a gunyveve Balognak. Évről-évre, amidőn a kukoricza a haját hányta, a legelsőket rákötött rongydarabbal megjegyezte, a törésnél

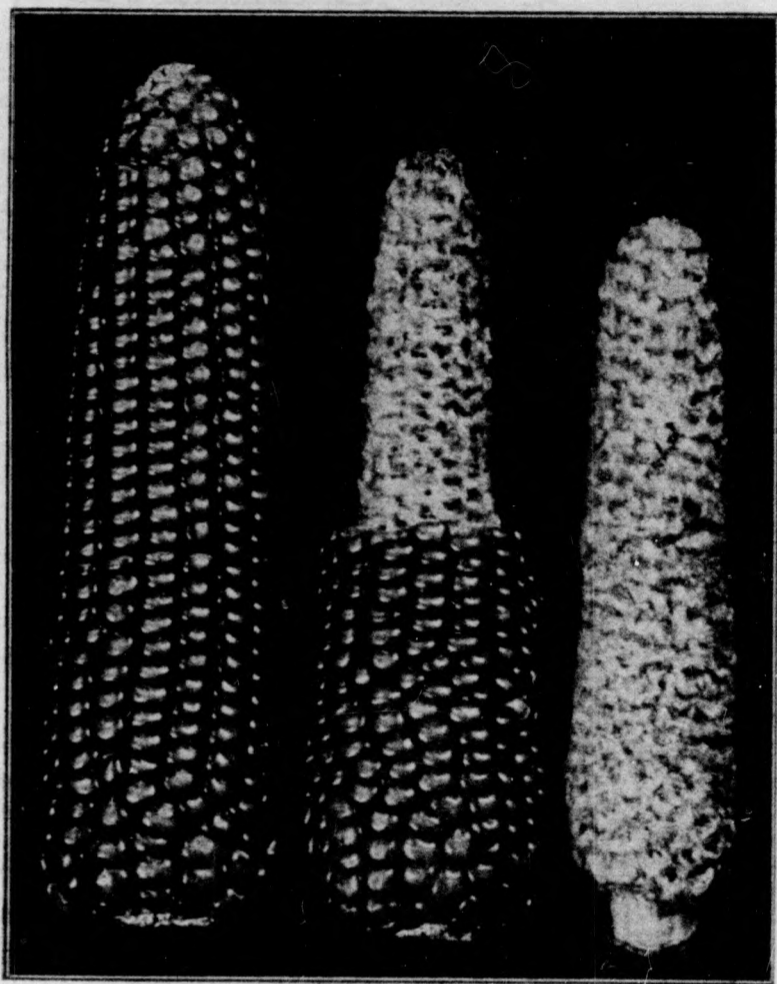
augusztus végén több helyen törték a kukoriczát. Vetőmagot válogatott és előbb a Bánátban, majd Csongrád megyében, később Szatmárban és 1908. év óta újra Csongrádban tenyészt. A putyi kukoricza létesítője bár más volt, mégis annak mai kiválóságait *Lubinszky* Ernő intéző (Kiskirályság, Békés m.) adta meg és elterjesztését elsősorban neki köszönhetjük.

A putyi kukoriczavetőmag kiválasztásánál a cél mindig a következő: egy száron lehetőleg sok cső, koraiság, a cső végének teljes benőttsége, a szemek mélysége, világos narancsszín s hogy az egyes szemek tetején fakó foltok

jobb éveken 84 kg. A szár átlag 170 cm. magasra nő, dus levélzettel, 4—5, néha több csővel is, melyekből az időjáráshoz képest 2—3, néha 5 cső is kifejlődik egy száron. A Bánátban már 7 teljes nagyságu és 3 fejletlen cső is termett egy száron.

A putyi kukoricza régebbi megmunkálási módja a „*Köztelek*“ 1901. évi 94. és 95. számaiban van leírva. Ujabb megmunkálási módja: a tarlóhántás után trágyázás, őszi szántás, tavasszal felszikkadáskor fogas, vetés előtt fogas, gépvetés. Harmados mívelésnél 75 cm. sor-távolság gépvetéssel. Házi mívelésnél 75 cm. fészektávolság, 2—2 szár fészkenként. Házi kezelésnél a megmunkálás módja: fogatos kapálás, közvetlen utána kézi kapálás és kiritkítás, utána 2—3 ízben fogatos kapálás és fattyuzás. *Töltőgetni nem szokták.* Átlagos termés 1911. évben kat. holdanként harmados mívelésnél 12 q, házi mívelésnél 17 q. Az elmúlt évek termésátlaga harmados mívelésnél 22 q, házi mívelésnél 29 q. A Bánátban 34—35 q termés is volt.

Ez a kukoriczafajta elsősorban ott bir jelentőséggel, ahol a kukoricza után búzát vetnek és korai volta meglehetősen biztosítja a hozamot is, ami az Alföldön a bővebben termő, de kései kukoriczafajtáknál éppen az időjárás miatt nagyon bizonytalan. *Péterfy Tamás.*

165. ábra. A putyi kukoricza. (Nemesítette *Lubinszky* Ernő intéző, Kiskirályság, Békés m.)

ezeket továbbtenyésztésre félrerakta és a vetőmagot ezekből válogatta ki. A koraiságra való törekvése folytán a fajta előállítására használt két feleség közül a korábban erő csinkvántinó tulajdonságai fejlődtek ki inkább. Ezért a rózsás kukoriczával szemben a putyi kukoricza mélyebb és keményebb szemű lett.

A szeptember elején, de néha augusztus végén beérő putyi kukoricza Vásárhelyen elterjedt, de más egyéb kukoriczafajtákkal is keveredett és ott elfajzott. 1897. évben terelődött *Lubinszky* Ernő, figyelme arra, hogy Vásárhelyen már

ne legyenek. Az első években küzdenie kellett *Lubinszky*nek a kukoriczaszemek tulságos keménysége, szinte üvegszerűsége ellen is, de a kipuposodó szemek kiválasztása által kisebb lett a szemek keménysége is.

A putyi kukoricza csőhossza 15—20 cm., jobb években hosszabb. Alól a cső vastagabb, de a felső vég sem hegyes. A csővön a szem-sorok még mindig nem elég szabályosak, de idővel ez is elérhető lesz. A cső 16—20 sor szemmél van borítva. Morzsolási százalék jó beérés esetén őszszel 78—80, tavasszal 81—82 kg.,

KASZÁLÓ- ÉS LEGELŐJAVÍTÁS.

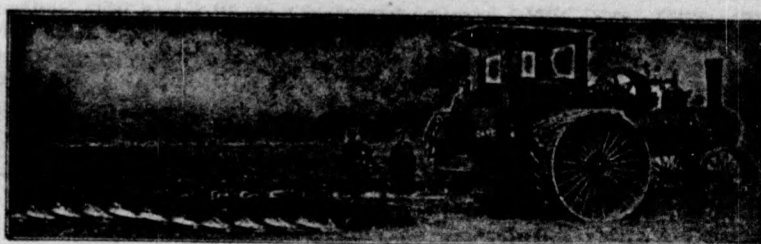
Rovatvezető: e. Dörner Béla.

A mezei rozsnok (*Bromus arvensis*) gazdasági értékéről.

A magyar magkereskedelem a hazánkban évről-évre piacra kerülő gazdasági magvak mellett az idén egy új takarmányfünek, a mezei rozsnoknak (*Bromus arvensis*) vetőmagját hozta forgalomba. Bevezetése csendben történt, kinálását nem kíséri az üzleti nagydob s mindamelllett a piacon való megjelenése mégis feltűnést kelt takarmánytermesztő gazdáink körében. Feltűnésének oka viszonylagos olcsóságában rejlik, mely vonzó tulajdonsága valószínűleg nagy kelendőseget fog neki biztosítani.

Hogy mennyire általános a bódító útjára bocsátott takarmányfü iránt megnyilvánuló érdeklődés, mi sem bizonyítja jobban, mint az a számos megkeresés, melyekben a vele kísérletezni szándékozó gazdák használhatósága felől tudakozódnak.

Az iránta érdeklődők tájékoztatására megismertetem röviden az új rozsnokfajt, vázoló elterjedési viszonyait és méltatom ama főbb tulajdonságait, melyek gazdasági értékét meghatározzák. Ez utóbbiaknak a takarmánytermesztő gazdáinkkal való megismertetése annál indokoltabb, mert magkereskedelmünk a mezei rozsnokban egy értéktelen takarmánynövénynek vetőmagját terjeszti.

Tények és tapasztalatok igazolták

a **CASE** járvaszántó gőzekék

feltétlenül praktikus, gazdaságos és üzembiztos működését.

Munkabírás óránként 2—3 hold. ❖

Előkelő magyarországi referenciák mindenféle talajra.

Vezérképviselő: **Hahn Arthur és Társai** Budapest, VIII., Üllői-ut 52/K

A mezei rozsnok*) botanikai leírását Wagner János „Magyarország gyomnövényei” cz. munkájában a következőkben adja:

„Rendesen egyéves, ősszel csirázva áttelel. Szára 1 m. magas. Levelének hüvelye és lemeze gyapjas szőrű. A lemez rendesen 6 mm. széles, nyelvecskéje többnyire 2 mm. hosszú és rendszeren hasadt. Bugája nagy, 20 cm.-nél gyakran hosszabb, sűrű kalászu (körülbelül 70 kalász), ágai érdeseek, kalászaik száka nélkül mérve 1,5—2,5 cm. hosszúak, 5—10, ritkábban több viráguk. Alsó kalászpolyvája 4, a felső 6 mm. hosszú, utóbbi kerületes, 5—7 erű, az alsó lándzsás 3 erű. Toklása nem rendszeren violaszínnel van befuttatva. Szálkája körülbelül 1 cm. hosszú.”

Kiegészítésképpen még megemlítem, hogy az előpólya majdnem akkora, mint a virágpólya; ebben és portokjainak méreteiben (3 mm. h.) merőben eltér a mezei rozsnok a többi hazai egyéves Bromusoktól.

„Virít június elejétől augusztusig. Terem az ország minden részében, kaszálókon, legelőkön, munkált talajon. Szereti a homokos, agyagos földet.”

Ez a leírás a hazánkban vadon növő mezei rozsnokra áll, melytől a kultivált csak lényegesen eltéréseket mutat.

Magyarországon eddigelé csak mint vadon termő növény volt ismeretes és pedig mint gabonaföldeken, heretáblákon és utak szélein, továbbá sovány legelőkön és kaszálókon burjánzó gyomnövény. Simonkai Lajos dr. „Erdély flórája” című művében például a következőket írja róla: „Utak és szántók szélein, valamint sovány kaszálókon az egész terület mezei táján fordul elő. Helyenként uralkodó fű a silány kaszálókon, így pl. Tótfalu hegyi kaszálóin, valamint Szántóhalma és Vajdahunyad közt, mely utóbbi helyen az Agrostis vulgarissal osztja meg a tért.”

Hazánkban való kultiválását magkereskedelmünk most vezeti be. Külföldön már egy-két

évtized óta művelik a Keleti-tenger környékén, főleg Dániában, Schleswig-Holsteinban és Svédország déli részén. A Keleti-tenger partvidékeit kivéve, Európa többi részeiben a mezei rozsnokot mint takarmánynövényt alig ismerik. Termesztésével tettek ugyan itt is, ott is kísérleteket, a legtöbb helyütt azonban elég gyenge eredménynyel; a kontinens északnyugati partvidékein még elértek vele valamelyes eredményt, a szárazföld bensejében azonban sikertelen kísérletezések után mindenhol felhagytak művelésével.

A vetőmagja, mely a kontinens magpiacára kerül, nagyrészt Dániából származik. Dánia nagykiterjedésű füves területein a mezei rozsnokot közel 200 hektáron termesztik. E tekintélyes területéről kikerülő magtermés az ország vetőmagszükségletét bőven ellátja, de ellátja a Keleti-tenger svéd, orosz és német partvidékeit is, ami-

166. Ábra. Mezei rozsnok.

ben Schleswig-Holstein állam is segédkezet nyújt. Tultermés majdnem minden évben van, mely hol kisebb, hol nagyobb. Némely évben oly mennyiségben kerül a vetőmag a piacra, hogy a magkereskedelem el sem tudja mind helyezni, daczára annak, hogy hallatlan olcsó áron kínálja. Ilyenkor a közvetítő magkereskedelem elhozza a vetőmagot mihozzánk is, amelyből a jelen évadban nagyobb mennyiséget el is tudott helyezni magpiacunkon.

A rozsnok (*Bromus*)-félék általában nem tartoznak az elsőrendű takarmánynövények közé. Sovány, de nekik megfelelő talajon elég tartósak ugyan, takarmányhozamuk is viszonylagosan igen nagy, de jobb földbe már nem érdemes vetni őket. Rendesen oly talajon termesztik, melyen

más, jobb fű már nem tenyészik. A takarmány pedig, melyet szolgáltatnak, csekély tápértékű és több hátrányos tulajdonsága miatt gyenge minőségű.

Közöttük a legjobb, a felálló rozsnok (*Bromus erectus*) is csak középszerű takarmánynövény, mely — nem tagadható — szegényes mésztalajon kitünő szolgálatokat tesz. Kivüle még az árva vagy magyar rozsnok (*Bromus inermis*) nevezhető értékesnek, amely igen jó talajkötő s a szárazságot is jól tűri, de jóságát illetőleg előbbivel már fel nem ér.

A többi rozsnokfajoknak, melyeket a magkereskedelem forgalomba hoz, amilyenek például az ágas rozsnok (*Bromus racemosus*), a vetési rozsnok (*Br. commutatus*), a puha rozsnok (*Br. mollis*), nemkülönben az ismeretett mezei rozsnok, gazdasági értéke nincs. A takarmány, melyet szolgáltatnak, csekély értékű vagy teljesen értéktelen; tulajdonságaik pedig nem olyanok, melyek alkalmassá tennék őket kaszáló vagy legelő létesítésére. A puha rozsnokról például, melynek vetőmagjával a wieni magkereskedők már évek óta elárasztják hazánkat, Simonkai Lajos dr. idézett munkájában a következőket írja: „Napos parlagokon, sovány kaszálókon az egész terület mezei táján közönséges, helyenként a hegyi tájig. Némely sovány kaszálón ő az uralkodó fű, így például Borbánd kaszálóin, melyeknek szénája rosszágáról híres s potom áron is alig kél el.”

A puha rozsnoknál alig jobb a mezei rozsnok; elsősorban is rövid élete miatt nem nevezhető jó takarmánynövénynek; miként már említettem, áttelelve csak egyéves. Hirtelen nő, korán (a többi egyéves Bromusokhoz képest ugyan legkésőbb) virágzik, de már a nyár derekán termésbe megy, azután elszárad; zöld pázsitja mindössze néhány hónapig tart, ezután csak szalmája marad meg. Kaszálás után sarjut alig ad, különösen ha virágzása után kaszálják. Állandó rét, legelő vagy kaszáló létesítésére nemcsak egymagában, de nála értékesebb takarmánynövényekkel keverten sem alkalmas, mert „rövid élettartamánál fogva kipusztulva, a gyepet hézagossá teszi és a begyomosodást elősegíti”.

Ideiglenes kaszálók létesítésére szintén nem alkalmas, különösen egymagában nem. Levelzete ugyanis rendkívül gyenge, korán száradó; ritkás pázsitja pedig csak egy kaszálást ad, mely után tarlója még őszi legelőnek sem használható. Ideiglenes kaszálókra már csak azért sem szabad alkalmazni, mert a szántóföld elgyomosítására vezetne. Könnyen kihulló termései annyira megfertőzik a földet, melyen nő, hogy az évekig tartó fáradságos gyomirtás sem képes teljesen kipisztítani arról a talajról, amelyen lábát megvetette.

Jó tulajdonságai azok, amelyek általánosságban a gyomokat teszik versenyképesebbé a kulturnövényekkel szemben; mint ilyenek feltekinthetők, hogy a hidegnek jól ellentáll, igen korán fejlődik és korán szolgáltat takarmányt, ezenkívül pedig bő magtermésével rendkívül szapora; gyökerei nem hatolnak mélyen a földbe s így nem használja ki nagyon a talajt; sovány

*) E növény botanikai magyar elnevezése nem jó és nem kifejező, mert a *Bromus arvensis* tulajdonképpen nem is mezei növény, hanem szántóföldi. Strecker lipcsei tanár és egyáltalán a németek sokkal helyesebben nevezték el: „Acker Trespe”-nek, azaz „szántóföldi rozsnoknak”. Ez az elnevezés azért is helyesebb volna a magyarban is, mert akkor nem lehetne olyan könnyen összetéveszteni a „*Bromus inermis*”-el, a mi „árva rozsnokunkkal”, melyről — bocsánatot kérek — de nekem sokkal jobb véleményem van, mint a czikkírónak és ezt a mezőszági (réti, kaszálói, legelői) növényt a mi száraz klímánk alatt nagyon is értékes és hálás mezei takarmánynövénynek tartom, az igaz, hogy szénájának takarmányértéke nem valami magas, de viszont idejében levágva igásökröknek igen jó szénát ad. Jankovich Lőrincz, a mezőhegyesi királyi ménesbirtok igazgatója közölte velem, hogyha nyáron kenderkórót szállítanak és az ökrök a nehéz fuvarban és nagy melegeben elesigázódnak, akkor nyulnak a *Bromus* szénakaszalhoz, hogy az utközben való etetésnél az ökröket jól megerősítve ismét erőre kapassák. Szerintem náluk az árvarozsnokszenát sokkal többre becsülik, mint pl. a frauczia perje szénáját, mely szerinte „üveget pakolni való”. Pedig lám, eddig megfordítva olvastuk a szakkönyvekben a dolgot. A növény megismerése végett a közleményt egy ábrával is kiegészítettem. *Rovatvezető.*

Massey-Harris Co. R.-T. északamerikai (kanadai) arató-, fűkaszáló-
gépek és talajmivelő eszközök gyára.

!! Két gép egyben !!

!! Kombinált rendsorgyűjtő és szénaforgatógép !!

Ajánlattal szívesen szolgál:

Massey-Harris Co. R.-T., Budapest, Alkotmány u. 23.

és száraz talajon is jól tenyészik s gondosabb megmunkálást nem kíván. Miként látjuk, ezek egyike sem elsőrendű tulajdonság, hanem csak másod- és harmadrangú követelményeket elégítenek ki.

A takarmány, melyet a mezei rozsnok szolgáltat, a lehető leggyaralóbb. Szára és levelei fiatal korukban kaszálva a szarvasmarha takarmányozására még felhasználhatók; virágzás alatt vagy után vágva azonban a legsilányabb takarmányt szolgáltatja, mely csak juhok elé adható. Gyenge, csekély értékű takarmányt nyújt pedig azért, mert levele alig van, szára igen rostos, kemény s drótszerű, a növény érdes, leveleinek hüvelye és színe szőrös, termései pedig szálkások; mind oly tulajdonságok, melyek miatt az állatok nem kedvelik.

Közvetlenül a virágzás után a növény levelei megsárgulnak s csakhamar elszáradnak; az edény- és támasztó (erősítő) szövetek a szárból a többiek rovására igen erősen kifejlődnek, minek következménye az, hogy a szárrészek igen megkeményednek, a fű pedig táplálórésztől elvonja sokat veszít. A takarmány, mely ilyenkor főleg a fűszárból, ennek hajszárvékonyasága oldalágaiából, az érő kalászközből és kevés száradó levélből áll, körülbelül a szalmával mondható egyértékűnek. Idevágó vegyvizsgálatok adatai szerint a termésbe ment fűből álló takarmány tápértékének majdnem 10-ével szegényebb, ami annyit jelent, hogy az amugy is csekély értékű fű termésbe ment állapotban kaszálva majdnem teljesen értéktelen takarmányt szolgáltat.

Az ilyen állapotban nyert takarmánynak még az a hátrányos tulajdonsága is van, hogy az ide-oda való szállítás közben eredeti súlyából, mennyiségéből igen sokat veszít; összeszáradt levelei elmorzsolódnak, elporlanak, a könnyen leváló szemtermések pedig folytonosan hullanak s így veszendőbe mennek, ami a gazdának kárt, a folytonos szemeteléssel pedig bosszúságot okoz.

A mezei rozsnok szemtermései, minthogy polyvaik le nem válnak, viszonylagosan igen gyenge táplálórésztel bírnak s emiatt szükség esetén is legfeljebb galambetetésre használhatók fel; az abrakoláshoz való zab közé keverni sem ajánlatos, nemcsak azért, mert tápértékük csekély, hanem azon oknál fogva is, hogy igen sok szemtermés az állatok bélesatornáján áthaladva a trágyába kerül megemésztetlenül és csirázásra képes állapotban; az ilyen trágya felhasználása a szántóföld elgyomosodását vonná maga után.

Figyelembe véve az irodalmat, mely a mezei rozsnokkal, mint takarmánynövényekkel foglalkozik, egyetlen szerzőre nem akadtam, aki elismerően nyilatkozna róla. Sinclair, Sprengel, Wittmack, Langenthal, Eisbein, Hein, Settegast, Stebler, Wagner és még számosan a mezei rozsnokot egyértelműen silány takarmányfűnek minősítik, illetőleg kultúra alá vett káros gyomnövénynek tartják, melynek gazdasági értékét tulbecsülik s mely nem érdemli meg azt a fáradságot, melylyel termesztése jár.

A magkereskedelem a mezei rozsnokot gátak és töltések begyepesítésére, valamint lecsapásított lejtők megkötésére is ajánlja. Erre ter-

mészetesen egyáltalában nem alkalmas! Nemcsak azért, mert összeálló, zárt és állandó pázsitot nem alkot, hanem főleg azon oknál fogva, mert gyökerei nem hatolnak mélyen a földbe, nem dus elágazásuk s nincsenek földalatti kuszó hajtásai, melyekkel a talajt megkötni tudná. Heves zápor kimossa alóla a talajt és elmosza magát, az igen könnyen kihúzható növényt is.

Hogy mindezek dacára a Keleti-tenger partvidékeken mégis rendszeresen kultiválják, annak megvannak a maga speciális okai. Nevezett partvidékeken ugyanis a talaj nagyobb részt homokból, helyenként iszapos agyagból áll. Kopár, sovány földek ezek, melyeken a mezei rozsnokon kívül más, igényesebb takarmányfű alig tenyészne. Parlagon nem hagyják még a legsilányabb parti területeket sem, főleg Dániában, hol minden talpalatnyi területet takarmánytermesztésre felhasználnak. Ezekben a virágzó juhtenyésztésről híres vidékeken a mezei rozsnok igen korai takarmányt szolgáltat, mely ha nem is valami értékes, a takarmányszűken áttelelt állattenyésztőknek mégis nagy hasznára van. Ők is csak egyszer kaszálják s utána felszántják a földeket, a mezei rozsnokot tehát tisztán a tavaszi zöldtakarmány megszerzésére mivelik.

A dán félszigetnek, a körülötte levő szigeteknek és a vele szemben lévő kontinentális partvidékeknek tengeri klímájuk van; a levegő állandóan nedves, mondhatni nyirkos, ami a mezei rozsnok sikeres termesztését nagyban befolyásolja. A levelet jobban kifejlődik, sokáig üde zöld marad, a növény magasra nő s jól megbokrosodik, virágzata pedig dúsabb lesz, kaszálásakor tehát tekintélyes mennyiségű takarmányt szolgáltat.

Hazánk kontinentális klímája alatt a mezei rozsnokkal ilyen eredmény el nem érhető. Az óceáni klíma alatt termesztett mag ugyan csirázik, a kikelő növények kezdetben buján fejlődnek, de fejlődésükben az életfeltételeiknek meg nem felelő tenyésztési viszonyok között csakhamar visszamaradnak. Nálunk a mezei rozsnok már nem nő oly terebélyesen, vegetatív szervei nem fejlődnek ki oly buján, a fű sokkal korábban indul virágzásnak, levelei hamar elszáradnak, szárrészei igen erősen megfásodnak, megkeményednek. Mindennek a következménye pedig az, hogy a nálunk termesztett takarmány mennyiségileg és minőségileg az óceáni klíma alatt termesztettel szemben jóval rosszabb eredményt nyújt.

Nem hagyható szó nélkül a mezei rozsnok értékelése alkalmával az a figyelemreméltó körülmény sem, hogy a növény levelei, virágai és termései állandó tanyái különféle élősködő gombáknak (üszök, rozsdák) s mindenféle férgeknek, levéltetveknek, atkáknak, légyálcáknak és káros rovaroknak, mely növényi és állati paraziták a rozsnokföldről a szomszédos kultúránövényekre is átkerülnek, sőt elszaporodva az egész határt veszélyeztetik.

Számolni kell végül a mezei rozsnoknak egy nagy ellenségével is, a rozsnoküszöggel (*Ustilago*

bromivora), mely igen gyakran nagy pusztításokat visz véghez a kaszálókon. Ennek megakadályozására Dániában a mezei rozsnok vetőmagját üszökmentesítési műveleteknek vetik alá, mielőtt a földön elvetnék. A mi magkereskedelmünk a vetőmag üszökmentesítésére nem hívja fel gazdáink figyelmét s így a váratlan károsodás annál könnyebben érheti őket.

Az eddig elmondottakkal — úgy hiszem — takarmánytermesztő gazdáinkat a mezei rozsnok gazdasági értékéről eléggé tájékoztattam. Rajtuk áll, hogy az új takarmányfűnek olesó vetőmagjára ne költsek a pénzüket s ne kockáztassák meg a biztosan csak silány eredményt ígérő kísérletet.

Az új fű vetőmagjának forgalombahozatalát, akár jóhiszeműen, akár nyereszkedési szándékból történt legyen az, megakadályozni nem lehet. A vetőmag mint ilyen a lehető legjobb tulajdonságokkal bír; átlagos tisztasága 96%-os, csirázóképessége pedig 93% körül van. Daczára azonban ezen jó tulajdonságainak, a mezei rozsnok vetőmagját a magyar vetőmagvizsgáló állomások, éppen mert belőle silány takarmánynövény fejlődik, államilag nem ólomzárólják.

Földváry Dezső.

GAZDASÁGI ÜZEMTAN.

Rovatvezető: Hensch Árpád.

Kapalógépek üzemköltségei.

Belterjes üzemű gazdaságokban, hol különösen a cukorrépa nagybani termesztése képezi a gazdaság egyik főjövendelmét, a legfőbb gondot és költséget e növény ápolási munkája okozza. Manapság hazánk munkásviszonyai csak nagyon kevés helyen engedik meg azt, hogy cukorrépat nagyban termeszto gazdaságok a répa-kapalásnál, sarabolásnál kapalógépeket nélkülözzenek, ennél fogva a kapalógépek — vagy mint általában nevezik: a lókapák — mindinkább foglalkoztatják a cukorrépa-termeszto gazdaságok vezetőinek érdeklődését és az e körül való becslések, üzemi előszámítások, vagy költségkimutatások egyre becsesebb adatai lesznek a termelés technikájának.

Ezideig — azt mondhatjuk a legtöbb helyen — a Laas-rendszerű előállványos többsoros kapalógépeket tartották a legmegfelelőbbnek, ujabban azonban igen sok hive akadt a Columbia, Planet junior vagy amerikai kultivátor nevű lókapáknak s azóta a gazdakörökben elég vita folyik ezekről úgy pro, mint kontra.

Az összehasonlítás kedvéért a Columbia kultivátor (1), a hatsoros (2) és a négyesoros Laas-kapa (3) üzemi adatait egymás mellé helyeztem, melyekből következtetést vonhatunk mindegyik előnyére, vagy hátrányára. A négyesoros Laas-kapát is azért vettem föl ebben az üzemi statisztikába, mert dombosabb fekvésű gazdaságban a hatsorosát már nehezen vontatják az igasállatok, a kettő üzemköltsége között pedig tetemes különbség van, a számítás teljes-

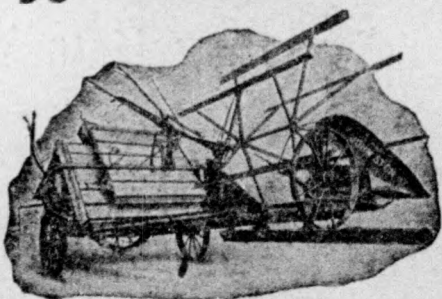
AZ EREDETI AMERIKAI

„Johnston” marokrakó- és kévekötöző aratógépek

tökéletes munkájuknál, mint tartós és egyszerű szerkezetüknel fogva, minden gazda elismeri, hogy az első helyet foglalják el.

Abrás leirással és árajánlattal készséggel szolgál:

BACHER RUDOLF – MELICHAR FERENCZ
Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND.**
BUDAPEST, VI. KERÜLET, NAGYMEZO-UTCZA 68. SZÁM.

sége és tökéletessége érdekében tehát nem hagyható figyelmen kívül a négysoros Laas-kapa. Hogy ennek a három kapálógépnek üzemi adatait helyes arányba állíthassuk, szükséges a munkavégezményüket valami munkaegységre vonatkoztatni. A jelen számításban ugyanarra a munkaszélességre vonatkoztatva hasonlítottam össze az adatokat, még pedig 24 sornyi munkaszélességre, amelynek keretében egy a hatsoros (4 darab), valamint a négysoros (6 darab) Laas-kapa adatai az egy-egy sort mivelő 24 darab Columbia kultivátorral (3 darab egy-egy hámfán) összehasonlíthatók lesznek.

A sorok száma	A gép neve és darabszáma	A gép ára koronákban egyenként	Összesen
1. 24	Columb. kultiv. 24 drb	66	1584
2. 24	6 soros Laas 4 drb	670	2680
3. 24	4 soros Laas 6 drb	520	3120

A gép súlya kg.-ban egyenként	Egy igáállatra esik kg.	Szükséges hozzájuk igáállat munkás
1. 40	960	120
2. 450	1800	225
3. 385	2310	192

Ha ezeket az adatokat a Columbia kultivátor adatainak egységére vonatkoztatjuk, akkor a következő arányszámokat nyerjük:

Tökében	Munkaszükségletben	Igáállat szükségletben	Egy igáállatra eső teherben
1. 1:0	1:0	1:0	1:0
2. 1:7	0:4	1:0	2:0
3. 2:0	0:6	1:5	1:6

A felvett kapálógépek napi munkaköltségeire a következőket kell számítanunk: A Columbia kultivátorral mindegyikre egy-egy napszámot és azonkívül — mert három kultivátort számíthatunk egy hámfára akasztva — három sor után egy löveztöt. A Laas-kapák mindegyike után egy-egy erősebb és ügyesebb kormányost, azonkívül egy löveztöt és a gép után egy kapatisztítót. Ha egy kettős fogatnak a kapálási időszakra eső napi munkaköltsége 7:50 K.-t, az erősebb, ügyesebb, tehát drágább kapakormányosok napszámára 2:50 K.-t, a suhanczokban levő napszámok bérére 1:50 K.-t veszünk, akkor a szóbanforgó háromféle kapálógép napi igás- és kézimunkaköltsége a következőképpen alakul:

Igásfogat költsége	Szükséges kormányos	Kézi erő költsége	Összes napi költség
1. 30 K.	32 a 1:50 K.	48 K.	78 K.
2. 30 K.	4 a 2:50 K., 8 a 1:50 K.	22 K.	52 K.
3. 45 K.	6 a 2:50 K., 12 a 1:50 K.	33 K.	78 K.

A főtüntetett adatokból üzemszámítási eredményképpen a következő következtetést vonhatjuk le.

Az igás és kézimunkaerő napi költsége az itt adott bérek esetében legolcsóbb a hatsoros Laas-kapával, míg a Columbia kultivátoré egyenlő a négysoros Laas költségeivel. Legkevesebb holtleltári tökét igényel a Columbia kultivátor; a hatsoros Laas több mint másfélszer, a négysoros pedig kétszer annyiba kerül. Rendkívül fontos az az arányszám, mely az egy-egy igáállatra eső terhet mutatja meg. Ebben a tekintetben a Columbia kultivátorának igen kedvező helyzete van, mert a hatsoros Laas-nál

kétszer annyi, a négysor Laas-nál pedig több mint másfélszer annyi terhet kell vontatniok az igáállatoknak, mint a Columbiánál. Ebből azután az a fontos tény következik, hogy egyenlő mély porhanyítás mellett a Columbiával a kisebb teher következtében többet tudunk naponta megkapálni, mint a Laas-félével. Hogy mily nagy jelentőségű dolog ez, azt minden gyakorlati gazda tudja. Például ha csak 200 négyszögöllel is kevesebbet dolgozik kataszteri holdanként a Laas-kapa, mint az egysoros kultivátor, akkor is — lévén az arányszám ez esetben 7:8 — egy nyolczvan holdas kapálandó területnél tíz holdat ingyen kapál meg az egysoros kultivátor a Laas-kapával szemben.

A kisebb tökeszükséglet és a nagyobb napi munkavégezmény az egysoros kultivátor munkaköltségét a fentebb feltüntetetté még kedvezőbbé teszi úgy, hogy még nagyobb munkabér esetén sem kerül többé a napi munkaköltsége, mint a négysoros Laas-kapáé.

Az eddig említettek kivül még rendkívül nagy *technikai előnye* is van a Columbia kultivátorának. Mivel minden sor önálló, sokkal tökéletesebb lesz annak a munkája, mintha a kapák egy szilárd keretre — bár mozgékonyan — volnának erősítve. A porhanyítás mélysége és szélessége pillanatonként változatható, hasonlíthatatlanul jobban igazodik tehát a talaj ványulataihoz, domborulataihoz és a sorok esetleges görbeségeihez, mint a többsoros kapálók. Ilyesmire a Laas-kapán csak alig említésre érdemes módon vihető keresztül. Figyelmen kívül nem hagyandó dolog az sem, hogy a Laas-kapát a sorok távolsága szerint minden egyes alkalommal gondosan és hosszadalmasan be kell állítani, míg a Columbia kultivátorral ez az első fordulónál csak néhány másodperc műve. Laas-kapát különben is csak nagyon gondosan, a sortávolság precíz betartásával vetett növényeknél lehet alkalmazni.

Rendkívül nagy előnye a Columbia kultivátorának a nagyfokú *univerzális* alkalmazhatósága. Ha két, vagy csak egy Columbiát akasztunk egy hámfára, akkor *mélyporhanyítást* adhatunk földjeinknek, ami a Laas-kapával csak nagyon korlátozott mértékben vihető keresztül. Az egysoros kultivátorokkal mindenkor alkalmazkodhatunk a rendelkezésünkre álló igaerőhöz. Használhatjuk a takarmány- és cukorrépa megművelésén kívül a tengeri, czirok, burgonya kapálására. Főlszerelhetjük *töltőgéppel* és mint olyant használhatjuk. *Rövid kis hámfák* alkalmazásával a tengerit akkor is művelhetjük, mikor már a többsoros kapálók a növény magassága miatt nem használhatók. Ez a nagyfokú univerzális alkalmazhatósága a Columbia kultivátorának a holtleltári tökeszükségletet, annak kamatját és törlesztési hányadát csökkenti, ami szintén nagy szó egy gazdaságban.

Ez előnye mellett azonban nagy *hátránya* az *egysoros kultivátoroknak*, hogy sokkal több munkás *szükséges* mellőlük, mint a Laas-féle kapákhoz. Ugyan ha a napszám nem drága, akkor egyéb sok előnye háttérbe szorítja ezt a hátrányt, de

drágább munkások alkalmazásánál különösen a hatsoros Laas-kapa határozottan olcsóbban dolgozik. Ahol olyanok a gazdaság vetésforgói, illetőleg olyan növényeket természetnek, melyek ápolásához nem szükséges, *nem használható ki* az egysoros kultivátoroknak sokoldalúsága, ott szintén rentábilisabb lehet a Laas-kapák munkaköltsége. Az azonban számítások alapján bizonyos, hogy a Laas-kapának *abszolút* elsőbbsége jelenleg egyáltalában nincsen meg, mint ahogy ezt régebben igen sokan, sőt még jelenleg is többen vélelmezik. Sőt ha az egysoros kultivátor említett sok előnyét mind latba vetjük, az esetek nagy százalékában annak kell itélnünk az elsőséget. *Prack László.*

Jószágartás mint az állandó cselédség biztosítója.

XIII.

Viszonyaink között az „állandó” jelzőt akár el is hagyhatnánk, úgy is megoldandó problémával állanánk szemben, mert biz oda jutottunk, hogy nem régi, állandó cselédeink kipusztultán merenghetünk, hanem a szükséges cselédlétszám fenntartása, a távozók helyének betöltése ad gondot. E jelenséget leginkább az egész gazdasági rendszer fejlődése, átalakulása javára vagy terhére irhatjuk. Kétségtelen, hogy a cseléd szegényes kis életére hatással van még riska tehene is. Valószínű, hogy jószágartásának megváltása a gyökeres cselédet is kimozdítja helyéből, de általános és állandó hatása ok ez sem lehet, mert értékbeli különbözetet nem igen okoz, lényegét nem igen sért, csak a formát változtatja meg.

A régi, külterjes, kevés munkaerőt igénylő gazdálkodás idején úgy az uri önkény, mint a közvetlen egyszerűség inkább helyben tarthaták az igénytelen, gyámoltalan cselédet, mert segítségükre volt az a körülmény is, hogy nem volt más foglalkozás, mi elvonta volna a cseléd-sorból kiválni hajlandókat. A gazda kenyéradó gazdája volt cselédjének, amit ez kelletlen voltában megbecsülni kénytelen volt.

A mezőgazdálkodás azonban jórészt és folytonosan belterjesebb irányvára fejlődött. Mellette az egyéb foglalkozások is mindig több és több munkaerőt igényeltek. Kivándorlások, önállósulások mind-mind apasztották a rendelkezésre álló munkaerőt, párhuzamos folyamatban a munkaerő-szükséglet növekedésével. Folytonosan emelkedett a munkaerő értéke is. Míg azonban a munkaerőjükkal szabadabban rendelkező, le nem kötött, vagy csak rövid időre leszerződő munkások nagyobb intelligenciájukkal, szervezethezességük erejével munkaerőjük értékének növekedését hasznukra fordíthatták, addig a cselédség saját speciális viszonyaiban ezt nem tehetette. Látja maga körül és nagyrészt helytelenül magyarázza a viszonyok eme változását s elégtelen érzésének, megbecsületlen volta vélelmének kifejlődésére nem is igen kell kívülről jövő befolyásoknak érvényesülni. Ez a lelki depresszió mozdítja ki helyéből leginkább a cselédet a külső körülmények-

==== Az eredeti amerikai =====

„Johnston”

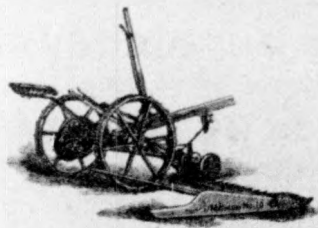
fűkaszáló-, szénagyűjtő- és forgató-
gépek a legtökéletesebb, legtartó-
sabb és legszolidabb gyártmányok.

Arjegyzékkel és árajánlattal szívesen szolgál:

Bächer Rudolf—Melichar Ferencz

Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond,**

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

nek megfelelő alakulása esetén és kerestet vele új gazdát, esetleg más foglalkozást.

A cselédváltásoknak, a cselédhiánynak ezek a legfőbb okai, éppen ezért meg kell becsülni a cseléddel mesterségét és szolgálatát. Ennek elérésére a leghatásosabb, ugyyszólván egyedüli eszköz a cseléd anyagi helyzetének javítása. Igaz, hogy az e téren elkövetett hibák, elszámítások súlyosan eshetnek a gazdaság jövedelmének mérlegébe, de ama üdvös eredmények, amelyek a megfelelő körültekintéssel eszközölt megoldásból következnek, érdemessé teszik az alkalmas módozatok kutatását. Az igen természetes, hogy a cselédek anyagi helyzetének rendezéséből a gazdaságra szakadó teherőbbtel ellensúlyozására alkalmas módok keresése önmagától előálló fontos feladat. Ezek között legfőbb, hatásában leginkább érezhető a cselédlétszám lehető apasztása. Ha a gazdaság berendezésében, felszerelésében, az igaerő szervezésében mindig megfelelő súlyal szerepel a munkakerő megtakarítására irányuló törekvés, feltétlenül érhető el eredmények e téren is.

Hogy a cselédek járandóságaiban a természetbeniek mekkora mértékben szerepeljenek, annak eldöntése mindig az adott viszonyok alapján történjék s az „egész” részére követendő példaként egyik sem szerepelhet. Lehetnek körülmények, mikor a cseléd jószág tartásának megszüntetése talán szükségesség is, nemcsak czélszerűség. Arról azonban nem szabad megfeledkezni, hogy a csereberélt cselédjószág a ragályanyagok tovaterjedésének csak egyik módja. Az is valószínű, hogy tisztán készpénzfizetés mellett egyaránt odaadó cselédje több kerül az uradalomnak, mint a természetbeniekkel, állattartás megengedésével javadalmazott cselédek közül a hasonlóak. Az azonban bizonyos, hogy a jószág tartás megváltásával, illetve a cseléd kis házigazdaságának megszüntetésével kiülünk a cselédből foglalkozása iránti bizonyos készséget, ami pedig a jó cseléd jellemvonásának alapmotívuma. *Franta György.*

XIV.

Az összes eddig közölt cikkek között csak egyet találtam, amely szerény véleményem szerint fején találta a szöveget és a baj orvoslását ott keresi, ahol azt keresni kell és ez Fáj Fáy Andor cikke. Nézetem szerint neki teljes igazsága van akkor, amikor azt állítja, hogy „a hű és állandó cselédek teljes kivészésének főoka a fejelemhiány, amelyet előidézt a törvény a házfenyíték megszüntetésével és kiszolgáltatta a gazdát a cselédség durvaságának”. Én csak gratulálni tudok a gazdatársnak, hogy volt elég erkölcsi bátorsága a mai szocialisztikus és magát ultraliberálisnak mutató világban ezt az igazságot nyilvánosan kimondani. Mindenesetre látszik, hogy meggyőződését tapasztalásból merítette. Nekem is 26 éves tapasztalás után határozott és megingathatatlan meggyőződésemme vált az, hogy a baj oka elsősorban a cseléd-törvényünkben keresendő, amely megszüntette a házfenyítéket anélkül, hogy helyette valami más módot állított volna fel, amelylyel az engedetlen, tunya és rakoncátlanok cselédekkel szemben a gazda sikerrel védekezhettek. Humánus és liberális gondolkodású ember voltam egész életemben, lelkiismeretesen hordtam mindig

szívesen cselédeim ügyét, nagy gondot fordítottam arra, hogy — amikor még mostani cseléd-törvényünknek híre-hamva sem volt — cselédeim mindig külön lakásban lakjanak, kiszegődött életmódjuk mindig a legelső osztályú minőségűből méressék ki, adtam és adok ma is minden gazdasági cselédemnek 2 drb marhatartást, pedig mi gazdák mind igen jól tudjuk, hogy ez nem csekély teher a gazdaságban, tengerföldeket lehetőleg új törésű, szűz földekben kapnak, amelyekről kissé kedvező időjárás esetén ömlik a termés stb. és mi az eredmény? Fájdalom, ugyanaz, amit Fáj Fáy Andor gazdatárs mond, hogy hűséges, szorgalmasan vagy lelkiismeretesen dolgozó és állandó cselédségem nincs. Pedig a bánásmód is gazdatisztem részéről, aki szintén 25 év óta van nálam alkalmazásban, csakis addig a mértékig szigorú és erélyes, ameddig az okvetlenül szükséges és ameddig az helyénvaló.

Mit bizonyítanak hát ezek az észleletek? Azt, hogy a baj kuforrása nem ott van, ahol a legtöbbet keresik és megtalálhatni vélik, hanem leginkább és elsősorban a czélszerűtlen és a mi viszonyainkhoz sehogysen alkalmazható cseléd-törvényben. Erős meggyőződésem, hogy ezeken az igazán tarthatatlan állapotokon segíteni elsősorban csakis egy minden ízében humánus bár, de mindkét félre nézve egyenlően igazságos és a meglévő viszonyoknak és körülményeknek lelkiismeretes mérlegelésével hozandó törvényvel lehetne. Erősen hiszem, hogy egy, a viszonyoknak megfelelő jó törvény sokkal többet tudna segíteni e nehéz helyzetben, mint az akadémikus és meddőnek ígérkező vitatkozások: adjunk-e cselédeinknek marhatartást vagy nem? *Id. Kossuth Lajos.*

XV.

Szinte megütközve olvasom, hogy van olyan gazda is, aki a jószág tartás ellen foglal állást. Abban a gazdaságban, ahol a cselédségnek tehene nincs, a cseléd sohasem lesz elégedett. Már csak egészségi szempontból sem szabadna hiányoznia egy cseléd asztaláról sem a tejnek. Az egyes gazdaságokban szokásos 1—2 l. napi tej adása sem elegendő, mert abból ugyan az 5—8 családtagból álló, zsirt nélküli gyereksereg ritkán élvezhet. Részemről elengedhetlennek tartom minden nős cselédnek a tehéntartást, mint járandóságot. Vagy a gazda adjon át tehenet cselédjének használatra, ha az illető cselédnek nincs tehetsége vásárolni, de inkább segítse a pénznélkülit is tehénvételhez kamatmentes kölcsönrel. A tehenet a cseléd részére vásárolja a gazda, vagy a tiszt, a járulatot tartsa vissza letétben és a cselédet serkentse a törlesztésre a felesleges tejből és a borju eladásából. Ezáltal a cseléd boldogulhat is, de kedvét leli jószágában és némileg utalva van a további szolgálattételre. Így a gyakori vándorlást kedvelő cseléd jobban állandósul és jobb érzést táplál kenyéradója iránt. *Hochfelder Mihály.*

XVI.

Nem tartozom azok táborába, akik a cselédek marhatartásának megvalósításán fúradoznak. Azonkívül ugyanis, hogy a gyakori adásvevésnél a gazdaságban sok munkanap kárba vész és ragályos betegségek behurcolása hamarabb megtörténhet, figyelembe kell venni azt is, hogy

nagyon sok uradalom van az országban, amely egy talpalatnyi réttel és legelővel sem rendelkezik, nemhogy még ilyet a cseléd rendelkezésére is bocsáthatna. Ha általánosságban meg volna adva az állattartás, tetemes költségebe kerülne ez a birtokosnak, mert állandó legelők létesítése válna szükségessé, a téli tartásra pedig egy-egy cselédnek legkevesebb 1000 □-ötlet kellene adni kaszálónak vagy ellenkező esetben takarmányszalmát és takarmányt kellene adni. De ezenfelül a birtokos drága szálastakarmányának tetemes része is a cselédállat gyomrába vándorolna és mégsem volna állandó cseléd.

Ismerek az ország különböző részén számtalan olyan uradalmat, ahol az állattartás megvan, viszont több olyan uradalmat is, ahol nincs meg, nem tapasztaltam a cselédváltásnál oly eltérést, melyet az állattartó uradalom előnyére lehetne írni. Legnagyobb változás mégis az olyan uradalomban van, amelyben erélyes, ambíciózus, semmi hanyagságot el nem tűrő tiszt van, míg az olyan gazdaságban, ahol a tiszt nem erélyes, nem követelő, valamivel kevesebb százalék a vándorlás.

Nézetem szerint a bajt némileg orvosolni lehetne nem állattartás megengedése, hanem napi 2 liter tej adása, 3—4 évenként 25—30 K. pótlék nyújtása és a régi törvény visszaállítása által, mert amióta a jelenlegi törvény fennáll, nincs fejelem, de nincs hűséges állandó cseléd sem.

Egyáltalában nem értem azokat, akik éppen az állattartással akarják az állandó cselédet lekötöni és fel kell tételeznem, hogy a gazdaságban több hasznavehetetlen területtel rendelkeznek, amelyet cselédmarhának juttathatnak. A jószág tartás megadása általában már azért sem volna lehetséges, mert az intenzív kezelés következtében minden talpalatnyi területet feltörtek és szántófölddé alakítottak, új legelők és kaszálók létesítése esetén pedig igen káros helyzetbe kerülne a birtokos.

Éppen ezért határozottan ellenzem a cselédek állattartását, mert vele eredmény egyáltalában nem érhető el, a gazdára meg úgy anyagilag, mint erkölcsileg nagyon hátrányos lenne.

Fördös József.

(Folytatjuk.)

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovács Béla.

A Kisvárdavidéki Gazdakör XIV. tenyészállatvásárja.

A száj- és körömfájás miatt a szokásos tenyészállatvásár Kisvárdán tavaly megtartható nem volt. Bár az egyes gazdaságokban több mint egy évig dult a száj- és körömfájás s így egyes tenyészetek újabb ivadékai is megsínleték a kórt, a folyó évi immár XIV. tenyészállatvásárt a rendes keretekben márczius hó 17-én Kisvárdán mégis megtarthatták.

A bejelentett 167 drb magyar és 20 drb nyugati fajta bika, továbbá 35 drb juh és 51 drb sertés közül, tekintettel, hogy közben többet otthon s azonnali átadással eladtak, mégis felhajtottak 115 drb magyar, 5 drb nyugati fajta

Jelenkor legjobb kitűnően bevált fogatos permetezők.

Réparovarov, peronoszpora, vadrepce, vadmustár stb. ellen.

4, 5 és 6-soros beállítható kapálógépek.

Nélkülözhetetlen gépek pontos, gyors és olcsó kapáláshoz.

Gőzeke gyűrűhengerek és boronák.

Kézi- és fogatos chilisalétromszórok.

5385

Számtalan elismerőlevél.

Kitűnő eredmény.

Jutányos árak.

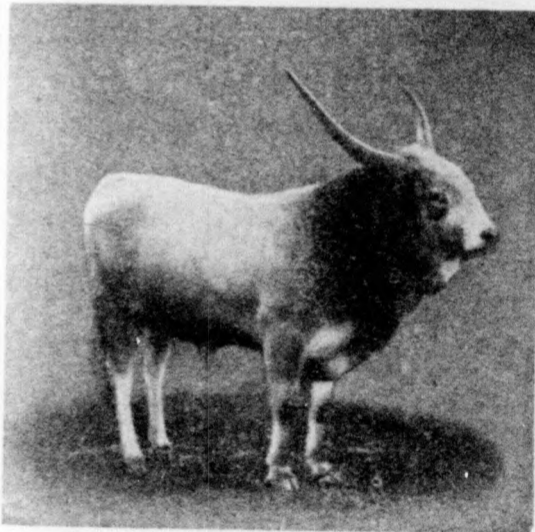
PERL és TARSA gépgyár és vasöntőde Szered, Pozsony m.

bikát, 15 db juhót és 25 db sertést. A két utóbbi állatra még csak ez évben terjesztették ki a vásárt, ez okból volt csekély számu a felhajtás és az eladás. A vásáron eladásra került 54 db magyar bika (8 db 3 éves, 46 db 2 éves) 53,465 K. összértékben, db ként 990 K. átlagban s ezenkívül 5 db sertés kan.

A szép tavaszi idő ez alkalommal is összehozott a közeli és távolabbi vidékről mintegy 600 érdeklődő gazdát. Az eladott 54 db magyar bikát, 5 db kivételével, a köztenyészetek vásárolták meg, mindannyit a kilencz vármegyéből megjelent m. kir. gazdasági felügyelők közvetítése, illetve az állam támogatása mellett.

A vásár anyaga 3-4 dicséretes tenyészet kivételével — szemben az elmúlt években tartott vásárokkal — ezuttal gyengébb volt. Különösen a kisebb tenyésztőknél általános mentesül szolgálhat a szájr- és körömfájáson kívül a nagy szárazság okozta legelőhiány. Viszont tanuságként állhat a jobb tenyészetek szembeálló haladása példaként arra is, hogy jobb kevesebb, de megfelelő anyagot kiállítani, mert a jó, a kívánalmaknak megfelelő apaállatokkal igen szép és magas árakat lehet elérni. Még köztenyészetek is fizettek 1500-2000 K.-ig terjedő árat egy-egy szép és megfelelő 2 éves bikáért, míg ezzel szemben keltek el 450-500 K. árban is gyengébb példányok. Az évről-évre emelkedő kereslet — a jó anyag után — ez évben sem volt kielégíthető s a vevők nagyrésze inkább távozott el vétel nélkül, semhogy nekik meg nem felelőt még olcsóbban is vásároljon.

Megemlítésre méltó ez alkalommal is Szalánczy Bertalan feltűnést keltett komorói tenyészete, amelyből 14 db kétéves bikát hajtottak fel. Eladtak 13 db-ot 18,000 K.-ért, ebből a 2

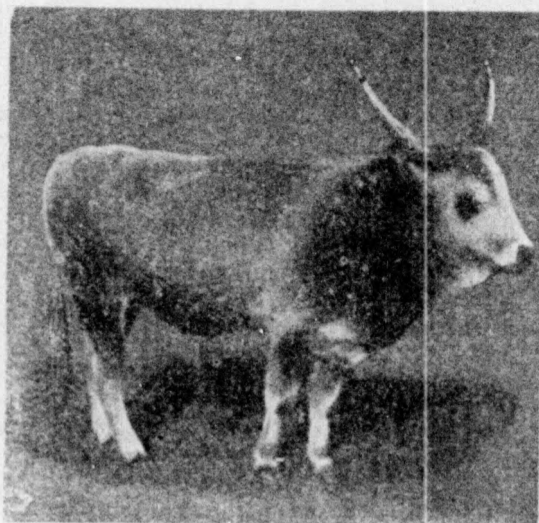

167. ábra. Csárdás, 2 éves magyar bika Szalánczy Bertalan komorói tenyészeteiből. (A Kisvárdavidéki Gazdakör tenyészállatvásárjáról.)

éves „Kozák” nevűt Kecskemét városa vette meg 2400 K.-ért, míg a „Csárdás”-t (167. ábra) tenyésztője semmi áron sem volt hajlandó eladni, hanem saját tenyészete részére tartotta vissza. Igen szép példányokat állított ki Haas

Ignác (168. ábra) a görögcsallási, valamint Nozdroviczky György is (169. ábra) dőgei tenyészeteiből.

Méltánylást érdemel az a buzgó törekvés, melyet a Kisvárdavidéki Gazdakör különösen a

168. ábra. Páva, 2 éves magyar bika Haas Ignác görögcsallási tenyészeteiből. (A Kisvárdavidéki Gazdakör tenyészállatvásárjáról.)

magyar szarvasmarhatenyésztés emelése s fejlesztése körül kifejt, részben a tenyészállatvásárok évenkénti rendezése, részben s ezzel összefüggően minden évben a kisgazdák által bemutatott úszók díjazása által, melynek eredménye egyes járásokban már ma is szembetűnő, ahol a kisgazdák magyar szarvasmarhatenyésztése nem egy helyen mintaszerű. Ma is emlékszem még megboldogult Forgách László grófnak egy tréfás, de erős alapokon nyugvó megjegyzésére, amelyet 2 év előtt egy ilyen kisgazdák úszódíjazása alkalmával Mándokon tett meg, amidőn a vidék egyik tekintélyes nagybirtokosának azt mondotta, hogyha így dolgoztok tovább is, ma-holnap a mándokvidéki kisgazda erős konkurrens lesz a körayék nagytenyésztőinek. Bőjős Imre.

TAKARMÁNYOZÁS.

Rovatvezető: Cselkó István.

A legelő hatása a tejelválasztásra.

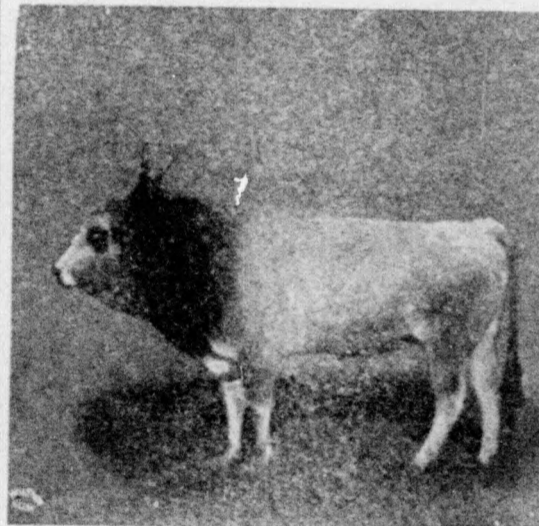
Azokon a vidékeken, ahol a tehének nyáron jó legelőre járnak, mindenki tudja, hogy a tehének tejbősége a kihajtást követő első napokban hirtelen felszökik és csak 2-3 hónap múlva száll le annyira, amekkora a kihajtás előtt volt. Miután azonban a legelőn ritkán állapítják meg a tehének tejhozamát és a tej zsirtartalmát, csak homályos fogalmaink vannak arról, hogy a legelő mennyire szöktei fel a tejhozamot, továbbá hogy miképp befolyásolja a tej zsirtartalmát s végre, hogy később hogyan érvényesül a legelőn az a szabály, mely szerint a borjazás óta eltelt hosszabb idő apasztólag hat a tej mennyiségére, de szaporítólag a tej százalékos

zsirtartalmára. E kérdéseket Köster vándort igyekezett olyképpen megvilágítani, hogy a teletetés utolsó és a legeltetés négy első havában pontosan megállapította 24 db. bőven tejelő lapályfajta tehének a tejhozamát s a tej zsirtartalmát s az így nyert adatok átlagait a következő kimutatásba foglalta:

hónap	24 tehének naponta átlaga tejmenyi- súly kg.	%-os zsirtartalom	Vajsír gr.
április...	13.1	3.17	415
május...	17.0	3.15	535
június...	15.7	2.97	467
július...	13.0	3.17	414
augusztus...	12.3	3.25	400

A teletetés utolsó hónapja április volt, mert a tehének május elején kerültek a legelőre. A borjazás óta eltelt idő átlaga április elején 4, május elején 5 hónap volt s így tovább. Ha a tehének a négy nyári hónapban hasonló takarmányt kaptak volna, mint áprilisban (répát, szénát, szalmát és 2-2.5 kg. abrakot), akkor májusban valószínűen kevesebb tejet adtak volna, mint áprilisban, mert májusban már egy hónappal távolabb voltak a borjazástól, de miután május elején jó legelőre kerültek, nemcsak nem hanyatlott, sőt ellenkezőleg mind a 24 tehénnél emelkedett a tejhozam és pedig naponta átlag 3.9 kg.-mal vagy kerekén 30% kal. A későbbi hónapokban azonban a legelőn is érvényesült az ellés óta eltelt hosszabb idő hatása, de a tehének fejési átlaga mégis csak júliusban sülyedt annyira, amilyen áprilisban volt.

A tej zsirtartalma tudvalevőleg rendszerint fordított viszonyban áll a tej mennyiségével, vagyis borjazás után, midőn a tehén bőven tejel, higabb szokott a teje lenni, mint később, midőn a tehén már apadni kezd. Ezen úgy tetszik a legelő sem igen változtat, mert a fenti számok

169. ábra. Diák, 3 éves magyar bika Nozdroviczky György dőgei tenyészeteiből. (A Kisvárdavidéki Gazdakör tenyészállatvásárjáról.)

azt mutatják, hogy a kihajtást követő két első hónapban kissé higabb lett a tej és az csak akkor érte el azt a zsirtartalmát, melylyel áprilisban bírt, midőn a mennyisége is az áprilisi tej mennyiségéhez vált hasonlóvá, augusztusban

McCormick tárcsásboronák

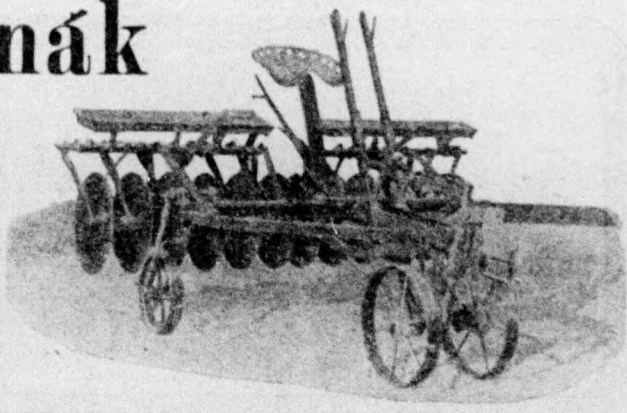
egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. Tavaszi szántásra a legujabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

McCormick TÁRCSÁSBORONÁT

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

INTERNATIONAL HARVESTER COMPANY OF AMERICA

BUDAPEST, V., VACZI-UT 98.

pedig azért lett a tej kövérebb, mert ebben a hónapban már nem érték el a tehenek az áprilisi tejmenyiséget.

Azonban, ha a legelőn eleintén higabb lett is a tej, de a mennyisége annyira szaporodott, hogy a tehenek a higabb tejjel mégis több zsírt termeltek, mint az áprilisi kövérebb tejjel s ez csak akkor változott meg, midőn júliusban a borjazástól való nagy távolság miatt minden tekintetben hasonló tejtermelési állapotok következtek be, aminek az áprilist jellemzik.

Hogy a jó legelő miért szaporítja a tejet és vaját, annak az az oka, hogy az ugyszólván egész nap legelésző tehen több táplálóanyagot vesz fel, mint amennyit az istállóban szokás neki adni. Ugyanis az istállóban azért nem etetjük a tehenet oly gazdagon, mert akkor nagyon sok abrakot kellene etetnünk, az abrak pedig aránytalanul drágább, mint a fű. A középnyag-ságú tehen a gazdag legelőn naponta mintegy 70 kg. fűvet eszik s avval annyi táplálóanyagot (em. fehérjét és keményítőértékét) vesz fel, mintha 8 kg. szénát, 1 kg. lenmagpogácsát, 2 kg. korpát, 2 kg. tengeri- és 3 kg. árpadarát, tehát a szénán kívül 8 kg. abrakot kapna, ámde ilyen erősen legfeljebb csak a lefejő tehenészetekben abrakolnak, amikor tényleg akkora tejhozamot érnek el, mintha a tehenek a legelőre járnának. Csakhogy a lefejő tehenészetet nem hasonlíthatjuk a borjufelneveléssel kapcsolatos tehenészethez, részint mert a lefejő tehenészetek oly városok közelében vannak, ahol a tejet drágán adják el, részint mert a lefejő teheneknek nemcsak tejet, de egyúttal hizni is kell. A borjufelneveléssel kapcsolatos tehenészetben takarékosabban kell az abrakkal bánni, amivel azonban nem azt akarjuk mondani, hogy az ilyen tehéntől sajnálni kell az abrakot, hanem csak azt, hogy miután a tejet gyengébben értékesítjük, az abrak pedig drága, nem bánhatunk vele oly könnyen, mint a fűvel, de annyi abrakot mindenesetre kapjon a tehen, amennyit a tejjel meghálál. Az olcsóbb fűvel nem takarékoskodunk ennyire, a legelőn csak oly jól él az a tehen, mely már régen borjazott, mint a frissfejős s ezért nem csoda, hogy a csak valamire való legelőn rendszerint több tejhez és vajhoz jutunk, mint amennyit az istállózásnál termelünk. *Cselkó István.*

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Hutya Ferencz dr.

Malaczkok angolkóros görcsei.

A malaczkok *epilepsziájának* vagy *szivgörcsének* nevezett betegség majdnem kizárólag csak a téli időben szokott jelentkezni és némely években, így többi között a mostani tavasz folyamán nagyon érzékeny veszteségeket okoz.

Az ilyen görcsös rohamokra való hajlandóság oka mindeneszerint a *mészóknak megfogása* a szervezetben, minek következtében az idegrendszernek és a harántul csikolt izomzatnak ingerlékenysége annyira fokozódik, hogy már a közönséges, az egészséges állatokra hatástalan külső vagy belső ingerek is tartós és kiterjedt izomösszehúzódásokat váltanak ki. Egy sorba állíthatók ezek a görcsös rohamok az angol-

kóros gyermekeknek szintén eléggé gyakori görcseivel, melyek itt-ott közvetlenül halálosak is szoktak lenni. Ezeknek a görcsöknak oktana ezek szerint megegyezik az angolkór oktanával, melyet egy más közleményemben részletesebben fejtettem ki. És valóban, a behatóbb észlelés ki is deríti, hogy ezek a görcsös rohamok mint az angolkór előhírnökei és annak kísérői jelentkeznek, még pedig vagy rövid idővel az elválasztás előtt, vagy többnyire csakhamar az elválasztás után a hideg évszakban, midőn a malaczkok vagy egyáltalán nem, vagy csak keveset járhatnak ki a szabadba, illetve a legelőre.

A *görcsös roham* éles sikitással és nyugtalan ide-oda mozgással, vagy pedig mindjárt összeséssel kezdődik leginkább az etetés, a játszódzás vagy más okból történt felingerlés közben.

A sikitás sűrűn egymásután megismétlődik, egyidejűleg a nyak a fejfelé erősen megfeszül vagy félrefordul, azonkívül többnyire a lábak is megmerevednek, majd később rángatóznak. Nem ritkán már az első ilyen roham közben vagy ellenkezőleg valamely későbbi roham alkalmával az azelőtt még esetleg egészségesnek látszó állat az etető vályu mellett vagy játszódozó társai közepette néhány perc múlva holtan terül el, a gégeizmoknak vagy egyúttal a többi lélegzési izmoknak görcsre következtében megfulladt. Ilyen módon rendszerint a malaczkállományok legszebb és legjobban fejlett példányai pusztulnak el, mert hiszen a mézsóhiány éppen az ilyen állatokban érzeteli legelőszőr és leghevesebben káros hatását. A görcsös rohamnak szerencsére nincsen mindig ilyen katasztrófális kimenetele, ellenkezőleg az izommerevség, miután azt esetleg görcsös rángatózás váltotta fel, már néhány másodperc vagy csak percek múlva megszűnik, az állat magához tér és csakhamar újból egészséges állat módjára viselkedik, hacsak a görcsök nem jelentkeztek az angolkórnak már jól kifejlesztett alakjában, amikor annak tiposus jelei észlelhetők. Az egyébként látszólag egészséges állatokon is azonban rendszerint sikerül beható vizsgálattal az angolkórnak némely jeleit, nevezetesen leginkább a bordák alsó végeinek megvastagodását megállapítani. Minthogy a görcsöknél kívül a felületen megzemlézés sokszor nem derít ki rendelleneséget a megbetegedett malaczkokon, azért ezeket a görcsöket valamely önálló idegbántalom nyilvánulásának tekintik. Legjobban igazolja ezt a gazdák részéről több ízben hallott panasz, malaczkállományukban előbb „szivgörcs”, „epilepszia” vagy „vérmesség okozta gutaütés” következtében hullott el az állatok egyrésze, a megmarradtok pedig később „lesántultak”.

Távol áll tőlem az elmondottakat általánosítani és a malaczkokon adott esetekben mutatkozó görcsös rohamokat mindig angolkóros eredetűeknek minősíteni. Elég legyen ezen a helyen arra utalni, hogy különböző más bántalmak, mint a sertéspestis, a sertésorbáncz, a bélférgesség, a bélhurut, a bélgyulladás szintén okozhatnak görcsös rohamokat. Az utóbbi esetekben azonban a görcsös rohamok nem szoktak olyan tömegesen jelentkezni és az illető szervi betegség jelei észlelhetők a betegeken. Olyankor egyébiránt, midőn azelőtt egészségeseknek látszó malaczkok a görcsös roham közben elpusztulnak és a boncolás sem derít ki különösebb szervi elváltozásokat, már eleve való-

színű a kezdődő angolkór kiváltotta görcsök fennforgása. A betegség *orvoslása* megegyezik az angolkór orvoslásával, melyről egy más közleményem részletesen beszámolt. Minthogy a nálunk ujabban meghonosodott takarmányozás mellett a *legelőre vagy legalább a szabadba nem járó malaczkok* mézsósószükséglete nem található a takarmányban elég fedezetet, ennél fogva *iszapolt krétának* rendszeres adagolása (10—15 gramm fejekenként és naponként) szükséges, amikor azután a görcsök már egy-két hét múlva végképpen megszűnnek az állományban. Minthogy az állatok a krétaport kezdetben nem szívesen veszik fel, célszerű annak napi mennyiségét fokozatosan növelni a jelzett adagra és azonkívül vagy a kissé megnedvesedett szemes eleséggel, vagy pedig inkább a szokásos etetés előtt kevés takarmányliszttel vagy korpával, esetleg kevés víz hozzáadása után egyenletesen összekeverve megetetni és csak azután adni a szemes eleséget, amennyiben ilyenek etetése nem mellőzhető. Az egyszerűen a száraz szemes eleséggel összekevert krétaport az evés közben az eleségről nagyrészt lepereg és azután az állatok ott hagyják. Amennyiben adott esetben a foszfor sav sem volna meg elegendő mennyiségben a takarmányban, úgy a *preparált csontlisztet* kellene adni hasonló mennyiségben és módon, mint az iszapolt krétát.

A *védkezés* egyszerűen abban áll, hogy az elválasztás felé közeledő és a már elválasztott malaczkokkal a hidegebb évszakban, midőn legelőre nem járhatnak, rendszeresen etetnek iszapolt krétát a gyógyító adag $\frac{1}{2}$ — $\frac{2}{3}$ ának megfelelő mennyiségben. Minél fehérjedusabb a malaczkok takarmánya, illetve minél rohamosabb azok fejlődése, annál nagyobb mennyiségben tanácsos adni a krétaport vagy esetleg a csontlisztet. *Marek József dr.*

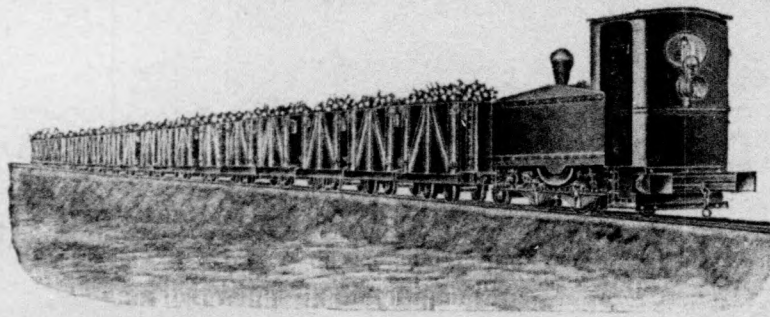
GAZDASÁGI ÉPÍTÉSZET.

Rovatvezető: Groffits Gábor.

Mészhomokkő-tégla gyártási módja.

Uradalmaink legjobban jövedelmező ágai az iparvállalatok, melyek között a legnagyobb elterjedettségnek örvend a téglagyártás. A téglagyártást megtaláljuk a legtöbb uradalomban, mint a mezőgazdasági üzem keretén belül felállított téglagyárat, vagy csak a házi szükséglet fedezésére felállított téglagyárat, vagy csak a házi szükséglet fedezésére felállított téglagyárat.

Ujabban egy új, praktikusabb, gyorsabb téglagyártási mód, — az eddigi égetés mellőzésével, gyorsított keményedési eljárás által készített méshomokkő-tégla gyártási mód — kezd elterjedni, amiért talán nem lesz éreketlen, ha ezt az eljárást ismertetem, annál is inkább, mivel erősen tért kezd hódítani az előállítás gyorsabb és olcsóbb volta folytán. Tartósságára és magas nyomás elleni szilárdságára, fagyállóságára is teljesen állja a versenyt a többi téglagyártással. Előnye ezenkívül, hogy víz alatt használva állandóan keményedik, élei egyenesek maradnak s a megkeményedésnél nem huzódnak el és így szép sima lapjaival mint burkolattéglát

Répaszállító benzin-motor vasutak.

A beálló répa-**benzin-mozdonyokat**, melyek cséplésre időnyre ajánlunk, is alkalmasak. ::

Oberurseli motorgyár r.-t.

Bécs, VI., Gumpendorferstrasse 72/K. sz.

Költségvetések díjmentesen.

is lehet alkalmazni. Indokolt különösen olyan gazdaságokban a gyártása, ahol agyag hiányában drága az agyagtégla előállítás, homokkal azonban rendelkeznek. Megemlítendő még, hogy az eddigi lassu égetési eljárással szemben 8-10 óra leforgása alatt a puha, nyers anyagból csengő téglát állíthatunk elő.

A *mészhomokkötéglá alkotóanyaga* a már ősidőktől fogva habarcsnak használt *homok és mész*. minden más anyag hozzájárulása nélkül, ha ezek az itt szükségesek követelményeknek megfelelnek. Követelményeink ez anyagokkal szemben a következők:

A *homok* kemény, tiszta, szemcsés, morzsolható strukturájú legyen. Tisztaságáról a gazdák által ismert iszapolási eljárással győződhetünk meg. Ugyanis egy, egyik végén zárt üveghengerbe homokot teszünk, vízzel jól összerázza leülepedni hagyjuk, miáltal a súlyosabb kvarc- és szilikát szemek a fenéken leülepednek s felette rétegesen helyezkednek el a többi alkotórészek. Ha a víz sárgás, szürkés vagy piszkos lesz, úgy

hogy idegen anyagokat, mint pl. magnéziát ne tartalmazzon, mert a magnézium erősen befolyásolja az oltás gyors folyamatát. Káros a mészre, ha sokáig felhasználatlanul hever, mivel nedvszívó természeténél fogva a körleg nedves-ségét magába szívja és szétesik. Röviden: a mészhomokkötéglá gyártásánál ugyanazokra az anyagokra van szükségünk, mint a jó habarcs előállításánál.

Gyártása azon alapul, hogy a tisztán mészből és homokból álló habarcskeverék egy e célra épített keményítőkazánban 8 atmoszféra (légköri) nyomású gőznek kitéve, néhány óra alatt kökeménységűvé válik. 1000 drb téglá előállításához szükséges 3 köbméter homok, 250 kg. mész és mintegy 400 kg. víz. A gyártás a 170. ábrán feltüntetett módon következőképpen megy végbe. A homok (1), a mész (2) és a víz (3) a keverőbe (4) kerül, hol a mész a víz által megoltódik, erősen felmelegedve, alaposan össze-gyuródik és összekeverődik a homokkal, miáltal egy sűrű anyagot kapunk, amely az úgyneve-

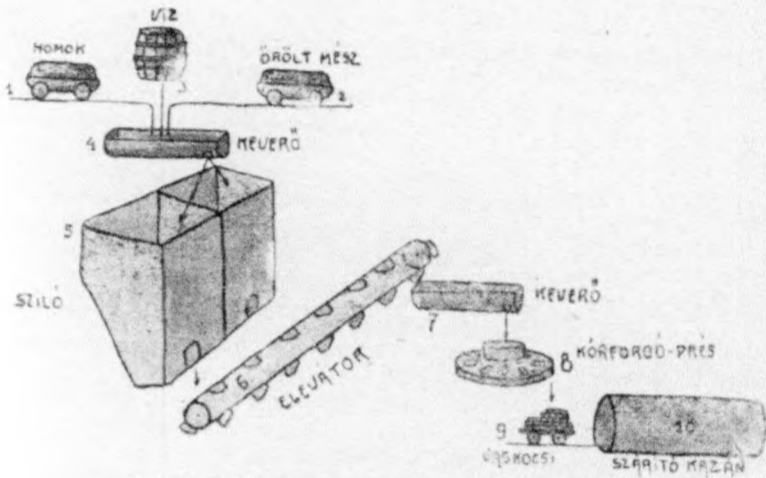
Előállítás költségei:

12 munkás, naponta á 4 K.	48 — K.
Mész-költség, 250 kg. á 2.50 K.	93.75 "
Szén-költség, 250 kg. á 3 K.	11.25 "
Homok-költség	15. — "
Gépfenntartási költség	15. — "
Összesen	199.50 K.

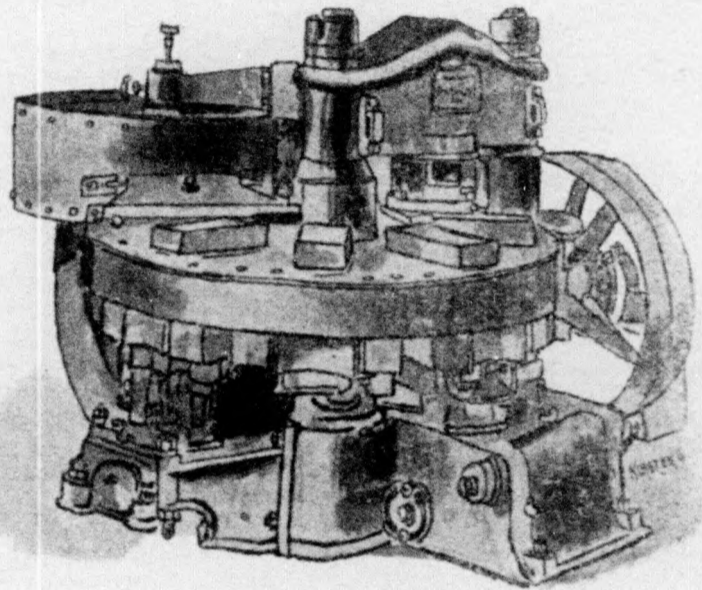
1000 drb téglára esik	13.3 K.
Ehhez téglá értékesítése	3. — "
1000 drb téglá ára lenne	19.6 K.

E számításból is kitűnik a téglá olcsósága. Kedvező körülmények között, különösen nagyobb uradalmakban még kisebbedik a beruházási költség, ha a gyártáshoz szükséges homokterületekkel rendelkezik a gazdaság. A gyártási eljárás egyszerű, gyors, könnyen elsajátítható, mert semmi különös ismeretet nem igényel. Áll azonban itt is, mint minden más iparágban, vagy gazdasági ágban az a jó régi, bevált közmondás, hogy csak a gyakorlat teszi az embert mesterré.

Klaszsek Ödön.

170. Ábra. Mészhomok-tégla gyártási folyamata.

171. Ábra. Kőforgó Rovdver-prés.

agyag vagy egyéb alkotórészek vannak a homokban, vagyis a homok tisztátalan. Kemény a homok, ha két ujjunk közt dörzsölve érdes tapintatot és a homokot jellemző kellemetlen recszelő hangot ad. A kemény homok nagyítóval nézve könnyen kivehető éleket s kristályos síkokat mutat, míg a lágy homok szemcséi inkább gömbölyű alakot mutatnak és így csak tapadási pontokkal és nem — mint a kemény homoknál — tapadási felületekkel bírnak. Apró — mogyorónagyságig — kavicskák nem rontják a téglá minőségét, mert minél különbözőbb nagyságúak a szemcsék, annál intenzívebb a tapadás. Ha ezeknek a körülményeknek mind nem is felel meg a homok, azért még nem zárja ki a téglá jó sikerét, ha a többi követelmények teljesítve vannak, sőt némi agyag jelenléte sem csökkenti a téglá jószágát.

A *mész* (Ca O) oldatlan állapotban, apróra törve, megdarálva kerül használatra. Fontos, hogy zsiros, tiszta, kővér mész legyen, az oltásnál minél nagyobb térfogatot vegyen fel. Ügyeljünk arra,

zett tartályba, szilóba (5) kerül, ahol 12 óráig hagyjuk állni. Hogy az üzem folytonos lehessen, a sziló két részre oszlik, hogy míg egyik részében az anyag áll, addig a másik részéből az anyagot fennakadás nélkül, még egyszer jól összekeverve (7) a kőforgó préshoz (8) szállítjuk, hol erős nyomás mellett téglalakuvá sajtóldódik. Innen kis vaskeszkón a szárítókamrába kerül, hol 8 atm. nyomásnak kitéve 8-10 óra alatt kökeménységűvé válik.

1000 drb téglának az előállítására, ha a gyár napi termelése 15,000 drb, 19-20 K. között váltakozik a körülményekhez képest. Pl.:

Gyár beruházási költség:

Épületekre	30,000 K.
Gépterendezés	90,000 "
Kut. lakóépület	10,000 "
Telek s homokterület	50,000 "
Összes beruházás	180,000 K.
Egy évi törlesztés	18,000 "
1000 drb téglára esik	3.3 K.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Az OMGE. közleményei	1193
Egyről-másról	1193
Növénytermesztés és műtrágyázás.	
Tapasztalataim az amerikai módszer szerinti tengeritermesztésről	1194
Magyar kukorica-fajták	1195
Kaszáló- és legelőjavítás.	
A mezei rozsnok (Bromus arvensis) gazdasági értékéről	1196
Gazdasági Üzemtan.	
Kapálógépek üzemköltségei	1198
Jószág-tartás mint az állandó eselőség biztosítása	1199
Állattenyésztés.	
A Kisvárdavidéki Gazdakör XIV. tenyészállatváltásáról	1200
Takarmányozás.	
A legelő hatása a tejelválasztásra	1201

38 ÉV ÓTA MINDENKOR

üzleti elvem: a jónak legjavát szállítani.

FŐ ÜZLET:
ROTTENBILLER
UTCA 33.

Kérem tudomásul venni, hogy az impregnált takarmányrépa mag kizárólag özégemnek különleges cikkét képezi és más czég egyáltalán nem ajánlhatja azt.

MAUTHNER ÖDÖN
CS. ÉS KIR. UDVARI MAGKERESKEDÉSE
BUDAPEST

Ökszerűen gondolkodó s értelmes gazdák magszükségletük beszerzésénél nem annyira az árakra fektetik a fősúlyt, mint főleg a magvak megbízhatóságára.

FIÓK ÜZLET:
KOSSUTH-LAJOS
UTCA 4.

A jelenlegi drágasággal szemben a gazdasági téren kínálkozó minden előnyt ki kell használni. Ezért csak **Mauthner-féle magot** vessék venni, ezzel saját érdekében cselekszik.

Állategészségügy.	Oldal
Malacok angolkóros görcsei	1202
Gazdasági építéset.	
Mészomokkő-tégla gyártási módja	1202
Vegyések	1203
Aláírták a bolgár szerződést. — Szegeden kevés a föld? — Fagykár a szőlőkben. — Bromfikiallítás Szegeden. — Triőrök terjesztése. — Tenyésztés átjárás Ulmban. — Konyhakertészeti és borkiállítás Ujaradon. — Hazai ipari beszerzési források. — Az okszerű szőlőművelés ismereteinek terjesztése. — A takonykór behurcolása Oroszországból	1204
Kereskedelem, tözsde	1205
Szerkesztői üzenetek	1207

Aláírták a bolgár szerződést.

Az ujonnan kinevezett Lukács-kormány egyik első ténykedése a bolgár kereskedelmi szerződés aláírása volt. Igaz, hogy ezzel is csak a forma kedvéért vártak mostanáig, mert hiszen az alkut már hetekkel ezelőtt megkötötte a lemondott Khuen-kormány, sőt a bolgár szobranje nyomban be is czikkelyezte a megállapodásokat. Hiába volt tehát a magyar gazdák közönség aggodalmának és tiltakozásának ismételt hangzatosítása, de hiábavaló volt a Balkán felől engedélyezhető hu-behozatali összkontingensnek előzetes megszabása és ünnepies formában való lekötése is. Végeredményben mégis csak az osztrák imperializmus politikája diadalmaskodott s a magyar mezőgazdaságtól újabb meg újabb áldozatokat követelő Balkán-országocskák sorába belépett Bolgárország is. Egyelőre „csak” tizenkétezer darab levágott szarvasmarha behozatalára kapott — érintkező határok nélkül — határszéli (előszűlű után 9 korona 40 filléres) vámkedvezményt, de már ez is felül van a teljesen kimerített összkontingensen. Elképzelhetjük, hogyan megnövekszik majd 1917-re Rumánia, Szerbia, Bolgárország, Montenegró sőt még Oroszország és táján Törökország immár felkötött étvágya, kivált ha az osztrákok és a mi merkantilis köreink továbbra is az eddigi receptje szerint biztatják őket követeléseiknek minél vakmerőbb felcsigázására.

Pedig az eddigi tapasztalatok mit bizonyítanak? Először is azt, hogy állattenyésztésünk éppen eléggé megsínyli már a jelenlegi, jóllehet Románia részéről még csak kis részben kihatással huszbehozatali összkontingensre; hát még akkor mi lesz, ha — ami rövid idő alatt bizonyára bekövetkezik — a román behozatal is teljesen kimeríti az engedélyezett mennyiséget. Ha tehát belföldi állattenyésztésünk annyira kívánatos fejlődését megakasztani nem akarjuk, kézzel-lábbal tiltakoznunk kell ellene, hogy a behozatali huszkontingens akár csak egyetlen darab sertéssel is felemeltessék vagy hogy mezőgazdasági vámvédelmünk sánczain még újabb rést törjön az osztrák kivitelű törekvések telhetetlensége.

Mert másrészt az is bizonyos, hogy a magyar iparnak és kereskedelemnek csekély érdekei vannak Bulgáriában. Az új tarifális szerződésben elért apró-cseprő engedmények a magyar közgazdaság szempontjából távolról sem érnek fel azzal a súlyos elvi áldozattal, amit a huszbehozatali összkontingens ily jelentékeny túllépése jelent. Abból a néhány czikkéből, amelyek Bulgáriába való nagyobb mérvű kiviteléhez megvoltak és megvannak a természetes előfeltételek, az eddigi legtöbb kedvezményes elbánás mellett is emelkedő exportunk volt, így nevezetesen egyes fa-, bőr- és üvegárukból. E tekintetben az új vámtételek lényegtelen mérséklése aligha lesz érezhetőbb hatással, legfeljebb bor- és ásványvízkivitelünket befolyásolhatja némileg kedvezően az új szerződés. Az osztrák iparnak sem jelent különben valami nagy előnyöket a körülbelül felszáz vámtételnél elért csekély mérséklés; annál kevésbbé, mert hiszen a bolgár kormány erőteljes iparfejlesztési politikája meglehetősen sikerrel fokozatosan igyekszik kiszorítani a külföldi bevitelt. A bolgár szerződés

mérlege tehát Magyarországra nézve semmiképpen sem kedvező s hogy a Balkánon való gazdasági térhódításunkat sem fogja úgy előmozdítani, amint ezt egyes bécsi körök remélik, arról Balkán-politikánk eddigi tanulságai meglehetősen világossággal beszélnek.

Szegeden kevés a föld?

Egyik előkelő napilapunk megírta a múlt héten, hogy a Szegedhez négy kilométerre fekvő Tápé község lakossága föld hiányában kivándorolni készül, ha csak Szeged városa a tulajdonát képező tápéi rétet örök áron el nem adja nekik. Viszont — mondja tovább a tudósítás — Szeged nem parcellázhatja fel tápéi gazdáknak ezt a rétet, mert a maga földéhes sít is alig tudja már kielégíteni s a tanyai nép lassanként eltolódik más vidékre a terjeszkedés útjában álló egyes latifundumok elöl. Szeged városa azonban nem akarja ölbe tett kézzel szemlélni ezt az elnéptelenedési folyamatot, hanem újabb földszerzési alkalmat juttat a tanyai népnek a város határában fekvő Kárász-uradalom megvásárlásával és kis tagokban való eladásával. A tápéi gazdák baján pedig hadd segítsen, mondják, Csongrád vármegye hatósága.

Az új csanádi püspök, *Glattfelder* Gyula dr. különben a Tápéval szemközt, a Tisza tulsó partján fekvő lelei uradalmat tápéi kisgazdáknak szándékozik bérbeadni, egyesek tehát itt is földhöz juthatnak majd. Mindenesetre jó volna, ha Szeged városa és a környező nagybirtokok is ezt a példát követnék, leghelyesebben a Földhitelintezetek Országos Szövetsége közbenjárásának igénybevételével és esetleg földbérlet-szövetkezetek alakításával. Hiszszük és reméljük, hogy az Esterházy-uradalomban és a nagyváradi püspökség birtokain szerzendő ezirányú tapasztalatok csak biztatók lesznek.

Az említett hírlapi közleménynek még két pontja érdemel azonban figyelmet. Az egyik az, hogy „a szegedi tanyabirodalom terjedésével horribilis módon szaporodnak a közköltések: a közigazgatási, utépítési, ármentesítési, iskola- és irodafenntartási stb. kiadások”. Vagyis míg a város egyeseket egy kis földhöz juttat, aránytalanul szaporodnak a valamennyi polgárát sújtó közterhek. A másik jellemző mozzanat pedig az, hogy a földbérletek tíz évről tíz évre való megújítása alkalmával jóformán megduplázódik a hasznobéri összeg s a régi bérlők a legnagyobb tülekedés közben „fogcsikorgatva erőlködnek, hogy újabb versenytársak ki ne huzzák családjuk talpa alól a bérletet”.

Nyilvánvaló mindebből, hogy az egyes növekvő helyi földéhségnek máhamar szűk lesz Macedónia s még az óriási szegedi határ teljes felparcellázása sem bizonyulna huzamosabb időre elégségesnek. A megoldást a belterjesebb gazdálkodásra való mielőbbi áttérésben s ami ennek előfeltétele, a gazdasági szaktudás minél szélesebb körökre való terjesztésében, valamint abban kell keresni, hogy a Szegedhez hasonló nagyra növekedett gócpontok népének új kereseti alkalmakat teremtsünk a mezőgazdasági és egyéb ipar fejlesztése révén. Ez a természetes fejlődés útja s míg alföldi nagy városaink erre az útra rá nem térnek, bármennyi volna is, sohasem lesz elég a közre háruló nagy áldozatokkal felosztásra kerülő föld.

Fagykár a szőlőkben. Az ország több borvidékéről érkezett jelentések szerint a folyó hónap közepén hirtelen beállott nagy fagy a szőlőkben igen jelentékeny károkat okozott. Eger és Gyöngyös vidékén melegebb fekvésekben, hol a rügyek fakadása már megindult, 30—60% is elpusztult. A hidegebb fekvésű szőlőkben ellenben csak 20—30 százalékra tehető a kár. Javulásra alig lehet kilátás, mert a főrügyek mellett legtöbb helyen a mellék-rügyek is elpusztultak. Sopron megyében különösen a nagyburgundi, ezerjő és rakszőlő fajtákban 10—60% kárt is okozott a fagy. A magasabb fekvésű dűlőkben a szőlők kitétt szőlők alig szenvedtek. Kecskemétről 30—70% Fehér-

templomról pedig 30—35% szőlőfagykárt jelentenek. Tokajhegyalján és Erdélyben a szőlő vegetációja még nem haladt annyira, hogy a fagy jelentékeny kárt tett volna.

Baromfikiallítás Szegeden. A Szegedvidéki Baromfi- és Házinyultenyésztők Egyesülete f. év október havában Szegeden országos baromfi-, galamb- és házinyulkiállítás rendez. E kiállítás keretében bemutatják a mesterséges keltelet (kelteletgéppel) és nevelést (nevelővel) is. Eddig is már nagyon sok egyesületi érem és pénzdíj áll a kiállítási bizottság rendelkezésére. A kiállításra vonatkozó tájékoztatókat legközelebb már szét is küldik a tenyésztőknek. Felvilágosítással szívesen szolgál az egyesület titkára: *Vogel* Antal, Szeged.

Triőrök terjesztése. A Szolnokdobokamegyei Gazdasági Egyesület egyik fő törekvését képezi, hogy a kisgazdák jó vetőmagot használjanak. Mivel ennek legfőbb akadálya a használni szokott vetőmag tisztátalan volta, az egyesület triőrököt osztott szét egyes lözségekben, amelyekhez mérsékelt használati bérért minden gazda hozzájuthat.

Tenyészállatvásár Ulmban. A „Verband ober-schwäbischer Fleckvieh-Zuchtgenossenschaften”, mely szövetség működési területe Württembergre és Bajorországra terjed, a f. évben két tenyészállatvásárt rendez, melyek jó alkalmat nyújtanak a nálunk is jól ismert délnémetországi, szimmentáli jellegű pirostarka tehének és bikák vásárlására. Az első vásárt f. é. május 8-án tartják meg Ulmban, a másodikat szeptember 9-én Mengenen. Bővebb felvilágosításokat készíttünk ad az érdeklődőknek a szövetség elnöke: *Stübel* gazdasági felügyelő Ulmban.

Konyhakertészeti és borkiállítás Ujaradon. A Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesülete május hó 12-én Ujaradon a Katolikus Ifjúsági Egyesület összes helyiségeiben konyhakertészeti és borkiállítást rendez, amely konyhakertészeti terményvásárral lesz egybekötve.

Hazai ipari beszerzési források című czimtar III. kiadása a M. kir. Kereskedelmi Múzeum szerkesztésében megjelent. A czimtar terjedelme 25 iv és 4500 magyarországi és horvát-szlavonországi ipartelep termelési adatairól nyújt részletes felvilágosítást. Első része közli a czimtarba felvett ipartelepeken gyártott iparcikkék betűsoros jegyzékét, második része ipari fő és alcsoportonkénti részletezésben tájékoztat minden egyes ipartelep berendezéséről, munkáshétszámáról és gyártmányairól, harmadik része a czimtarba felvett ipartelepeket betűsorrendben sorolja fel. A czimtar elsősorban az állami és törvényhatósági hivatalok számára készült, de magánosok részéről is megszerzhető és pedig kizárólag a M. kir. Kereskedelmi Múzeumnál (Budapest, V., Akadémia u. 3.) példányonként 2 K.-ért.

Az okszerű szőlőművelés ismereteinek terjesztése. Az állami szőlészeti felügyelőség előterjesztésére a földművelésügyi minisztérium az okszerű szőlészeti ismeretek terjesztésére ambuláns tanítómestert küldött Csegötélke, Dés, Désakna, Kapjon és Radákszinye községekbe, hogy az ottani termelőket a tavaszi munkálatokba bevezesse és az őszi szüretelési teendőkre kitanítsa. A Szolnokdobokamegyei Gazdasági Egyesület viszont permetező és kénporozó terjesztésével, valamint a szőlővédelmi szerek raktárantartásával szolgálja a megyebeli gazdák érdekét.

A takonykór behurcolása Oroszországból. Egy wieni lókereskedő tizenhat drb lovat importált Oroszországból, melyek közül az egyik már beteg érkezett Wienbe. A lókereskedő a beteg lovat rögtön az állatorvosi főiskolára vitte, hol a vizsgálatnál, majd a boncolásnál is takonykórt állapítottak meg az állaton. A további vizsgálat a veszedelmes betegséget az együtt importált tizenhat ló közül még tizenkettőnél konstataulta.

A Karolium minden fák, cserjék, bokrok és bármiféle ültetvényeknek megmentője, mert teljesen kipusztítja azok férgkeit. Ugyint: fakukacszot, vértetűt, pejsztetűt, földkukacszot és molykukacszot olyannyira kiöli, hogy azon ültetvényeken, melyek *Karoliummal* lettek permetezve, férgek soha nem lesznek. Megrendelhető a

Hangya Fogyasztási Szövetkezetnél, Mauthner Ödönél, Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, a Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezeténél és a gyárosnál, Mészöly Oszkár vegyészeti gyár Budapest, Váci-körút 15.

Törlesztéses kölcsön. Frankl Adolf banküzletének Budapest, VI., Eötvös-utca 19. több millió korona áll most rendelkezésre előkelő pénzügyintézetű földbirtokok részére első helyű törlesztéses kölcsönök céljaira. A pénzügyintézet szakembere által a helyszínen megállapított valódi becsérték 2/3 részéig lesz a kölcsön megszavazva és bekebelezés után azonnal folyósítva. Feltételek oly kedvezőek, mint jó pénzügyviszonyok mellett. Szükséges okmányok: Hitelek tételeknyvi másolatok és kataszteri birtokívek. Részletesebb felvilágosítással érdekelteknek készséggel és díjmentesen szolgál a fentemlített, szoliditásgaról és kitűnő pénzügyi összeköttetéseiről rég ismert Frankl cég.

NYILTTÉR.

10 rovatban foglaltakért a szerkesztőség felelőséget nem vállal.

Patkány- és egérintőbacillus.

"Razin" (mész egér, hárca és ürgeknél is) fertőző betegséget plántál kőbűntök és teljesen kipusztítja. Más állatra avagy emberre ártalmatlan. Prospektus ingyen küld a "Razin" Bakteriológiai Laboratórium vezérigazgatójára Budapest, Rottenbiller-u. 30.

Téli gyógyhely

LUSSINPICCOLO - CIGALE.

STRAND-HOTEL és pensió BELLEVUE-CIGALE. Minden kényelmet biztosító elsőrangú otthon. Prospektus. 4661

Kimutatás a ragados állatbetegségek elterjedéséről.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1912 április 24.

A betegség neve	Fertőzve volt		Mult heti				Mult évi	
	K.	U.	Állapot				K.	U.
Lépfene	172	180	171	180	131	136		
Vesszőség	193	211	206	224	210	225		
Takonykór	52	57	47	52	55	61		
Szaj- és körömfájás	18	17	19	24	1503	4702		
Juhhimlő	22	41	24	42	31	54		
Ivarsz. hóly. kiütés	77	185	68	146	71	155		
Nővér	345	553	344	555	327	684		
Bivalyosság	4	4	1	1	2	2		
Sörtésorbáncz	145	261	134	225	75	124		
Sörtésössz.	561	1480	534	1831	231	523		

Ausztriában 1912. év április 10-én fertőzve volt: vesszőséggel 22 k. 23 u., takonykórral 5 k. 9 u., rag. szaj- és körömfájással 340 k. 825 u., sörtésösszettel 82 k. 378 u.

Németországban 1912. év márcz. 31-én fertőzve volt: takonykórral 17 k. 21 u., rag. szaj- és körömfájással 1117 k. 2554 u., sörtésösszettel 630 k. 846 u., rag. tüdőfóbbal — k. — u.

KERESKEDELEM. TÖZSDE.

Napijelentés a gabonafőzsdéről.
1912 április 26

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének gabonaosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Elkelt 5000 q buza 20 fillérel olcsóbb árban. Rosszban az üzlet változatlan maradt. Budapest paritásában 21— koronát fizettek. Takarmányárban az üzlet szilárdult. Zabban az árak nem változtak. Budapest paritásában 20-40—20-80 koronát fizettek. Tengeriben az üzlet tartott maradt. Budapest paritásában 18-50 koronát fizettek.

Eladatott:
Buza. Tiszavidéki: 400 mm. 81 k. 24-50 K., 100 mm. 81 k. 24-50 K., 100 mm. 81 k. 24-40 K., 100 mm. 81 k. 24-30 K., 100 mm. 80 k. 24-30 K.
Féjfermei: 100 mm. 80 k. 24-15 K.
Pestvidéki: 200 mm. 80 k. 24-25 K., 100 mm. 80 k. 24-20 K., 100 mm. 80 k. 24-20 K., 200 mm. 80 k. 24-15 K., 250 mm. 79 k. 24-20 K.

Felsőmagyarországi: 200 mm. 80 k. 24-20 K., 140 mm. 79 k. 24— K.

Kalocsai: 2020 mm. 79 k. 24-05 K.
Rozs: 150 mm. 21-50 K. ppar., 100 mm. 21-20 K. ppar., 100 mm. 21-15 K. ppar., 200 mm. 21-20 K. ppar., 200 mm. 21-30 K. ppar., 100 mm. 21-20 K. ppar.
Zab: 100 mm. 20-70 K. kpl., 250 mm. 20-10 K. kpl.
Takarmányárpa: 200 mm. 20— K. ppar.

Határidőárak
(Déli zárlat)

Buza 1912 áprilisra	23-84 K.
Buza 1912 májusra	23-58 "
Buza 1912 októberre	22-52 "
Rozs 1912 áprilisra	21-56 "
Rozs 1912 októberre	18-66 "
Zab 1912 áprilisra	20-30 "
Zab 1912 októberre	17-80 "
Tengeri 1912 májusra	18-88 "
Tengeri 1912 júliusra	18-62 "

A liverpooli gabonapiacz.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

Liverpool, 1912 április 23.

Az itteni gabonapiacz az elmúlt hét első felében meglehetősen gyenge volt, ami főleg óriási argentinai elhajozásoknak, nagyobb kanadai kínálatnak és kis keresletnek tulajdonítható. A Dardanellák elzárása azonban újra szilárd hangulatot hozott a piacra, amihez még az a tény is nagyon hozzájárult, hogy több ausztráliai hajórakományt vettek kontinentális államok számára, főleg pedig Franciaország számára. Francia vásárlás mindig nagy befolyással van az angol piacokra, ha olyan buza vásárlásáról van szó, melyet az angolok különösen kedvelnek. Ezek közé tartozik az ausztráliai buza is.

Annak dacára tehát, hogy az elmúlt hét alatt a piacz hangulata többnyire gyenge s ma ismét az, alapjában véve gyengésségre még szó sem lehet, annak dacára, hogy márczius közepe óta az elhajozások nagyok és a heti szükségletet Angliában és a kontinensen is felülmulják. Másrészt azonban a kikötői készletek itt is, meg a kontinensen is nagyon kicsinyek még, noha már ezen a ponton is látható némi javulás, mert a szállítmányok néhány hét óta meglehetősen nagymennyiségűek voltak. De most már az új vetések is nagyon befolyásolják a gabonapiacot. Április elejéig a kilátások legalább Európában jók voltak, azóta azonban több helyen az új vetések kárt szenvedtek a kedvezőtlen időjárás miatt. A legrosszabb befolyást azonban az amerikai őszi vetések tették, melyek állítólag nemcsak hogy sok kárt szenvedtek, de a bővített terület is körülbelül 1 1/2 millió acre-vel kisebb, mint tavaly. De kérdés, mennyi a túlzás az amerikai jelentésekben. Tényleg az amerikai piacok nagyon szilárdak voltak a múlt héten is, de ennek főtenyezője inkább spekuláció, mint tényeken alapszik.

Az európai piacok szilárdsága főként onnan inult ki, hogy a kontinentális országok nagy keresletet mutatnak. Németország nagymennyiségű búzát adott el Francia- és Olaszországnak, sőt Angliának is. A jelenlegi szilárd piacz tartama nagyon kétséges. Egy szempontból azonban biztosan meghatározható, még pedig, hogy addig, amíg az európai kereslet oly nagy, mint most, még a legjobb vetéskilátások és a legnagyobb elhajozások mellett se fog alapos változás beállhatni.

Mai jegyzéseink részszállítmányokra cíf. Liverpool métermázsánként:

3. sz. É.-Manitobai (Kanada) apr.-májusra	21-29 K.
Dél-Ausztráliai apr.-májusra	21-49 K.
Barusso 76 kg.-os apr.-májusra	20-67 K.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-u. 1912. apr. hó 26-án. A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekben 145 szekér réti széna, 10 szekér muhar, 9 szekér zsupszalma, 21 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 14 szekér zabosbukkony, 100 zsák szecska.

A forgalom lanyha
Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna I. r. 940—1160, réti széna II. r. 700—900, réti széna csomagolásra 560—600, muhar 1000—1200, zsupszalma 400—480, alomszalma 300—380, takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabosbukkony 980—1200, lóhere —, luczerna —, köles —, sarju —, szalmaszecska 500—500 Összes kocsiszám 190. Összes súly 228,000 kg.

Nyersezukor.

Aussigból ————— 32-40 K.

Vetőmagvak.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének vetőmagosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A vetési idő előrehaladottsága folytán a magüzlet csendes mederbe terelődött. Egyes vidékeken a fagyok

következőjében utánvetés váli szükségossé, minek folytán muhar és köles iránt nagy kereslet állott be. Luczernamagban a forgalom ólmzárolt árban még kielégítő volt. Az összes fűmagvak iránt állandóan nagy az érdeklődés.

Nyersáruért az árak 100 kg.-ként a következők:
korona

Lóheremag természetűl arankamentes	170—180—
" arankamentesítésre alkalm.	160—170—
" nagyarakás	135—150—
Luczernamag természetűl arankamen.	125—130—
" szép sárgaszínű	110—120—
" kereskedelmi áru	100—110—
Bükköny	27—27-50
Muhar	23—23-50
Köles	19-50—20—

Szeszüzlet.

A szeszüzletben e héten is nagyobb kínálat uralkodott és gyéres vételkedv folytán a szeszárak főleg áprilisi szállításra olcsóbb árban zárulnak.

Elkelt finomított szesz adózva nagyban 222—222-50 koronáig, adózatlanul 83—83-50 K.-ig, míg ellenben vidékről és másodkézből olcsóbb árban voltak ajánlatok gyéres vételkedv mellett.

Denaturált szesz hordóval együtt kötésre 71—71-50 koronáig kelt el. Tartányárban olcsóbb ajánlatok vannak.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz folyó termelési időnyre 75 K.-ig volt ajánlat, míg ellenben új termelési időnyre jegyzésen alól történt néhány üzlet.

Budapest a kontingens nyersszesz ára 77—78 K.

Budapesti jegyzés

	nagyban	koronákban
Kontingens nyersszesz	—	—
Finomított szesz adózva	222—	222-50
" adózatlan	83—	83-50
Élesztőszesz adózva	221-75—	222—
Nyersszesz adózva	220—	220-50
Denaturált szesz	71—	71-50

(Az adózott szesz 20 K. pótdóval együtt értendő.)

Gazdasági árszükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének áruosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Zsiradékok. Az üzlet a lefolyt héten lényegesebb változást nem mutat. Az irányzat eleinte, a gyengébb szükséglet következtében, nyugodtabb volt ugyan, a jelentési időszak vége felé azonban a gyengébb sörtes-felhajások és az eladók tartózkodása következtében a hangulat ismét kellemesebb volt, úgy hogy végeredményképpen az árak a multhetiekhez képest alig változtak.

Jegyzések:

I. r. fehér forrázott táblaszalonna, friss áru, nagyobb kocsiszámúak vételénél, nehéz minőségű ————— 142—143 K.
Könnyebb minőségű ————— 134—135 "
I. r. perzselt (paraszt) szalonna ————— 140—141 "
I. r. postvárosi disznózsír, nagy hordókban 161—162 "
100 kg.-ként minden levonás nélkül.

Liszt, őrlemények és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének abraktakarmányosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos buzaszisztegyezségei 100 kilogrammonként Budapestben, elegysúly tisztaságúként, szákosul.

Szám.	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K.:	32-80	32-40	32—	31-60	31-20	30-60	30—	29—
				7 1/2	7 3/4	8		
				27-40	23-40	19—		

Rozslisztárak:

Szám:	0	0/1	1	WR.	II.	II/B.	III.
Ár K.:	29-80	29-20	28-40	27-40	25-40	24—	22-40

A többi abraktakarmányezikkek árai a következők voltak Budapestben szákkal, teljes vagonrakomány vételénél 100 kg.-ként:

Finom buzakorpa azonnali szállításra	15-80—15-90
Goromba buzakorpa azonnali szállításra	16—16-10
Finom korpa 1912 májusi száll.	15-70—15-80
Goromba korpa 1912 májusi száll.	15-80—15-90
Rozskorpa	15-80—15-90
Árpadora és árpaderceze	16-50—17—
Malomkonkoly	16—16-10
Budapesti gyári repcepogácsa	16-50—16-60
Kincsem melasse ab Selyp	13-50—13-50
Lacta melassit ab Selyp	14—14-50
Száritott moslék zsák nélkül ab Budapest	18—18-50
Száritott répaszelet zsák nélkül ab cukorgyár	15—15-50
Malátacsira	16—16—
Szörplé 48—50% cukortart. hordó nélkül ab cukorgyár	12—12-05

Külföldi állatvásárok.

A külföldi marhapiacra az üzletmenet Kopenhága és Brüsszel kivételével szilárd. A juhárak Páris, Rotterdam és Londonban emelkedtek, Berlinben és a német piacokon általában csökkentek. A külföldi sertésvásárokon sem uralkodik egyöntetű irányzat. Míg Páris, Rotterdam, Manchester és Chikágó magasabban jegyezték, addig Kopenhága, Berlin és Brüsszelben az árak csökkentek.

Berlin, április 18. Szarvasmarha: Ökör I. o. 53-59, II. o. 48-52, III. o. 43-47 K., bika I. o. 55-58, II. o. 49-54, III. o. 43-45 K., tehén és üsző I. o. 49-53, II. o. 44-48, III. o. 36-42 K., borjú I. o. 74-79, II. o. 66-72, III. o. 57-63 K., juh I. o. 47-51, II. o. 37-41, III. o. 26-31 K. 50 kg.-ként élőszuliban. Sertések 150 kg. élőszuliban felül 75-76 K., 120-150 kg. élőszuliban 68-69 K., 100-120 kg. élőszuliban 64-66 K., 80-100 kg. élőszuliban 63-64 K., 80 kg. élőszuliban alul 57-59 K., 50 kg.-ként tiszta élőszuliban.

Kopenhága, április 18. Szarvasmarhavásár: Ökör I. o. 71-75, II. o. 61-64, III. o. 50-55 K., üsző I. o. 65-70, II. o. 56-59 K., tehén I. o. 59-65, II. o. 48-53, III. o. 39-43 K., borjú I. o. 79-83, II. o. 63-69 K., sertés 58-63 K. 50 kg.-ként vágószuliban.

Páris, apr. 15. Szarvasmarha: Ökör 76-83 K., tehén 73-91 K., bika 66-89 K., borjú 91-124 K., juh 87-122 K., sertés 96-102 K. 50 kg.-ként hússzuliban.

Rotterdam, április 16. Szarvasmarha: tehén 92 K., ökör 89 K., bika 78 K., borjú 126 K., juh 77 K., 50 kg.-ként vágószuliban. Sertés 67 K., 50 kg.-kénti élőszuliban.

London, apr. 18. Metropolitanvásár: shorthorn I. o. 88 K., II. o. 83 K., III. o. 67 K. Potted Scots I. o. 96 K., II. o. 95 K. 50 kg.-kénti vágószuliban. Downs I. o. 86 K., II. o. 81 K., III. o. 72 K. 50 kg.-kénti vágószuliban.

Depford, apr. 15. Az Egyesült-Államok piacai változatlan marhákat jegyeznek: 48-51 K. 50 kg.-ként vágószuliban.

Chicago, április 18. Szarvasmarha: legelő marha 43 K., istállózott marha 40 K., Texas-bika 37 K., 50 kg.-kénti élőszuliban. Sertés, április 19. Könnyű súlyú 42-46 K., nehéz súlyú 41-46 K. 50 kg.-kénti élőszuliban.

Állatpiaczi szemle.

A budapesti marhapiacra az esütörtöki, április 25-iki vásárra 354 darabmal több volt a felhajtás a multheténél, ennél fogva határozottan lanya irányzat kerekedett felül. Prima árut métermázsánként 2. közepes és gyenge minőséget, főleg azonban bikákat, métermázsánként 3-4 koronával olcsóbban kellett adni. A csütörtöki megtartott sertésvásár felhajtása 1467 drb. Nagyon esakély árullamzás konstatalható; irányzat szilárd. Eladatlanul visszamaradt 508 drb sertés. Az e heti bécsi szarvasmarhavásár felhajtása 1332 drb-bal több a multheténél. A nagyarányú kínálat következtében igen lanya irányzattal bonyolódott az üzlet. Leg-

elsőrendű istállós jószág változatlan, elsőrendű 1-2 K.-val, középminőségek 2-3 K.-val, gyengébb fajták 3-4 K.-val is alább jegyeznek. Vágóbikák, dacára az élénk keresletnek, 3-4 K.-val olcsóbban kelték, 100 kg.-kénti élőszuliban levonás nélkül. Az e heti bécsi sertésvásár felhajtása több volt magyar sertések-ből 957, lengyel sertésekből 3855 darabbal, ezért lanya irányzattal folyt az üzlet. Magyar sertések 6-8 fillérrel, lengyel sertések 12-14 fillérrel hanyatlottak kg.-kénti élőszuliban levonás nélkül.

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1912 április 25.

Felhajtatott:	Arak
Jobb minőségű hátsó	10 drb 117-560
Könnyű kocsi (jukker)	24 " 540-800
Nehéz (hintós)	4 " 1000
Igás kocsi (nyugati vér)	50 " 220-460
" könnyű	56 " 180-360
Fuvaroslovak	70 " 330-420
Paraszlovak	150 " 100-200
Alárendelt minőség	606 " 24-90
Összesen	980 drb

Eladatlan maradt 413 drb
 Irányzat: közép. Székesfehérváros levágásra vásárolt 158 drb 43-120 K.-ig.

Budapesti szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1912 április 23.

Felhajtatott:	Arak
Magyarországból élő borjú	792 db 110-120 96-108
" rugott	4 " "
" leölt	" "
Ausziából élő borjú	" " "

Felhajtatott:	Arak
Magyarországból élő bárány	51 drb
" lesurt	" "
" gödölye	" "
Ausziából	" "
Galicziából rugott borjú	" "
Ausziából élő borjú	" "
Összesen	847 drb

Eladatlan maradt 69 drb élő borjú, 4 drb rugott borjú, 51 drb élő bárány, 1 drb lesurt bárány.
 Irányzat: élénk volt, az árak 3-4 fillérrel emelkedtek kilogrammonként.

Budapesti juhvásár.

1912 április 22.

Felhajtatott:

Magyarországból	316 drb juh	drb kecske
Szerbiából	" juh	" kecske
Összesen	316 drb juh	drb kecske
Eladatlan maradt	drb juh	drb kecske

Arak

(kilogrammonként élőszuliban, korona értékben).

Hizott ürü	Arak
Hizott ürü	drb 66-76 fill. páronként kor.
Feljavított juhok	" " " " " "
Kiverő juhok (anya)	" " " " " "
Kisorsolt éves kosok	" " " " " "
Durvaszörü	" " " " " "

Irányzat: élénk volt.

Budapesti vágómarhavásár.

1912 április 25

Felhajtás összege:	Minőség szerint:
Uj felhajtás	2877 drb
Mult vásárról visszamaradt	" "
Összeg	2877 drb
Eladatlan maradt	" "

Származási hely szerint:

Magyar eredeti	1475 drb
Magyar tarka	1402 "
Magyar bivaly	" "
Horvátors. mar.	" "
hák	" "
Boszniái marhák	" "
Összeg	2877 drb

Nem szerint:

Bika	483 drb
Ökör	1642 "
Tehén	752 "
Növendék-bivaly	" "
Összeg	2877 drb

Arak

(100 kg.-ként élőszuliban minden levonás nélkül fillérben)

1912 április 25	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	92-104	76-90	60-74
Tarka hizott ökör	96-109	78-94	60-76
Bosnyák ökör	" "	" "	" "
Tehén	86-98	70-84	56-68
Bika	84-94	68-82	54-66
Növendékmarha	" "	70-84	" "
Bivaly	" "	52-80	" "

Irányzat: lanya volt, az árak I-ső rendiekénél 2 koronával, bikák és gyengébb minőségűek ára 3-4 koronával hanyatlottak métermázsánként.

Nemzetközi gabonapiac 1912 április 20-tól 1912 április 27-ig.

	Kelet										Határidő	Határidős árak						
	Budapest	Liverpool	Wion	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chikágó	Buenos-Ayres	Odessa		Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	New-York	Chikágó	
Buza	26	24.35**	22.32*	25.80	25.80	29.15	29.18	22.38	---	18.67	20.74	Április	24.06	20.84 ¹	27.16 ¹	29.18	21.30 ¹	20.36 ¹
	19	23.85**	22.26*	25.60	25.40	28.58	28.94	21.48	---	17.29	20.69	Május	23.62	21.33	27.49	28.40	22.28	21.10
Rozs	26	21.60	---	22.60	23.50	25.03	21.18	---	---	---	15.98	Április	23.58	20.49 ¹	26.92 ¹	23.94	20.64 ¹	19.70 ¹
	19	21.10	---	22.20	23.40	24.15	20.80	---	---	---	15.98	Május	23.38	20.82	26.96	23.66	21.26	20.74
Zab	26	21.50	---	22.60	23.---	26.21	---	---	---	---	---	Április	21.54	---	23.04 ¹	21.18	---	---
	19	20.50	---	22.60	23.20	25.62	---	---	---	---	---	Május	18.66 ²	---	23.02	21.04	---	---
Tengeri	26	19.90	17.98	20.30	22.---	21.79	---	---	---	---	---	Április	21.18	---	23.18 ¹	20.80	---	---
	19	18.65	---	19.90	22.---	21.79	---	---	---	---	---	Május	18.34 ²	---	22.92	21.04	---	---
Árpa	26	20.---	---	23.---	21.70	27.09	---	---	---	---	---	Április	20.38	---	23.38 ¹	---	---	---
	19	20.---	---	22.---	21.70	26.80	---	---	---	---	---	Május	17.82 ²	---	23.32	---	---	---
												Április	20.34	---	23.48 ¹	---	---	---
												Május	17.68 ²	---	23.40	---	---	---
												Április	18.58 ¹	20.46 ¹	19.32 ¹	---	---	---
												Május	18.88	17.41	20.48	---	---	15.98
												Április	18.48 ¹	15.10 ¹	19.08 ¹	---	---	---
												Május	18.54	17.46	20.26	---	---	15.32

Jegyzet: *) Red winter II. *) Okt.
 **) 79 kg. tiszavidéki.
 1) Julius

SZIVATTYÚK ÉS MÉRLEGER különleges gyár
GARVENSWERKE,
 WIEN, II., Handelsquai No. 130.
 Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

Budapest-ferencvárosi zárt sertésvásár. (Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.) 1912 április 25

Table with 5 columns: Heti felhajtás összege, Értékesítettség vagon, Értékesítés összesen darab, Eladott, Eladatlannal maradt. Rows for April 19-25.

Table titled 'Napi árak fillérben' with columns for various pig types (Óreg nehéz páronként, Páronként, Pársonként, Könnyű, Husos fajta) and rows for April 19 and 25.

1) Az árak élősúlyban levonás nélkül értendők. 2) Az árak élősúlyban páronként 45 kg. élősúly és 4% levonással, kilogrammonként értendők.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizláló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendő. Óreg nehéz páronként 400 kg. felül fillérig...

Soványsertés-árak.

Table showing prices for lean pigs (Sertésvészen átment, Sertésvészen át nem ment) in kilograms and fillers.

Bécsi szurómarhavásár.

Table showing prices for various pig types (Magyarországból, Ausztriából) and their weights.

Irányzat: lanya, prima borju 6-3 fillérrel, összes többi minőség 19-20 fillérrel olcsóbb.

Bécsi sertésvásár. (Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.) 1912 április 23

Table with columns: Főlhajtás, Származás szerint, Minőség szerint, drb. Rows for Zsirsértés, Hussértés, Összesen.

Eladatlannal maradt 1400. Árak: (kilogrammonként élősúlyban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.) Elsőrendű magyar zsirsértés 136-138 kiv....

Bécsi juhvásár.

Table showing prices for sheep (Magyarországból, Galiciából, Ausztrák tartományokból) and their weights.

Folyó hó 26-án megtartott wien-szt-marxi vesztégmarhavásáron felhajtott:

Table showing results of the Vienna-Szt. Marx slaughterhouse auction, including counts for various pig types.

Szerkesztői üzenetek.

V. K. A kérvényezett ösztöndíjat nem az egyesületünk kezeli, így érdemleges felvilágosítással nem tudunk szolgálni...

R. Gy. Minthogy a szerződés 9. pontja a fennmaradt trágya iránt nem intézkedik, de a jelenlegi bérlő azt onnét el sem szállíthatja...

K. G. Abaujvárad. A szénsavnyomás alatt történő borszűréshez szükséges gépek és eszközök Theo Seitz (Wien, I. Schönlaterngasse 13.) gyárából...

B. Zs. Kiskundorozsma. Ezüstfácán tojás beszerzési források: Széchenyi Imre gróf örökseje gazdasága Somogyvár és Majláth József grófné baromfitelepe Perbenyik.

V. B. Szentgyörgy. Champignon gombacsira iránt sziveskedjék az alábbi németországi czimekhez fordulni: 1. Woelfert A. Co. Saatgutexport, Erfurt...

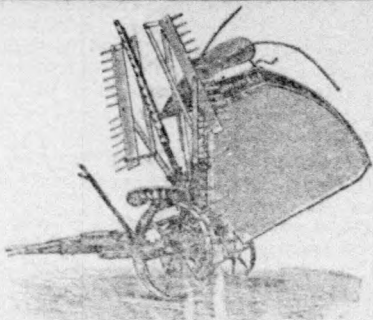
G. J. Tiszszalka. Az immunis homoktalajú szőlőkben csak mindhárom mesterséges trágyaféle alkalmazása után várható eredmény.

A szőlőtrágya alkalmazása esetén nem nélkülözhető teljesen, ha nagyobb időközökben sem kaphat a szőlő istállótrágyát, ezelszerű lesz legalább zöldtrágyát alkalmazni, hogy a talaj fizikai tulajdonságait javítsuk.

Advertisement for Elsinger M. J. és Fiai, featuring a coat of arms and text: Alapítva 1831. 46 kitüntetés. Telefon 32-58. Vitorlavászon-, len- és jutaárugyár, kikészítő-, telítő- és festőde. Gyár: Lajta-Szent-Miklós.

Advertisement for SZABÓ EMIL ÉS TÁRSA BUDAPEST, V. KER., Váci-körút 25. szám. BOLINDER NYERSOLAJMOTOR. Kevés nyersolajszükséglet. Feltétlenül megbízható üzem. Hínes kerem, ház, fűtő.

Utólérhetetlen teljesítésben és könnyű járásban!

Uj gabona-aratógép „Handy“

Szénaforgatók / Lógereblyék.

Uj fűkaszázó „Darling“ kedvence minden tulajdonosának, szolidabb a amerikai gyarmányoknál

UMRATH és TSA Budapest, V. ker., Váci-körút 60. szám.

Gőzcseplőkészletek 12 HP-ig. Ipari mozgonyok 2000 HP-ig.

„Kulatár“

szobrász- és építőművészek által tervezett kész művészi síremlék állando kiállítása.
Budapest, VIII., Köztemető-ut 4. sz.
iroda BLUM LAJOS sírkőraktárában. Telefon 9-7

680 kilogramm tiszta

buzaszem volt az eredmény, midőn egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, szab. betétsines géppel, szakértő bizottság előtt utáncépellettünk. **Pénzt, időt és munkát a Stern-féle**

szab. dobkosárbetétlécsczel.

Kérdésközlőre ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást
BÁRDOS és BRACHFELD BUDAPEST, VI., Gyár-u. 5.

Szőlőoltványok,

szőlővesszők és Gleditschia (előkerítésnek alkalmas) csemeték beszerzésére legmegelőbben ajánljuk a legjobb hírnévnek Szűcs Sándor Flia szőlő-örvendő telepét Bihardioszegen. — Ha a saját érdekét tartja szem előtt, úgy ne vegyen addig oltványt vagy vesszőt, míg a fenti ország képes árjegyzékét nem kérte ingyen és bérmentve. Ezen árjegyzék minden szőlőbirtokos érdekel hasznos tartalmánál fogva. Olcsó ár és pontos kiszolgálás. Számos elismerő levél. A tisztelt érdeklődők a telep megtekintésére szívesen láttatnak.

3 cséplőgarnitúra

10 lóerejű, Clayton és Shuttleworth és M. A. V. gyártmányu, jutányos áron **eladó.**

Megkeresések „W. 76532” jelige alatt Mosse Rudolf hirdetési irodájába, Budapest, V., Nádor-utca kértnek.

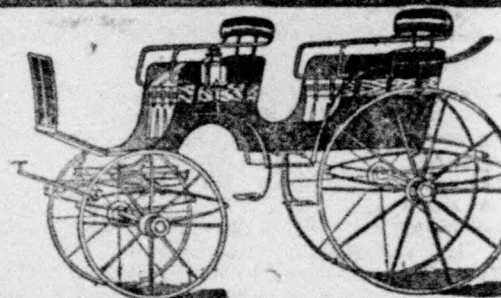
HOMOKÉRTÉKESÍTÉS.

Akinek homokja van, kérje saját érdekében:
F. 3. Formák és szereszmok csömösölt beton-árak előállításához.
F. A. 1. Kézi özemre berendezett beton- és alagsárgyártás.
Ca. G. 4. Kézi özemre berendezett csement-cserépgyártás.
B. B. Az ürege építőkövek (betonblokkok) gyártása.
C. S. 1. A csement- és mozaiklapok gyártása oszmű árjegyzékünket és prospektusainkat; kérje anyagának díjtalan megvizsgálását, mérnökünk látogatást és tekintse meg úszomban mintatelephelyünk összes csementipari homokértékesítő gépeinket.

SZÁNTÓ és BECK mérnök
csementipari gépek gyártása.
Budapest, IX., Viola-utca 7. szám.

Patkányok

3 tubus K 6.75, 5 tubus K 10.— Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Kocsiárucsarnok Budapest, IX. ker., Köztelek-utca 4. sz.
Kocsiárucsarnok szövetkezet a monarchia legnagyobb kocsiraktára a Rákóczi-uti raktárát áthelyezte IX., Köztelek-utca 4. szám alá. Árjegyzéket kívánatra bérmentve küld. 1404

A világ legjobb gőzekéje!

Utólérhetetlen munkaképesség! Kiváló, elsőrendű angol anyagból szerkesztve! Felülmulthatatlan tartósság! Ezek jellemzik az 52 év tapasztalatai alapján Charles BURRELL et Sons Limited Thetford, Norfolk Anglia által függőleges kötélorsóval gyártott gőzekét. Költségvetéssel, szakszerű felvilágosítással szolgál Magyarország és a Balkánállamok vezérképviselőte:

A „NEMZETI PÉNZVÁLTÓ R.-T.” parcellázó osztálya
BUDAPEST, V., GIZELLA-TER I. (Haas-palota.)

Mindennemü kiváló csiraképességü eredeti quedlinburgi répamagvak. Parcellázásra alkalmas birtokokat veszünk. **Gőzekemiveléseket** arra alkalmas területeken, úgy szántást, rigolirozást és mindenféle talajmivelést is elvállalunk.

GRAEPEL HUGÓ, Betéti Társaság

malomépítész, gép- és rostalemezgyár, Marschall Sons & Co. Ltd. vezérigénynöksége
BUDAPEST, V., VÁCI-UT 40-46. sz.

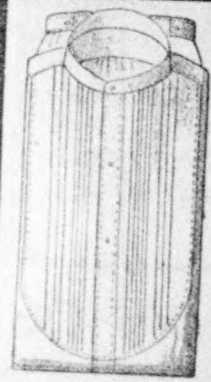
Ajánlja páratlan szab. lemeztörekrostait

bármely rendszerű cséplőgéphez, a meglevő fakeretbe illeszthető. Tartósabb minden más törekrostánál. Magvesztéséget kizár. A finompolyva tisztább, A rosta nem dugul el. Az egész gép teljesítményét lényegesen fokozza. Magyarországon, Ausztriában, Németországban és Romániában 100.000 drbnál több kifogástalan használatban. Kívánatra leírás, ajánlat, minta, valamint malom- és gazdasági árjegyzék ingyen és bérmentve.

Prima muharmagot,

valamint egyéb takarmányvetőmagot jutányosan ajánl!

HERNFELD ADOLF MAGNAGYKERESKEDŐ GZÉG, WIEN 2/1.

Férfi fehérneműeket

készít és magánfeleknek
is legolcsóbban szállít:

WEISZ ÉS HEIMLER

vászon- és fehérnemű czég ipartelepe

„ Pozsonyban. „

Minták kívánatra
bár mentve.

5704

Porosz-, magyar szén és brikett

szállítását elvállalom
cséplőgépek- és gőzekékhez,

valamint üzemekhez, — mint több hazai (baranya-, esztergom-, nógrád-, szerémszégi és zsilvölgyvidéki) és külföldi (alsó- és felső-sziléziai) bányák Képviseleje — eredeti bányák árak mellett. Kérem a t. gazdaközönséget, a szállítás pontos eszközzése czéljából a szén-szükségletet nálam már most előjegyeztetni, mert az esetleges halasztás könnyen szállítási késedelmet okozhatna. Kívánatra jutányos ajánlattal szolgálók.

Kürschner Ernő

szénforgalmi irodája,

Budapest, V., Falk Miksa-utca 32. szám.

5709

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügy-minisztérium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XXX. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítók-nak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása 1912 május hó 22. és 24-én tartatik meg. A huzások a magyar királyi állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1912. évi május hó 21-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Tolnay.

Hazay.

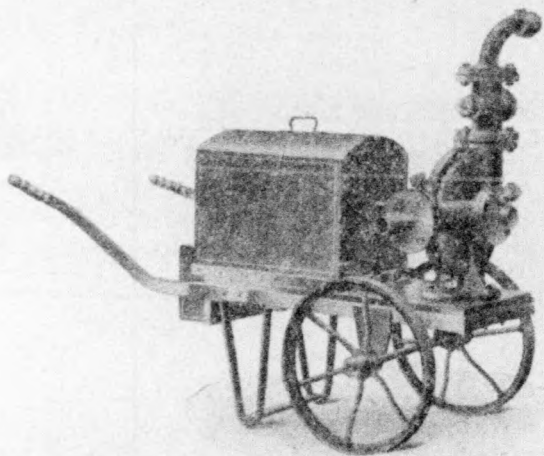

5726

Telefonszám: 72-46.

GANZ-FÉLE VILLAMOSSÁGI R.-T.
BUDAPEST, II., LÖVŐHÁZ-U. 39.
VÁROSI ÜZLET: IV., KORONAHERCZEG-U. 5.

Sürgőnyezim: Alternó.

Elektromos berendezések
mezőgazdasági gépek számára.
Cséplőgépek, szecskavágók,
kutszivattyúk, olajprések stb.

GANZ ÉS TÁRSA—DANUBIUS

gép-, waggon- és hajó-
gyár részvénytársaság

Budapest, X. ker., Kőbányai-ut 31. szám.

5378

Elsőrendű gyártmány! Kevés égőanyagfogyasztás!

Teljes jótállás!
 • Kedvező részletfizetés!!
 • Mérnök-látogatás díjtalan!

Szállítunk: benzín-, nyersolajmotor és gőzcséplőszerelvényeket, magánjáró motorokat, mindennemű mezőgazdasági és ipari gépeket, mérlegeket, malom-, szeszgyár- és téglagyárberendezéseket, elvállaljuk ezek tervezését és felépítését legolcsóbb árak mellett.

Központi Gépforgalmi Vállalat
 Kerschbaum és Társai
 Budapest, VIII., József-körút 43. sz.
 Raktár IX., Soroksári ut 51. szám.
 Kérje előnyárjegyzékünket. 540

Sok bort
 szüretelhet, ha
 idejében
permetez
 a valódi javított
 brixeni **KRISTÁLY AZURIN**-nal
 mely legmegbízhatóbb védőszer. Kapható mindenütt.
 Képviselek kerestetnek.
 Csomagonként 1 liter vízhez 80 allér.

MOLNÁR M. és TÁRSAI
 Budapest, VI. ker., Gyár-u. 21/l.
 Rézkémpor permetezőgép, borsajtó, zsák, ponyva, gépolaj, gépszij stb. legolcsóbban. 5559

SCHICK HENRIK Eszék, Szlavónia
 ajánl tölgy-talpfákat és kiterő-fákat, mezei és ipari vasutak létesítéséhez 1 métertől 140 nagyságig. Árak megegyezés szerint minden vasuti és hajóállomásra. 817

WITTMANN JÁNOS
 sodronykerítés, szita-gyár és menyezet-(stuccatur) szövöde.

Készít kiváló minőségű kerítés sodronyfonatokat, rabitzszöveteket, díszes kerítéseket, vaskapukat, rútkés sodronyt, horganyzott többször csavart fonatokat 30 fillértől feljebb.

BUDAPEST,
 V., Sziget-utca 5.
 (A nyugati p.-udvar átellenében.)
 Kérjen ingyen árjegyzékét.

BENZIN
CSEPLŐKESZLETEKET

LEGMEGBIZHATÓBB SZERKEZETTEL
 GYÁRT

BUDAPESTI GÉP MALOM és AUTO-MOBILGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 VI. VÁCZI UT 45.
 ÁRJEJYZÉKET INGYEN KÜLD

MUNKÁCSY GYULA
 BUDAPEST

A SZAB. SÁRKÁNYVONÓMÉNYTÖLDŐ ÉS PALAZSÉKÉLŐ TÍPUSÚVONÓ MÁR ÉRŐSZEGER MÉRŐK.

KÉRJEN ÁRJEJYZÉKET.

A t. gazdaközönség figyelmébe
 A W. J. Bates und Co. Ltd Manchester gépgyárának legújabb rendszerű angol nyersolaj-, benzín- és szivógázmotorjai takarmányos, malomhajtási, valamint cséplési célokra kaphatók: Szabó Bela utódánál Budapest, Váci-körút 59. szám
 Üzemköltség 2 fillér lóerő és óránként. Állandó nagy raktár.

Calderoni és Társa BUDAPEST, V., Gizella-tér 1. (Haas palota.)

Aneroid légsúlymérők megbízható szerkezettel. Önrögzítéssel légsúlymérők. Hygrométerek (nedvmérők). Lambrecht-fele időjós-légsúlymérők. Szoba ablak és fürdőhőmérők. Maximál-minimál hőmérők, keltető gép hőmérők. Önműködő villamos jelzéssel. Szesz-, bor-, must-, tej- és cukor-mérők. Esőmérők.

Szemüvegek és új rendszerű amerikai orrcsüvetők finom üvegekkel.

Színházi és tábortábori látcsövek. Zeiss és Busch-féle prizmas látcsövek. Csillagászati távcsövek, messzelátók, Szögprizmák, szög tükrök. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 5238

Ujdonság: Ujdonság!

Herkules idomvasabliak
 Kérjen árjegyzékét.

istálló- és raktárábiakok vasrámbában **sodrony-üveggel.**

Előnyei: tűrhetetlen, tűz- és betörésbiztos, csinos és olcsó! Megrendelhető a készítőnél!

Farkas és Társa lakatosgyárában
 Budapest, VI., Lehel-utca 10. 620
 Beszereshető még a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél is.

ÖKÖR PATKÓK czélszerűek, tartósak és olcsók.

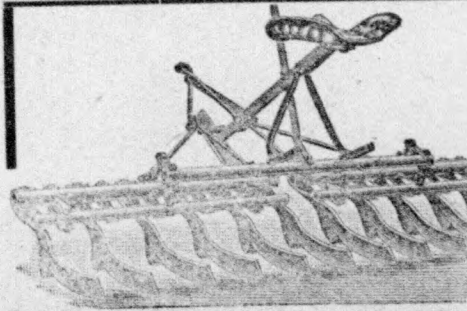
„HANN” jeggyel. Kérjük vigyázzunk nagyon ezen jegyre, mert a mi patkónk minden tekintetben utolérhetetlen.

Normális csülökvas igás ökör részére.
Szabad. lópatkók igás- és hátsólovak részére, első díjjal kitüntetve és szakemberektől legjobban ajánlva.
Pata- és csülökszegek, csavarok, lábtámaszok, patkoló szerszámok és eszközök

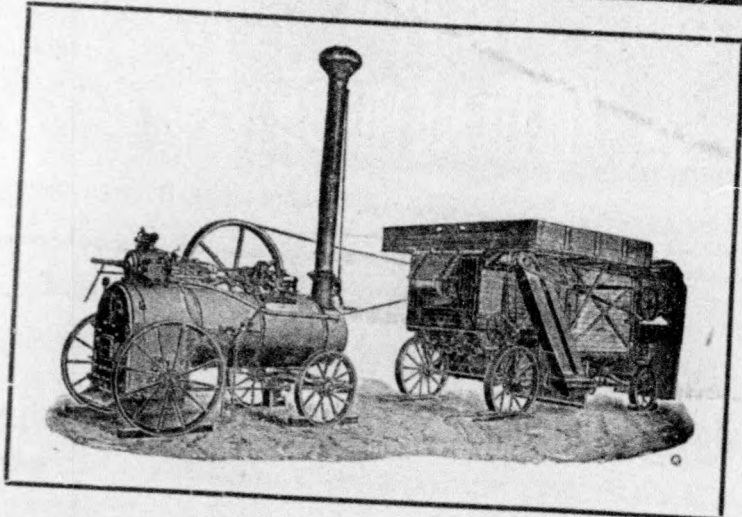

M. HANN'S SÖHNE RAINFELD & CO. GÖLSEN N. O.

Aszokhordók minden méretben czéggeljelzéssel, vagy a nélkül szállításra és raktári hordók, lyukfuró és becsavaró készülékekkel.
 Minták és prospektusok ingyen és bérmentve.

„Acme” 23. szám. Hajlítható eke vezető állással. Eredeti amerikai porhanyító eke, rögtörő. Utolérhetetlen előnyei vannak. Képviselek kerestetnek. 5698

Technische Maschinenfabrik, Wien, III., Engelsberggasse 5.

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárában
gyártott legujabb szerkezetű

gőzcséplőkészlet

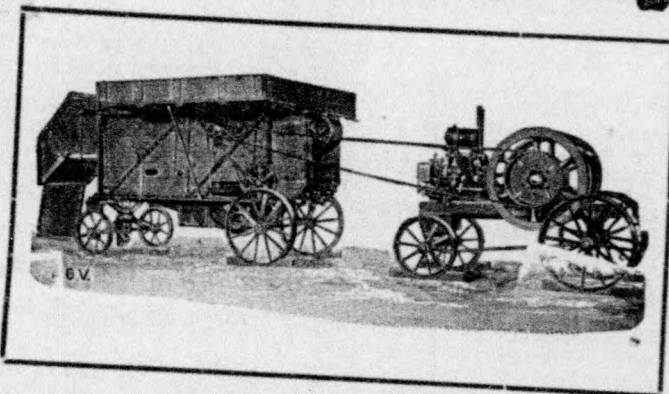
acélkeretű golyóscsapágyas cséplőgéppel és
10 légkörnyomásra
berendezett lokomobillal.

Nagy munkateljesítmény. Olcsó üzem. Tartós szerkezet.

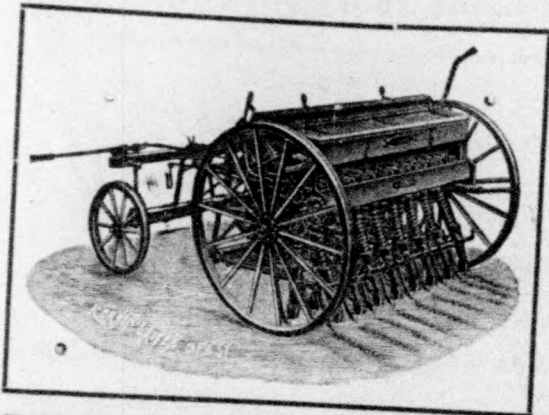
Legujabb rendszerű államgépgyári

benzinmotorok karburátorral.

Rendkívül olcsó :: **szívógázlokomobilok.**
üzemű államgépgyári

Utimozdonyok, gőzekék, aratógépek, fűkaszálók,
államgépgyári félstabil compound gőzgépek.

A Losonczy Mezőgazdasági Gépgyár r.-t. gyártmányai:
„Losonczy-Drill” tolóhengeres, „Rekord-Drill” meritókanalas
rendszerű

és szab. „Rekord II” vetőgépek.

Különleges **répavetőgépek.**

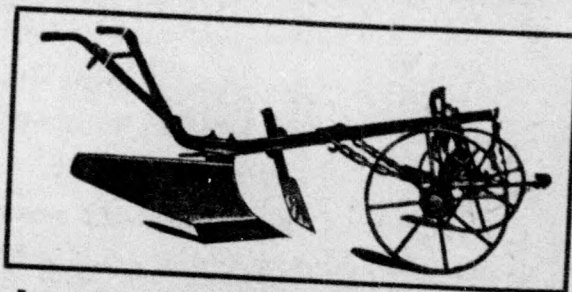
Kalmár-féle gabonatisztító rosták.

Malom berendezések.

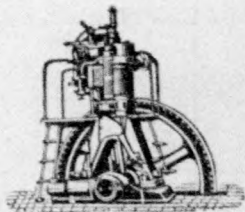
Resicai ekék, boronák.

Laas-rendszerű **répakapák** stb. stb.

Részletes árjegyzékkel és árajánlatokkal szívesen szolgál:

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest, Váci-körút 32.

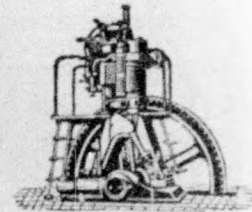
LANGEN és WOLF

EREDETI

BUDAPEST, VI. VÁCZI KÖRÜT 59.

OTTO MOTOROK

A legutóbbi budapesti gépkiállításon motoraink a legmagasabb elismerésben részesültek és aranyéremmel lettek kitüntetve

Néhány száz koronával többel vesz be, ha a trágyalének nagyobb figyelmet szentel!
Trágyalészivattyúk, trágyaléosztók és trágyaléhordók.

ugyszintén minden faju szivattyukat, vízvezetökeket a legkiválóbb szerkezettel készít

ANT. KUNZ

es. és kir. udvari szállító

M. Weisskirchen (Morvaország).

Prospektusok ingyen és bérmentve. Ausztria-Magyarország legnagyobb vízvezeték és szivattyúk speciális gyára. 5530

Ama megtisztelő bizalom, amely eddigi közvetítői minőségemben a nagyérdemű gazdaközönség részéről osztályrészemül juttatott, arra indítottak, hogy jövőben fenntartva közvetítési szolgálataimat; egyszersmind saját legelőmön állandóan jármosokról, tinót és borjúkat bizonyos mennyiségben készleten tartsak és így nemcsak közvetítés, hanem bizományi megbízás, csakugy fixeladással is szolgálatra lehessenek a tisztelt gazdaközönségnek. Amidőn ezen szives tudomásul vételét kérem, ajánlom magam a nagyérdemű vevőközönség jóakarátába, kérem teljes bizalommal ezután is hozzám fordulni, ígérem, hogy minden tekintetben megelégedésükre leszek.

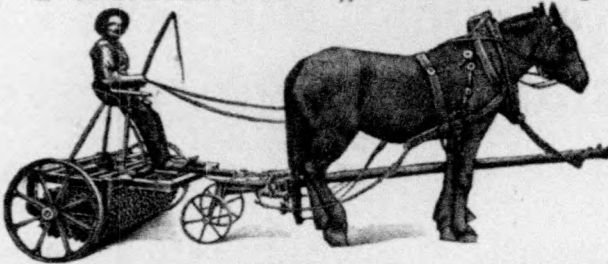
Kolozsvár, Fellegrvári-ut 106. szám.

Teljes tisztelettel:

Bedőházi Pál.

5042

Kiváló ujdonság a föld belterjes műveléséhez!!
a szabadalmazott „Herkules“ rögapritó.

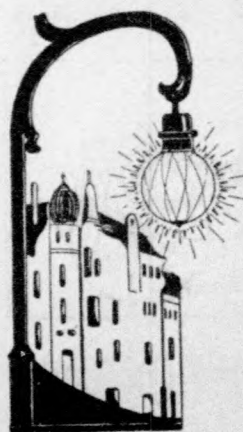

A m. kir. Magyaróvári Gazdasági Akadémia ezen rögapritót az eddig létező legkiválóbb és leghasználatosabb földmüvelő gépek jelentősé ki, amely elősegíti a belterjes gazdálkodást és nagyban előmozdítja a földtermőképességének kibaszálását. A „Herkules“ rögapritó gép használata által az elvetett mag minden akadály nélkül jut helyére, a minden elvetett magnak egyforma sűrű sorokban kell kikelnie. A „Herkules“ rögapritó egy fogatos állat után, mint zörske után való alkalmazásra többféle nagyságban készült. Ezen gép használhatóságáért teljes szavatosságot vállalunk és amennyiben ezáltal meg nem felelne, úgy azt községgel visszavesszük. A „Herkules“ rögapritó lemoritetésével díjjalanul szolgál a magyarországi egyedüri szító 1498

Takács Oszkár gép-nagykereskedő cég

Budapest, VI., Nagymező-u. 49. Raktártelep VI., Agyag-u. 112

Gazdaságok villanyvilágítása, vizellátása

és takarmánykamra

üzeme egy motorral végezhető. ::

Olcso üzem! Olcso ár! Egyszerű kezelés!

Azonnali szállítás.

Elekes és Társai

okl. gépészmérnökök

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 4.

TELEFÓN: 102-24. TELEFÓN: 102-24.

≡ Cementipari gépeket, ≡

betoncsőformákat, szines cementlapprest gyárt és teljes cementgyárat berendez

Hazai Fémlemez és Cementipari Gépgyár R.-T.

BUDAPEST, VI. kerület, Tassi-utca 66. szám.

Telefon 93-13.

1267

Telefon 93-13.

NÁD

BENEDEK MATYÁS és FIA FAKERESKEDŐ CÉG

ÉRMIHÁLYFALVA

NÁDTELEPE ÉRMIHÁLYFALVÁN

szállít elsőrendű fedő-, stukatur- és szegőnádat. Elvállalunk dohánypajta-épitéseket. Nádunk két helyen dróttal vagy egyéb erős anyaggal kötözve és egyforma méretű kővékben szállítatik. 1439

enesei Dorner Béla

Kaszáló- és legelőjavítás

czimü műve

jövő héten megjelenik!

Megrendelhető a „Patria“ r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében
Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. sz.

Bérbe adom

800 holdas birtoKomat, melyből mintegy 100 hold legelő és rét, a többi igen jó szántó. Vasuti fővonalról 1/2 órányira, czukorgyár közelében. Cselédlakások és gazdasági épületek bőven. Közvetítők kizárva. Továbbá: 600 kat. hold letarolt erdőlegelő szép völgyekkel és bő vízzel, szarvasmarha-, juh- és sertéslegelőnek igen alkalmas, rendkívül olcson bérbeadó. Czim a kiadóhivatalban. 5681

Állatértékesítő Egyesület M. Sz.

Budapest, VIII., Baross-utca 28. sz., II. em.

Sürgönczim: Animalto Budapest. Telefon (interurban) 140—59.

Előzetes igazgatók:

Elnök:
Gr. Széchenyi Emil földbirtokos.
Felügyelőbizottság:
Gallasy László földbirtokos,
Polyák István földbirtokos.

Igazg. tagok:
Gr. Cziráky György földbirtokos,
Erekly Károly mérn., ügyv. igazg.,
Dr. Gyertyánffy László földbirtokos,
Truka József pécsi püsp. jószágig.

Jelszó: Állatainkat értékesít-
sük becsületos adatok
és szabványok szerint.

A nagy kereskedelmet a szabványok teszik lehetségessé, mert megbízható eladók és vevők közt levelezés alapján is keletkezhetik üzletkötés. Az Állatértékesítő Egyesület m. sz. felkéri a t. gazdaközönseget, hogy eladásra és megvételre bejelentett állatainál minél több szabványszerű adatot jelentsen be, mert ez meggyorsítja az üzletek lebonyolítását. Mellékeljük a szarvasmarha- és sertés-bejelentő-ívek mintáit.

Eladó szarvasmarhám adatai

minden kötelezettség nélkül.

Darabszám	40	25	58	20
Minőség	hizott ökör	borjas tehén	tinó	igás ökör
Fajta	tarka	berni	magyar	magyar
Életkor	kb. 4 évesek	3—5 évesek	12—14 hónapos	kb. 6 évesek
Hízás időtartama	7 hónap	—	—	—
Darabsúly kg.	320	550—630	260—280	600
Ár kg-onként fill.	118 fill.	darabja 700 K	280 fill.	párja 1100
% engedmény	10%	—	—	—
Átadás ideje	jan. 10—20	azonnal	bármikor	ápr. 15
Istálló helye	Sárpusztá	Hardpa	—	—
Egyebek	—	évi tejelés 2500-2800 liter	saját tenyészt.	prima
Postaállomás	Uza	Kér	Uza	Kér
Távirdaállomás	Delnő	Kér	Delnő	Kér
Vasutállomás	Nemesfő	Czecze	Nemesfő	Czecze
Vármegye	Hont m.	Fehér m.	Hont m.	Fehér m.

Eladó sertéseim adatai

minden kötelezettség nélkül.

Darabszám	600	104
Minőség	süldő	hizott süldő
Fajta	mangalicza	mangalicza
Saját nevelés v. vásárolt	saját nevelés	vásárolt
Miskárolt és herélt-e	nem miskárolt, de herélt	—
Egyenletesek-e	kb. 50 db visszamaradt	mind egyforma
Életkor (bejelentéskor)	9—10 hónaposak	2 évesek
Párjuk kg.	70—80	400
Vészoltság ideje	6—7 hónapos korban	—
" százaléka	40%	—
" megakasztása	oltás nélkül szünt meg	—
Orbán ellen oltva-e	nem	—
Himlőben voltak-e	nem	—
Átadás ideje	május 20	azonnal
Ár kg-onként fill.	144	140
%-os engedmény	4%	45 kg. és 4%
Postahivatal	Sobár	Sobár
Távirdaállomás	—	—
Vasutállomás	—	—
Vármegye	Bars	Bars

Az Állatértékesítő Egyesületnél eladásra bejelentett állatok iránt a vevőközönseget személyesen, telefonon, sürgönyileg és levélben állandóan érdeklődik s a nálunk bejelentett összes állatok állandóan a legnagyobb üzleti érdeklődés középpontjában vannak.

Nagy és nemes céljaink elérésére kérjük a gazdaközönseget szíves támogatását!!

Pfeiffer Lajos Ferencz sertésosztály üzletvezető.

E heti hivatalos árjelentésünk soványsertésre a következő:

Választott malacok háromhónapos korig páronként kb. 40—50 korona, 4%/o.
Sertésveszén 30%/o felül átment, páronként 60 kg.-ig kb. 150 fillér, 4%/o.
" " " " " 100 " " " 144 " 4%/o.
" " " " " 120 " " " 144 " 4%/o.

Sertésveszén 30%/o felül átment, páronként 180 kg.-ig kb. 144 fillér, 4%/o.
" " " " " 200 " " " 136 " 4%/o.
Sertésveszén átnem ment, páronként 60 kg.-ig kb. 120 " 4%/o.
" " " " " 100 " " " 124 " 4%/o.
" " " " " 120 " " " 126 " 4%/o.
" " " " " 160 " " " 128 " 4%/o.
" " " " " 200 " " " 130 " 4%/o.

Üzletirányzat: változatlan.

Adhatunk elsőrendű kifogástalan tenyészmangaliczákat

koczákat, darabonként kb. 140 koronától,

kanokat, darabonként kb. 200 koronától

RIESOW G.J. Gyomoreszenciája Kitünően bevált

AUGSBURG-ban készül.

étvágytalanságnál, gyomor-fájásnál, emésztési zavaroknál, székrekedésnél.

Kapható minden gyógyszerárban üvegenként K 1'20 és K 2'40. Főraktár: Szent-Lélek gyógyszerár, Budapest, VI., Király-u. 12.

Gazdaságok vizellátása

motoros szivattyúval! A motor **takarmánykamra-üzemhez, daráláshoz, villanyvilágításhoz** stb. is használható! **Egyszerű kezeles!** Olcsó ár! Azonnali szállítás!

ELEKES ES TÁRSAI okl. gépészmérnökök
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 4.

Telefon
102-24

Eladó birtok

Zemplén megyében vasuti állomás és köves ut mentén **1300 hold**, fele erdő, fele szántóföld, kastély és parkkal, dus vadállományyal, családi körülmények végett olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban.

5703

Sovány és hizott sertéseket legmagasabb napi árakon értékesít: Wolf Aladár, Győr.

TEJSZÖVETKEZET.

A felszámolás alatt álló **dunaföldvári Tejszövetkezet** közhírré teszi, hogy az

összes üzleti berendezése, gépek és eszközök

stb. **eladó.** Bővebb értesítést ad **Gaal János** alatti **üzletvezető** a délelőtti órákban az üzleti helyiségben, ahol az összes tárgyak megtekinthetők. 5699

Keresünk nem vészelt sovány sertést.

Több 100 darab 140—160 kilogramos miskarolt és herélt **nem vészelt** mangalicza sovány süldőt keresünk megvételre.

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete sertéshizláló telepe, Kőbánya, Szállás-utca 20—22. sz.

A gazdaközönség figyelmébe!

Államilag ólomzárolt

Ióheremag elsőrendű minőségekben 220, 224, 228 K 100 kg.-ként természetből arankamentes **prima primissima** 236 K 100 kg.-ként készpénzfizetés mellett a **szatmári** vasutállomáshoz szállítva.

Jóhitelű gazdáknak szívesen adok szeptemberi fizetésre váltó ellen.

Kivánatra mintázott ajánlattal szolgálók.

KLEIN VILMOS FIA magkereskedése, SZATMARNÉMETI.

5293

Tek. Fodor Ferencz urnak Kolozsvár.

Tésény, 1912 április 3-án.

Az ökrök szerencsésen megérkeztek, azok értékét átutaltuk.

A jószág kifogástalanul szép és jó, arra is kielégítő, mindenben megfelelő, fogadja érte igaz elismerésünk nyilvánítását.

Kiváló tisztelettel

Tésényi gazdaság, Vitályi

5680

A legjobb és legszebb gumi

eső

Képenyek

kaphatók az

Egyesült Roppyantáru Gyárak Harburg-Wien ezelőtt Menier

J.N.Reithoffer

kerakátaban

BUDAPEST

Telefon 68-54. VI. Andrassy-út 6.

1912/33. p. 20. u.
1951-1254. lep.

Elvállaljuk

gazdasági vasutak

teljes **Kiépítését** és hozzá-
tartozó anyagok **szállítását**

Allandó nagy raktár új és hasz-
nált iparvasúti anyagokban !!

Vétel, eladás, bérbeadás!

KISVASÚTI FORGALMI R.-T.
BUDAPEST,
V., Kálmán-utca 24. sz.
Telefon: 113-80.
113-81.

VIRÁG és FARAGÓ

Vasipari és
gazdasági-cikkek
gyártelepe.

BUDAPEST, VII. Pálka útca 11.
TELEFON: 87-22. KÉRJEN ÁRJEGYZÉLET TELEFON: 87-22.

Istálló-berendezések gyártása és állandó raktára.

Kochillin

A Tőrei Tóth József
kecskeméti földbir-
tokos által feltalált

szőlőmoly- és
gyümölcsféregirtóanyag

a szőlőmolyt feltétlenül elpusztítja. Az anyag szilárd állapotban kerül forgalomba s egy kg. anyag 25 liter vízben feloldva a közönségesen használt permetezővel a szőlő virágzása idején egyszer permetezendő. **Hatása elmaradhatatlan.** Ára kg.-ként 4 korona, s egy kg. 400 □-l szőlőbe elegendő. Megrendelhető az ár előleges beküldése vagy utánvételt mellett a **Tóth-féle Kochillin szőlőmoly- és gyümölcsféregirtóanyaggyár** közp. irodájában, Budapest, VI., Eötvös-u. 14.

Részletes használati utasítás minden csomagban!

Robur Nyersolajmotor

számtalan előnyével fogva
világ legjobb üzemgépe 2-300 lóerőig
Megbízható, olcsó üzem! Ujdonság!

Malomüzemre, iparvállalatoknak, mindennemű gazdasági és cséplési célokra legjobban ajánlatnak.

Üzemköltség 1/3 fillér.
Pénzügyi ellenőrzés nincsen. !!

Kedvező részletfizetés. Teljes jótállás.
Használt gőzgépek, motorok becsorúlnak.

Külön osztály leggyorsabb, legjobb benzín-
motorcséplőkészletekről.

Képes díszárjegyzéket bérmentve kiáll.
LANDLER ODON OTORTELEPE, BUDAPEST
1., LOVAG-UTCA 2. SZ.

380 magyar hold birtok

Zala megye legjobb részében, a mura-
sziget közvetlen közelében, mely áll:

314 hold elsőrendű síkfekvésű szántóból,

66 hold kitünő bőtermő rétből

és megfelelő szilárd majorsági épületek-
kel, 7 km. a vasúti állomástól, kiválóan
előnyös munkaviszonyokkal és számos
népes községekkel körülvéve, kedvező
fizetési feltételek mellett eladó.

Érdeklődőknek kocsit az állomásra bármikor
rendelkezésre áll. Felvilágosítást nyújt Blockner J.
hirdetési irodája, Budapest, IV., Semmelweis-utca 4.

Az összes

GÉPEK és FORMÁK

HOMOKÉRTÉRESÍTÉSRE

u. m. falazótéglagyártógépek, tirtómb-
gyártógépek, tetőcserepgyártógépek.
Prések: cementburkolólapok előállítá-
sára. Habaros és betonkoverők.
Formák: kerítésoszlopok, lépcsők, osz-
vek stb. előállítására.
Kötörők, kőmorzsolók,
kavicsmosógépek.

Dr. GASPARY & Co. gépgyára
MARKRANSTÄDT, Leipzig mellett (Németorsz.)
262. sz. árjegyzék díjmentesen.
Kérjük gyárunkat meglátogatni!

Telefon a marhavásártéren: 57-76.

A Budapesti Állatvásár- pénztár Részv.-Társaság

regia-
kezik szarvasmarhák, borjúk, juhok, bárányok,
kecskék és sertések bizománi eladásával.

Előleget nyújt hatóságilag megállapított
kamatláb mellett. A felküldendő álla-
tokhoz kísérő nem kell. Vasúti küldé-
mények **Budapest-Ferencváros.**

Telefon a sportvásártéren: 135-33.

BÁMULATOSAN OLCSÓ KERITÉSEK!

Hazai gyártmány.

Számtalan előnyével bizonyítja a szabványosított
HUNGARIA-SODRONYFONAT
kiválóságát, mely felhímulhatatlan.
Horganyozott sodronybol készült!
Ára négyzetméterenkint 30 fillér és feljebb.
Megrendelhető a kizárólagos készítőnél:

Haideker Sándor
sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyárban
Budapest, VIII. ker., Üllői-ut 48 II. sz.
Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás!
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
5390

Fertőtlenítse

a ló-, szarvasmarha-,
sertés- és tyúkistállót,
ugyszintén a tehenészet üzemi esz-
közöit, sajtygyárat és szeszlozsdát

Formaldehyd 40% Union-nal.

Alkalmazása Kényel-
mes és gyors, hatása
erős és biztos. 0000

Használati utasítások,
próbák és árlapok bár-
kinek rendelkezésére
állanak. 0000000

Union Aktiengesellschaft für chemische Industrie
WIEN, VI., GETREIDEMARKT 7.

A Heller-féle
„KING“
gyorsmeszelő
és fertőtlenítő
gép, az eset-
munka 20-szo-
rosát teljesíti.

Legnagyobb megtaka-
ritás időben, pénzben
és anyagban.

A „King“ kiváló gyorsmeszelő
és fertőtlenítő gép sokoldalú
használhatósága miatt egy me-
zőgazdaságban sem nélkülöz-
hető. A szivattyúknak teljesen tö-
mör sárgarézbeli készülékek, javítá-
sok majdnem teljesen kizár-
tak. „King“ tömlővezetékekkel
többet teljesít, mint 30 ember
szettel és mindenféle állványo-
zást és előmunkálást felesle-
gesül tosz. Ezen gép egy nap
slatt kifésztődik.

Gyártók azonkivül:

Pittore és Triumph

nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelőm szivattyúi azonnal kicserélhető
golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát
nincsen eldugulás, nincsen piszkálás.

Meszelőm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák
permetezésére alkalmas két- vagy háromágú szóróval)

60 koronától 320 koronáig

IG. HELLER,

BÉCS, II., Prater Schrotzberg-Strasse I.
Kérjenek leírást. 1045 Képviselek kerestettek.

Eladó dunántúli birtokok:

1. 1000 m. holdon felüli prima gazdaság Budapesthez közel, szép belsővel, kedvező áron és kedvező fizetés feltételek mellett. Átvételhez 300.000 korona készpénz szükséges.

2. Budapest-Wieni fővonalon kb. 15.000 m. h. birtok gyönyörű belsővel.

3. Vasutállomás mellett 2500 m. h. birtok, szeszgyárral, igen szép belsővel. Ára felszerelés nélkül 1.000.000 kor., teher 600.000 kor. Bővebb felvilágosítást csakis közvetlen vevőknek ad

röjtöki **BAUER ANTAL**

földbirtokközvetítő irodája

Budapest, VIII., Baross-utca 4.

Telefon: 166—66.

Földbirtokokat,

ugyszintén vadász- és erdőbirtokokat, kastély és parkkal eladás és vételre közvetít minden nagyságban

Nárai Náray Géza,

Telefonszám 158—98.

József es. és kir. őfensége nyug. uradalmi intézője

Interurban.

Budapest, I., Logodi-utca 55.

5518

„RAPID“

kézi műtrágyaszóró készülék

szabályozható szórókanállal. 41715. sz. szab.

A „RAPID“ műtrágyaszóró-készülék

Fischl V. gazd. intéző ur alapos, szakszerű kísérletezés után találta fel. A kézzel való szórással szemben a „RAPID“-nak előnye, hogy a munkás kezét és ruháját nem támadja meg; a használatban levő nagy gépekkel szemben a „RAPID“-előnye az olcsó ár, egyszerű kezelés s az, hogy a „RAPID“-dal egy ember naponként 7—8 holdat vetélőpésben haladva, kényelmesen beszórhat. További előnye a „RAPID“-nak, hogy az esőtől felzárított talajon is lehet vele dolgozni, míg a nagy szórógépekkel nem lehet közvetlenül az eső után a talajra menni. A „RAPID“ beállítható szórókanállal az elszórandó mennyiség pontosan szabályozható. Ár Budapestben darabonként **48—korona.** Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál és mindenemű műtrágyákat, szuperfoszfátot, chilisalétromot, 40%-os kálitrágyasót stb. a legolcsóbb napi árakon ajánl.

WEISZ JAKAB

Műtrágya Értékesítő Szövetkezet és a szabadkai műtrágyagyár képviselője.

Budapest, II., Rózsadomb, Urge-utca 12. Telefon 42—78.

Egy új ipar a mezőgazdaság számára a burgonya legcélszerűbb értékesítésére.

Mezőgazdák

alapítsatok burgonyaszárító-berendezést és gyártsatok burgonyapelyhet!

A burgonyapelyhely a legjobb erő- és hizlító takarmány.

Németországban a legutóbbi 4 év alatt körülbelül 400 burgonyapelyhely-gyár alakult.

A burgonyapelyhely-gyár mint önálló vállalkozás, avagy egy meglévő szesz- vagy keményítőgyárral kapcsolatban létesíthető. Bővebb felvilágosítással, árajánlattal, nyomtatványokkal készséggel szolgál

Schein Gyula

magánmérnök
Budapest, IX. ker.,
Lónyay-utca 25.

„UNIO“ Kereskedelmi Részvénytársaság Budapest—Galgóc.

El fogad: be- 50/0 kamatozás mellett, tőzsdét megbízásokat a budapesti és tőzsdét netto 50/0 kifizetői tőzsdékre; lebonyolít a bankszámlákba vágó minden ügyletet. Elad és vesz: takarmányzárókat, gabonamérleket, vetőmagvakat, áramított és nyers szeszt, műtrágyát, korpát, olajat, kőszén, kereskedelmi növényeket. Értékpapírokat és részvényeket és kifizetői pénzügyeket. Hittelt nyújt folyószámlában értékpapírokkal, Árukra és egyéb fűszereket. Mezőgazdasági gépeket elad. Biztosítási ajánlatokat elfogad élet, halál, tés, jég, baleset és betegség esetén. Kereskedelmi és ipari vállalatokat támogat részvetés parcellázási műveletek keresztfinanszírozásában. Autóközlekedési vállalat. Állandó járatok Pástyén, Trecsén-Teplíc-fürdőkhöz 1912. évi május 1-étől. Lukszus autók bérletét 1912. évi május hó 1-étől évről évre a legolcsó b díjazással együtt. 5242

Ivarérett yorkshirei tenyészkoczá.

Lajos bajor kir. herczegné Őfensége sárvári uradalmában eladásra kerül 16 darab 10 hónapos, ezideig még bebúgatlan kocza. Megkeresések: Uradalmi Főintézőség; Csénye-Ujmajor, u. p. Sárvár, Vas megye címre kéretnek. 5710

Raktár;

gazdasági szekérek

és teljesen megvasalt

szekerekből

Steiner Armin

vaskereskedőnél, Galgóc, Nyitra megye.

Magyar tenyész bikák!

Tisztavérű magyar-erdélyi szarvasmarhatenyészetemből

2 1/2 éves tenyész bikákat

megvételre ajánlok. **BARCZAY GYULA, Tiszabura.** 5710

KORNSTEIN TESTVÉREK

Nagyszalontai országos híri szőke mangalicza tenyészetét az összes kanokkal és koczákkal átvettem és azt a legnagyobb gondtal tovább fejlesztem. Garantált vészen átment erős, fejlett csontozatu tenyészkanok és koczákat állandóan kaphatók

KORNSTEIN ERNŐ

fűzkuti gazdaságában

5670

Vasutállomás Temesilléd, levélczim Kornstein Ernő Ujarad.

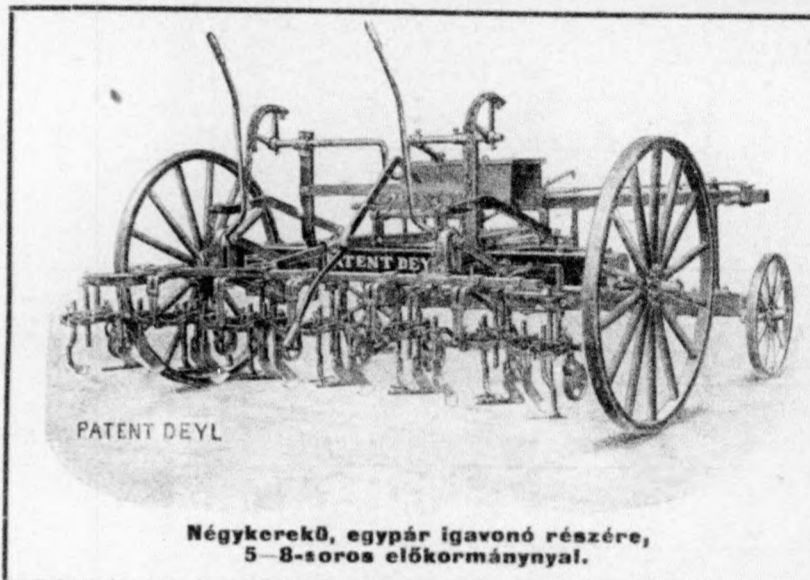
Eladó mangalicza tenyészkanok.

70 drb elsőrendű 13 hónapos mangalicza kan eladó **Stein Testvérek csobaji gazdaságában.** Ugyanitt 80 drb 13 hónapos **tenyész kocza is kapható.** Vasutállomás: **Tarcal.** Posta: **Csobaj** (Szabolcs megye). 5513

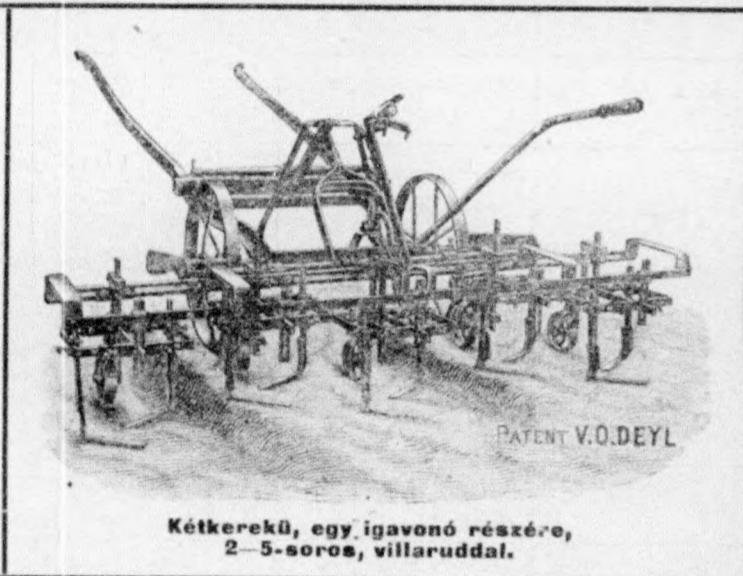
1912/33. szám.
1251-1254. lap.

„DEYL”

szabadalmazott automatikus kapálógépei.

Négykerekű, egypár igavonó részére,
5-8-soros előkormányval.

Kétkerekű, egy igavonó részére,
2-5-soros, villaruddal.

Vélemények:

5583

Félszerfalva, 1911 június 2-án.

A Seidler és Társa pozsonyi cég által nekünk szállított kapálógép a már megejtett kísérletezések után a legjobban megfelelt, úgy, hogy a gépet a legmelegebben ajánlhatjuk. A gép járása könnyű, kormányozása, egyszerű és a végzett munka jó! A kések beállíthatósága egy a sortávolságra, mint a kapálási mélységre, felette egyszerű és szabályozható és még a leggyengébb répapalánták sem temetődnek el.

A kedvezőtlen időjárás legnagyobb sajnálatunkra megakadályoz bennünket abban, hogy ezen eszközt intenzívebben használhassuk, mely a fenforgó munkáshányánál nagy értékkel bír.

Félszerfalvai Cukorgyár Hartig és Rothermann
Rich. Rothermann s. k.

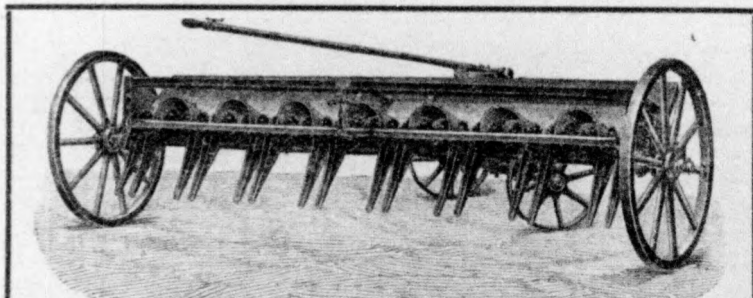
Gyánt, 1911 június hó.

Múlt hó 29-én kelt b. levelükre válaszolva, van szerencsénk értesíteni, hogy önöktől vásárolt Deyl-féle kapákkal minden tekintetben meg vagyunk elégedve.

A gépek igen könnyen járnak, vezetésük igen egyszerű, valamint a munka mélységét is könnyen be lehet állítani és így a répakelésétől kezdve, tökéletes munkát lehet velük végezni.

Tisztelettel:

Ozori béruradalom főintézőse:
Schössberger Gyula s. k., intéző.

Szabad. autom. chilisalétromszóró, melylyel chili, őrlés nélkül szórható. Kapható: 2-sorosan taligaalakban, egy igavonó részére 3-8-sorosig.

Magyaróvár, 1911 szeptember 30.

Alulírott igazgatóság szívesen igazolja, hogy az önöktől vett kapálógépek munkaképessége minden tekintetben teljesen kielégítő.

Egyidejűleg kérjük, szíveskednének nekünk egy szabad. répakiemelőgépet Hegyeshalomra küldeni, hogy ezen eszköztől is leadhassuk véleményünket.

Teljes tisztelettel:

Főhercegi jószágigazgatóság:
Mayer E. s. k., jószágkormányzó.

Szabad.
kapáló
kés.

Perezsteg, 1911 október 1-én.

Válaszolva múlt hó 30-án kelt b. levelükre, szíveskednének, miután mi a Deyl-féle kapálógépekkel nagyon meg vagyunk elégedve, legjobb véleményünket megfogalmazni és céljaikra felhasználni.

Teljes tisztelettel:

Petőházi cukorgyár
bérgazdasága Perezsteg.

Seidler és Társa POZSONY.

I. HALÓ-KOCSIK												
Tétel	Vonal	Indul			Érkezik		A háló-kocsi pótjegyek árai				Jegyzet	
		honnan?	órakor	számu vonattal	hová?	órakor	vonatrész	I. oszt.		II. oszt.		
								kor.	fillér	kor.	fillér	
1	Budapest k. p.-u.—Wien Bruck-Királyhidán át	Budapest kel. p.-u. Wienből	éjjel 1055 éjjel 1030	12 11	Wienbe Budapest k. p.-u.	reggel 730 reggel 635	Budapest keleti p.-u.—Wien vagy viszont	9	60	7	20	A hálókocsi csak I. vagy II. osztályú menetjegyekkel és utasok által megfélélté pótjeggyel váltása mellett használható
2	Budapest ny. p.-u.—Wien Marcheggén át	Budapest nyug. p.-u. Wienből	éjjel 990 éjjel 1105	118 113	Wienbe Budapest ny. p.-u.	reggel 555 reggel 820	Budapest nyugati p.-u.—Wien vagy viszont	9	60	7	20	
3	Budapest ny. p.-u.— Segesvár	Budapest ny. p.-u. Segesvárról	este 935 d. u. 515	502 501	Segesvárra Budapest nyugati p.-u.	d. e. 1112 reggel 730	Bpest ny. p.-u. Segesvár v. vissza " " " Kolozsvár v. " " Kolozsvár—Segesvár v. visz. nap.	14 9	40 60	10 7	80 20	
4	Budapest keleti p.-u.— Bukarest Arad, Piski, Predeálnál át	Budapest keleti p.-u. Bukarestről Predeálról	d. u. 200 d. u. 505 este 842	604 601	Predeálra Bukarestbe Budapest keleti p.-u.	reggel 633 d. e. 1145 d. u. 125	Bpest k. p.-u. Bukarest v. vissza " " " Predeál " " " " " Brassó " " " " " Arad v. visz. nap. Arad k. p.-u.—Predeál v. vissza	17 14 14 4	40 40 40 80	— 10 10 3	— 80 80 60	
5	Budapest k. p.-u.—Piski (saját)	Budapest keleti p.-u. Piskiről	este 930 d. u. 421	610 609	Piskire Budapest keleti p.-u.	d. e. 1047 reggel 545	Bpest k. p.-u. Piski v. viszont Arad—Bukarest " " " Predeál " " " Brassó " "	9 13 9	60 60 60	7 — —	20 — —	
6	Budapest nyug. p.-u.— Bukarest Temesvár— Verciorován át	Budapest nyug. p.-u. Bukarestről Vercioróváról	d. u. 240 d. u. 540 éjjel 955	704 703	Vercioróvára Bukarestbe Budapest nyug. p.-u.	éjjel 140 d. u. 1210 d. u. 125	Bpest ny. p.-u.—Bukarest v. visz. " " Orsova " " " " Temesvár " " " " " v. visz. nap.	16 9 9 4	60 60 60 80	— 7 7 3	— 20 20 60	
7	Budapest nyugati p.-u.— Báziás ¹	Budapest nyug. p.-u. Szegedről Báziásról	éjjel 1015 éjjel 219 d. u. 428	706 710 1802 1807 105 709	Báziásra Budapest nyug. p.-u.	d. e. 925 reggel 715	Temesvár—Orsova vagy viszont " " Bukarest " "	4 12	80 80	3 —	60 —	¹ Beszélőlag június 30-ig és szeptember 1-ig.
8	Budapest ny. p. u.— Oravicabánya ²	Budapest ny. p. u.-ról Oravicabányáról	este 1015 d. u. 325	706 710 1802 5801 801 1807 103 709	Oravicabányára Budapest ny. p. u.-ra	d. e. 1020 reggel 715	Bpest k. p.-u.—Fiume v. viszont " " Zágráb " "	12 9	— 60	9 7	— 20	² Július 1-től aug. 31-ig.
9	Budapest k. p.-u.—Fiume Ujdombóvár—Zágráb át	Budapest keleti p.-u. Fiuméből	este 740 este 600	1000 1003	Fiuméba Budapest keleti p.-u.	d. e. 830 d. e. 809						
10	Budapest k. p.-u.—Fiume Ujdombóvár—Zágráb át (vegyes)	Budapest keleti p.-u. Fiuméből	este 615 este 735	1004 1005	Fiuméba Budapest keleti p.-u.	reggel 715 d. e. 935						
11	Budapest keleti p.-u.— Zágráb Ujdombóváron át (saját)	Budapest keleti p.-u. Zágrábból	éjjel 1025 este 831	1010 1007	Zágrábba Budapest keleti p.-u.	d. e. 830 reggel 650	Zágráb—Fiume vagy viszont	9	60	7	20	
12	Budapest keleti p.-u.— Poprádfelka, Kassán át (vegyes) ³	Budapest keleti p.-u. Kassáról Poprád-Felkáról Kassáról	este 1000 reggel 340 este 1040 éjjel 117	1506 4 3 1505	Poprádfelkára Budapest keleti p.-u.	reggel 620 reggel 630	Bpest k. p.-u. Poprád-Felka v. visz. " " " Kassa " "	9 9	60 60	7 7	20 20	³ Június hó 14-ig és szeptember 15-ig.
13	Budapest keleti p.-u.— Tátralomnicz Kassán át (vegyes) ⁴	Budapest keleti p.-u. Kassáról Tátra-Lomniczről Kassáról	este 1000 reggel 340 este 850 éjjel 117	1506 4 813 1505	Tátralomniczra Budapest keleti p.-u.	reggel 733 reggel 630	Budapest keleti p. u.—Tátra- Lomnicz vagy viszont	9	60	7	20	⁴ Június hó 15-ig és szeptember 15-ig.
14	Budapest ny. p.-u.—Berlin	Budapest nyug. p.-u. Berlinből	este 650 d. u. 439	1408 1401	Berlinbe Budapest nyug. p.-u.	d. e. 1168 d. e. 940	Bpest ny. p.-u.—Berlin " " " Breslau " " " Oderberg	*13 *11 9	— 20 50	*10 *9 7	20 — —	* = Márka
15	Konstantinápoly—Berlin Budapest keleti p.-u.— Ruttka Oderbergen át	Konstantinápolyból Budapest keleti p.-u. Berlinből Budapest k. p. u.	este 823 d. u. 220 este 722 d. u. 320	903 304 301 904	Budapest keleti p.-u. Berlinbe Budapest k. p. u. Konstantinápolyba	d. u. 100 d. e. 745 d. u. 1250 reggel 747	Budapest k. p. u. Berlin " " " Breslau " " " Oderberg " " " Belgrad " " " Konstantin.	*13 *11 9 †29	— 20 50 —	*10 *9 7 †21	20 — — 25	* = Márka. † = Frank

II. ÉTKEZŐ-KOCSIK													
Tétel	Vonal	Indul			Érkezik		Tétel	Vonal	Indul			Érkezik	
		honnan?	órakor	számu vonattal	hová?	órakor			honnan?	órakor	számu vonattal	hová?	órakor
1	Bpest kel. p.-u.— Wien, Bruck-Ki- rályhidán át	Bpest kel. p.-u.-ról Wienből	d. u. 205 d. e. 850	4 1	Wienbe Bpest kel. p.-u.-ra	este 640 d. u. 180	6	Bpest ny. p.-u.— Kolozsvár	Bpest ny. p.-u.-ról Kolozsvárról	d. u. 205 reggel 520	504 503	Kolozsvárra Bpest ny. p.-u.-ra	éjjel 1080 d. u. 150
2	Bpest kel. p.-u.— Wien, Bruck-Ki- rályhidán át	Bpest kel. p.-u.-ról Wienből	d. e. 920 d. u. 150	2 3	Wienbe Bpest kel. p.-u.-ra	d. u. 213 este 635	7	Kolozsvár—Föld- vár	Kolozsvárról Földvárról	reggel 645 d. u. 230	502 501	Földvárra Kolozsvárra	d. u. 153 éjjel 950
3	Bpest ny. p.-u.— Wien, Marcheggén át	Bpest ny. p.-u.-ról Wienből	d. u. 515 d. u. 210	110 105	Wienbe Bpest ny. p.-u.-ra	este 933 este 647	8	Bpest ny. p.-u.— Karánsebes	Bpest ny. p.-u.-ról Karánsebesről	d. u. 240 reggel 523	704 703	Karánsebesre Bpest ny. p.-u.-ra	éjjel 1029 d. u. 125
4	Bpest ny. p.-u.— Wien, Marcheggén át	Bpest ny. p.-u.-ról Wienből	reggel 755 d. u. 450	104 109	Wienbe Bpest ny. p.-u.-ra	d. u. 1214 este 905	9	Bpest kel. p.-u.— Piski	Bpest kel. p.-u.-ról Piskiről	d. u. 200 reggel 455	604 601	Piskire Budapest k. p.-u.-ra	éjjel 1019 d. u. 125
5	Bpest ny. p.-u.— Wien, Marcheggén át	Bpest ny. p.-u.-ról Wienből	d. u. 200 d. e. 905	106 103	Wienbe Bpest ny. p.-u.-ra	este 625 d. u. 140	10	Bpest kel. p.-u.— Arad—Brassó	Bpest kel. p.-u.-ról Brassóról	reggel 705 reggel 600	602 603	Brassóba Budapest k. p.-u.-ra	este 1043 este 930

Tétel	Vonal	Indul			Erkezik		Tétel	Vonal	Indul			Erkezik	
		honnan?	órakor	számu vonattal	hová?	órakor			honnan?	órakor	számu vonattal	hová?	órakor
11	Bpest kel. p.-u.— Zimony	Bpest kel. p.-u.-ról Zimonyból	d. n. 320 reggel 619	904 903	Zimonyba Bpest kel. p.-u.-ra	éjjel 1018 d. n. 100	16	Bpest kel. p.-u.— Fiume	Bpest kel. p.-u.-ról Fiuméből	reggel 700 reggel 800	1002 1001	Fiuméba Budapest k. p.-u.-ra	este 754 este 938
12	Bpest k. p. u.— Zimony	Bpest k. p. u.-ról Zimonyról	reggel 710 d. n. 252	906 905	Zimonyba Bpest k. p. u.-ra	d. n. 153 este 10:0	17	Bpest kel. p.-u.— Kassa—Oderberg	Bpest kel. p.-u.-ról Oderbergről Kassáról	reg. 6:45 reg. 9:50 d. n. 5:21	1502 u 1503	Kassára Oderbergre Bpest kel. p.-u.-ra	d. 12:30 este 8:50 éjjel 10:50
13	Budapest k. p. u. Fehring (jun. 1-től)	Bpest k. p. u.-ról Fehringről	reggel 735 d. n. 325	1302 1303	Fehringre Bpest k. p. u.-ra	d. n. 156 este 10:10	18	Bpest ny. p.-u.— Debreczen	Bpest ny. p.-u.-ról Debreczenből	reggel 700 d. n. 445	1702 1701 605	Debreczenbe Bpest ny. p.-u.-ra	d. e. 11:50 este 9:55
	Budapest k. p. u. Fehring (jun. 1-től)	Bpest k. p. u.-ról Fehringről	d. n. 140 reggel 741	1304 1301	Fehringre Bpest k. p. u.-ra	este 8:12 d. n. 210		19	Bpest ny. p. u.— Zsolna	Bpest ny. p.-u.-ról Zsolnáról	reggel 7:5 d. n. 323	1402 1405	Zsolnára Bpest ny. p.-u.-ra
14	Miskolcz—Podrād- felka (jun. 15-től szept. 15-ig)	Miskolczról Poprādfelekről	d. n. 507 d. e. 1045	1504 1507	Poprādfelekre Miskolczra	este 9:30 d. n. 280	20	Bpest ny. p.-u.— Pozsony	Bpest ny. p.-u.-ról Pozsonyból	este 6:50 reggel 6:15	1406 112 111 1401	Pozsonyba Budapest ny. p.-u.-ra	este 10:14 d. e. 9:40
15	Budapest k. p. u. Kassa, Poprādfeleka (jun. 15-től szept. 15-ig)	Bpest k. p. u.-ról Kassáról Poprādfelekről Kassáról	d. e. 935 d. n. 305 reggel 6:38 d. e. 900	1508 2a 5 1501	Poprādfelekre Bpest k. p. u.-ra	d. n. 535 d. n. 230		21	Bpest k. p. u.— Sátoraljaújhegy	Bpest k. p. u.-ról Sátoraljaújhegyről	reggel 7:20 d. n. 439	402 403	Sátoraljaújhegyre Bpest k. p. u.-ra

III. BUFFET-KOCSIK

Tétel	Vonal	Indul			Erkezik		Tétel	Vonal	Indul			Erkezik	
		honnan?	órakor	számu vonattal	hová?	órakor			honnan?	órakor	számu vonattal	hová?	órakor
1	Budapest k. p. u.— Fiume	Bpest kel. p.-u.-ról	este 6:15	1004	Zágrábba	éjjel 147	2	Budapest k. p. u.— Ujdombóváron át Eszék	Bpest kel. p.-u.-ról	d. n. 2:55 reggel 6:20	1902 1901	Eszékre Bpest kel. p.-u.-ra	éjjel 9:51 d. n. 1:55
		Fiuméből	este 6:00	1003	Ujdombóvárra	éjjel 4:15			Bpest kel. p.-u.-ról	d. n. 1:20 d. e. 9:03	1504 1501	Kassára Bpest k. p.-u.-ra	este 6:56 d. n. 2:30
		Zágrábból	éjjel 3:09	1006	Fiuméba	reggel 8:07			Kassáról	1501	Bpest k. p.-u.-ra	2:30	
		Ujdombóvárról	reggel 6:13	1005	Bpest kel. p.-u.-ra	reggel 9:15							
2	Bpest k. p. u.— Vinkovec— Sziszek	Bpest k. p. u.-ról	d. n. 2:45	1202	Vinkovecra	este 9:13							
		Vinkovecéről	d. e. 3:47	1204 5893	Sziszekre	d. n. 1:11							
		Sziszekről	d. n. 3:21	1203	Vinkovecra	este 7:43							
		Vinkovecéről	reggel 6:56	1201	Bpest k. p. u.-ra	d. n. 1:40							

JEGYZET: Az étkező- és buffetkocsik étkezőtermeit I. vagy II. oszt. menetjeggyel bíró utasok vehetik igénybe külön illeték fizetése nélkül. A buffetkocsikban levő ülőhelyekkel bíró külön szakaszok azonban csak I. osztályra érvényes menetjegyekkel, illetve menetigazolványokkal bíró utasok által használhatók.

**GYÖZŐ BÉLA
ÉS TÁRSA
BUDAPEST
V. BÄRÖ ACZÉL-UTCZA 3.**

**MINDENMÉ
SZIVATTYUK
BÄRMELY CZÉLRA
ÉS ÜZEMRE**

**TÜZOLTÁSRA
FEGSKENDÖK,
SZÉREK,
FELSZERELÉSEK
ÉS TÖMLÖK**

**GYÖZÖ
BÉLA
ÉS TÁRSA**

H. HAUPTNER

50.005 sz.

világhírű berlini műszergyáros gyártmányai. Az 1910. évi buenos-airesi világkiállításon „Grand Prix“-vel kitüntetve. Az 1910. évi brüsszeli világkiállításon versenyen kívüli jury-tag.

Állatok jelzésére legalkalmasabb, legjobban felismerhető, legtartósabb a

„Crotalia“ és „Autocrotal“-füljelző

7246. sz. Szegecselhető Crotalia jelző tempestanból, új modell, széle magas szegély-lyel van ellátva, mely a számokat a kopástól megóvjaa, 100 drb-ként **K 23.**
 7250. sz. Szegecselhető Crotalia-jelző tempestanból, nagy, 11 mm. széles, folytatólagosan számozva, 100 drb **K 20.50**
 7251. sz. Ugyanaz kicsi, 7 mm. széles, folytatólagosan számozva, 100 drb **K 19.**
 50.000 sz. Autocrotal-füljelző tempestanból, 11 mm. széles, folytatólagosan számozva, 100 drb **K 33.**

50.005 sz. Autocrotal-fogó az autocrotal füljelzők behelyezésére. Füllukasztás és a jelző elszegecselése egy nyomással történik **K 36.**

Nyitva.

1904

Zárva.

7250. sz.

Kaphatók a magyarorsz. vezérképviselő GEITTNER és RAUSCH cégnél, Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 8/K.

A KÉSZ SZŐLŐVÉDELMI POROK

közt legrégebbek és ma is leg-
általánosabban el vannak terjedve:

a dr. ASCHENBRANDT-félék és pedig a

BORDÓI POR

a levelek és vesszők peronospórája és a

RÉZKÉNPOR

a fűrt peronospóra és liztharmat ellen.

Ezen utóbbi szer segélyével évenként sikerül sok ezer hold
szőlő termését teljesen megmenteni.

A **bordói por** ára kilogrammonként, 50 kg.-os zsákok-
ban 64 fillér, kisebb zsákokban 68 fillér, a **rézkénpor** ára
kilogrammonként, 50 kg.-os zsákokban 45 fillér, kisebb zsákokban
49 fillér.

Vezérképviselő a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Porok azonkívül kaphatók a „Hangyá”-hoz tartozó összes
fogyasztási szövetkezeteknél és számos kereskedőnél.

A könyvpiacz szenzációja!

OLCSÓ JÓKAI

Egy-egy szám ára **40 fillér.**

A nagy költő legszebb alkotásait bámulatosan olcsó
árért, de tetszetős kiállításban teszi hozzáférhetővé ez az
új kiadás, mely a magyar irodalom legértékesebb drága-
köveit juttatja el az olvasóközönség legszélesebb rétegeibe.

Eddig megjelent:

1. Az egyhuszasos leány	K	—,40
2. A dágói torony	K	—,80
3-4. A sárga rózsza	K	—,40
5. Az ezerkettodik éjszaka	K	1,20
6-8. Péter Péter	K	—,40
9. Ne hagyj magad	K	—,40
10. A fekete sereg	K	—,80
11-12. A ozigánybáro	K	—,40
13. Párbaj Istennel. — Az utolsó kacaj	K	—,40
14. Vén emberek nyara. — A feredzse	K	—,80
15-16. Az apja fia	K	1,60
17-20. Bálványos vár	K	—,40
21. Mégsem lesz belőle tekintetesasszony	K	—,40
22. A csigák regénye	K	—,40
23. A fránya hadnagy	K	—,80
24-25. Rendkívüli nők	K	—,40
26-30. Egy játékos, aki nyer	K	2,00
31-43. Locei fehér asszony	K	5,20
44-46. Az északi pólusig	K	1,20
47. A jedikulai rab	K	—,40
48. Az utolsó mór királyok	K	—,40
49. Kassári Dániel	K	—,40
50. Száz leány egy rakáson	K	—,40

Havonta 10 szám jelenik meg.

Megrendelhetők a „Patria” r.-t. gazd. szakkönyv-
kereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

ÁLTALÁNOS SZEKÉRGYÁR, GALGÓCZ

Gazdasági szekér

és

szekérkerék

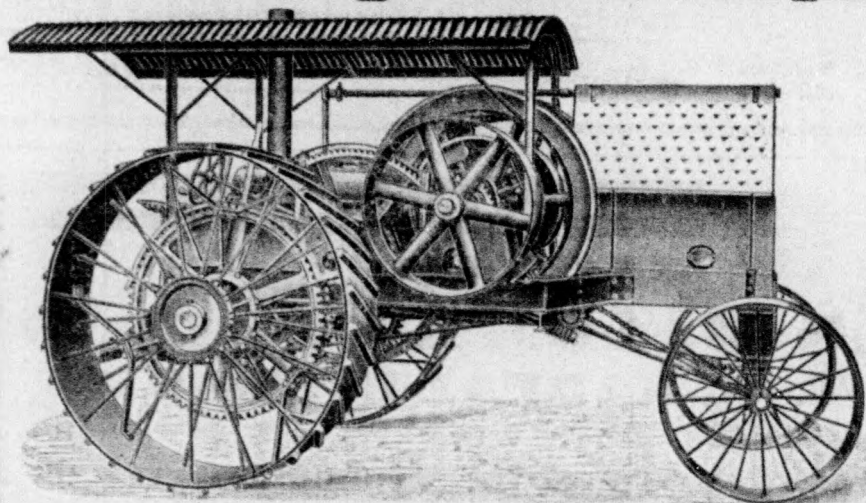
osztálya.

**Készítmények: Gazdasági szekerek
és szekérkerekek. Legjobb anyag.
Legelsőrendű kivitel ::: Legolcsóbb
árak. Azonnali szállítás**

Mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál a
Szekérgyári Vezérképviselő
Budapest, VII., Akácfa-utca 20.

„Rekord“ benzintraktor-vontatógép

Világhírű amerikai gyártmány!

Allandó erőkifejtése 25 lóerő!
 Legnagyobb erőkifejtése átmenetileg 40 lóerő!
 Szánt 4-vasu ekével!
 Vontatóképessége bámulatosan nagy!
 Csépel 54"–60" cséplőgéppel!

Sokoldalú használhatósága folytán a gazdaság legjövödelmezőbb gépe.

Kezelése egyszerű, benzin- és hűtővízfogyasztása csekély, üzeme tehát igen olcsó!
 Ajánlatlalt és árjegyzékkel szívesen szolgálunk. :: :: **FEHÉR MIKLÓS** gépgyár részvénytársaság BUDAPEST, VÁCZI-UT 80,

Ajánlat, prospektus díjtalan.

ROSCHER-GÉPGYÁR GORLITZ.

Tégla- és cserépgyártó gépek. Szab. agyagörlok köves agyagok feldolgozására. :: Kályhaiipari berendezések.

Vezérképviselő:

ERDÉLYI HENRIK ES TÁRSA

mérnöki iroda
 körkemenozék építésére és teljes téglagyárak berendezésére
 Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 14. :: Telefon 48–91.

Azonnali szállítás raktárról.

GŐZ

mozdonyok
 lokomobilok
 gépek

GŐZ

kazánok
 motorok

VÉTELE, ELADASA, BÉRLETE.

Sinek, kocsiak, váltók, fordítóköröngök, keskeny- és rendes nyomtávu vasutak számára (kölösönhasználatra is). Keskeny-nomtávu vasuti anyagok és közlömü (transzmiszió) alkatrészek gyártása.

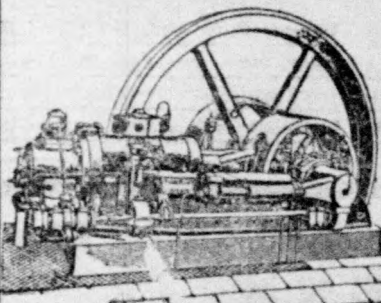
Schlesinger Alajos Gépgyára
 Budapest, V., Váci-ut 30–32. szám.

Traul & Co. Bécs, IV 2.

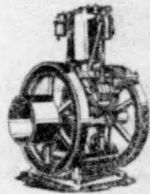
Magyarországi vezérképviselő **FARKAS BÉLA** okl. gépészmérnök, Budapest, VI., Teréz-körut 8.

Négyütemű eggyennyomású nyersolajmotorok, fekvő elrendezéssel. Egyszerűsített és javított **Diesel-rendszer** szerint működő motorok, nehezen gyűlö, olcsó olajok számára.

Előnyök: A jelenkor legbiztosabb fegegyszerűbb, legtökéletesebb szerkezete. Porlasztó-készülék, gyújtókészülék, előmelegítés nincsen. Bármikor azonnal üzembe hozható. A gép minden egyes része könnyen áttekinthető és hozzáférhető. Olaj- és hűtővízszükséglete kicsiny. Malmok számára különösen alkalmas, miután szakadatlanul üzemben tartható. Üzemköltség óránként és tényleges lóerőnként 1–1¹/₂ fillér.

Lokomobil és féltábil gőz- gépek szerkesztéssel és kezeléssel legbiztosabban **Jalovec** most megjelent, 880 ábrával díszített könyve foglalkozik. Minden gazdaság a gépek lényegével meg kell ismerkednie, hogy érsökény kárt ne szenvedjen s így csak ajánlják a könyv beszerzését. Ár 10 korona, mely árárt bérmentve szállítja a "Patria" könyvkereskedés, Budapest, IX., Köztelek.

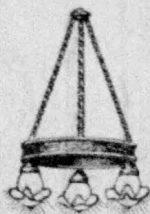

SIGNER F. és R. MÉRNÖKI ÉS ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALAT

Budapest, V., Perczel Mór-utca 1. szám (Szabad-utca tér mellett).
 Telefon: 63–01. Sürgőnyczim: „Konnektor”. Alapitva 1903-ban.

Specialitások: Villanyvilágítási, erőátviteli és szivattyutelepek gazdaságok és kastélyok számára, „Bavaria” és „Reformátor” motorok benzin-, szivógáz- és nyersolajüzemre.

Néhány referenzia:
 Turonyi Biedermann Ottóné, Muzsogán, Szentmiklóson, Bükkfán, Endrőzön és Kárászán 5 berendezés.
 Gr. Tisza István, Geszten, Gyantén, Sarkad-Keresztúron és Varsányhelyen 4 berend.
 Lovag dr. FlochReyhersberg Alfréd, Gődön és Sződrákoson 4 berendezés.
 Váci püspöki uradalom, Magyaroson és Cselőtén 3 berendezés.
 Csáki Geist Gyula, Csákon 2 berendezés.
 Kállay Bénié, Nógrádberczel.
 Gróf Almássy Dénes, Sarkad.
 Bleuer Jenő, Ibrány.
 Dr. visontai Korách László, Vámosgyörk.
 Zuckermann Arnold, Nyírlövő.
 Gróf Dessewffy Miklós, Vencsellő.
 Bezerédi Bezerédj Andor, Ménfő.
 Gróf Bréda Viktor, Lökősháza.
 Ibrányi Mihály, Galgagyörk.
 Gróf Keglevich István, Ipolykürt.
 Bajcsai Bellozay Tibor, Fitér-pusztá.
 Ifj. gróf Csáky Gyula, Szendrő.
 Segesváry Odón, Domony.
 Kakuosi Liebner József, Inároskakuos.
 Bárány Bohus László, Lussinpiccolo.
 Nadányi Miklós, Feketegyörk.

... Mérnöki és műszaki iroda ...

Czeplédy Endre

okleveles mérnök, hites földmérő,
kir. törvényszéki hites szakértő

BUDAPEST, VÁCZI-KÖRUT 51.

Telefon
132-53.

Elvállal bármely vidéken mindennemű **felmérési, birtokrendezési, parcellázási, tagosítási arányosítási és telekkönyvi rendezési munkálatokat, öntözési, ut- és vasutervezéseket, valamint mérnökszakértői teendőket és véleményezéseket.**

1125

ELSŐ MAGYAR

GYAJPUMOSÓ ÉS BIZOMÁNYI R.-T.

BUDAPEST, V., KÁRPÁT-UTCZA 9. SZ.

A gyapjunyírás közeledtével a t. cz.

Juhtenyésztő gazdák és gyapjukereskedők figyelmét

gyapjumosó gyárunkra

irányítjuk és annak igénybevételét mint a hazai gyapju legelőnyösebb értékesítési módját ajánljuk.

KIVITEL: Osztrák-, Német-, Francia-, Orosz- stb. országba.

Csomagolózsákokat használati díj nélkül kölesönkép küldünk.

A mosott gyapju után sem raktározási, sem biztosítási díjat nem számítunk.

Nyersgyapjubizományi osztályunk

elvállalja mindennemű zsiros (szennyes) és usztatott (háton mosott) gyapju nyers állapotban való bizományi eladását a legmérésekeltebb feltételek mellett. A külföldi textilipari piacokkal fennálló kiterjedt összeköttetésünk a gyapju legjobb értékesítésére képesit bennünket.

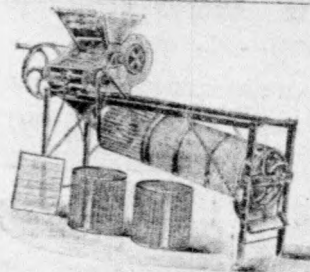
Kimerítő felvilágosítással és prospektussal szívesen szolgálunk. AZ GAZGATÓSÁG

Nagyvennagyedik üzemév!

Különösen az ideai gyapju-üzleti viszonyok közt **legelőnyösebb** a gyapju **GYÁRI MOSATÁSA.**

5375

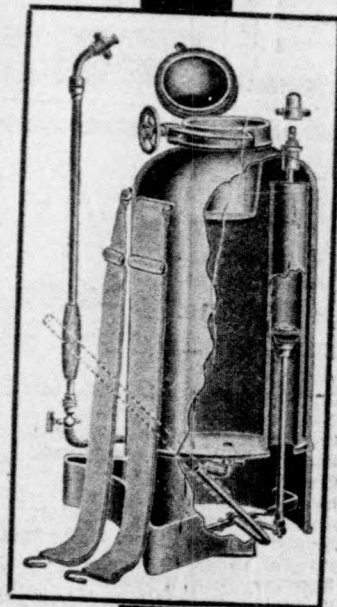

STAHEL ÉS LENNER

TRIEUR- ÉS LEMEZ-LYUKASZTOGYAR
BUDAPEST, VI., ANGYAL-
FÖLD, ORSZÁGBIRÓ-U. 44/46.

AJANLJUK: Trieurjelinket, marott vagy sajtolt hengerlemezekkel, minden gabona tisztítására. :: 5 kg. nyerstermény beküldése mellett különleges trieurt készítünk.

Tőrekrosták és mindenféle gözcséplőgépsziták, zink-, vas- vagy acél-lemezből. Trieur-javítások mindenkor azonnal és legolcsóbb árak mellett eszközöltetnek.

Weiss Manfred világhírű tölténygyárában készül a

„COLUMBUS“

egyetememes permetező,

lényeges javításokkal és szabadalmazott új szerkezetű légsűrítővel.

Peremartoni Nagy Ákos és Hilibi Haller Ödön szabadalma.

A „Columbus“ az összes állami telepeken, a magyarországi ozukorgyarak területein és termelőink körében sok ezer példányban már negyedik éve működik.

KITÜNTETÉSEK:

- 1908. aranyérem mezőgazdasági kiállítás Gyöngyös.
- 1908. ezüstérem mezőgazdasági kiállítás Gyöngyös.
- 1910. állami aranyérem nemzetközi kertészeti kiállítás Budapest.
- 1910. állami érem nemzetközi szőlészeti és borászati kiállítás Wien.
- 1910. aranyérem mezőgazdasági kiállítás Nyiregyháza.
- 1911. állami aranyérem világhiállítás Turin.

5375

A „Columbus“ ára felszerelve és ládába csomagolva utánvétellel 46 kor. A rügyfakadás előtt való gyümölcsfák permetezésére szolgáló bambuszrudak beépített rézcsővel 1 1/2, 2, 3, 4 és 5 méter hosszúságban vannak raktáron.

Árjegyzéket és leírást ingyen küldi

Haller Ödön irodája, Budapest, VIII., Rákóczi-ut 11.

Ha „FORHIN“-nal permetez,

I-SZÖR kevesebb a gond,
II-SZÖT kevesebb a munka,
III-SZÖT kevesebb a munkabér!

mert a „FORHIN“ a sokszorta megjavított **bordói keverék**

kész állapotban!
 Nagyon erősen tapad a nedves levélre is!
 Bármily harmatnál permetezhet vele. — Semmi üledéke nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat!

Gyártjuk az eddig dr. Aschenbrandt szabadalmát képezett

rézkénport és bordói port is.

Kérjen ingyen és bérmentve leírást a

„FORHIN“ gyártól, Budapest, VI., Váci-ut 93.

Nagy Ignác

pinczefelszerelési cikkek üzlete

Budapest, VII., Károly-körut 9.

Saját palaczkkupagyár:

NAGY és WATZKE

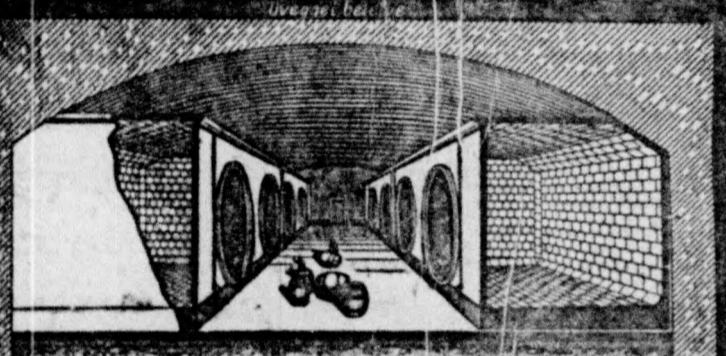
PINGGAU — STIRIA

5297

Palaczkkupakok, söös és borospalaczkok, parafadugók, bortömlők, borszivattyúk, szűrőgépek stb.

TELEFONSZÁM: 18-64. ALAPITTATOTT: 1884.

CZEMENTHORDOK

BORSARI és TARSÁ
 BUDAPEST, V. Alkotmány Utca 21.

2,000,000 hektoliter használatban. ■■■ Kérjen prospektust és látogatást.

KŐSZEGI KÁROLY-FÉLE SZABADALMAZOTT MOTOROS TALAJMŰVELŐGÉPGYÁR R.-T. BAJA

Központi iroda: Budapest, IV., Ferencz József-rakpart 27.

A Kőszegi-féle szab. motoros talajművelőgép

bebizonyított előnyei:

1. A legideálisabb földmunka, aminőt eddig csak a kertész tudott előállítani.
2. Egyetlen munkával vetés alá ideálisan kész a talaj.
3. Ideális trágya-alásztás; feleannyi trágyával ugyanoly eredmény, mint az eddigi teljes trágyával.
4. 30%-kal olcsóbb és 100%-kal jobb talajmunka, mint bármely ekével.
5. Nem kell se henger, se borona, se rögtörő.
6. 30% vetőmagmegtakarítás, mert minden elvetett ép mag kikel utána.
7. Legalább 30-50%-kal nagyobb termés hozam (voltak 1910-ben 100%-os terméstartások is).
8. Őrlésre, cséplésre, fuvarozásra, utak lehengerezésére kitűnően alkalmas.

Az egyedüli racionálisan dolgozó és munkájában **telülmulhatatlan talajművelőgép.**

Referenciák: Gr. Széchényi Emil Vajszka, gróf Hunyady József Kéthely, gr. Wenckheim Frigyes Pta-Szöllös, báró Bánffy Ferencz Karacsonyfalva, Máár Zoltán Alattyán, Rakovszky Antal Kocsóc, Epstein Sándor Jászkarajenő, Szintay Kálmán Erendréd, Zathureczky Károly, Hangács, Razgha Ernő Hontkiskér, Pannonthalmi főpátság Kismegyér, Buttykay László Mikola, Kohner Alfréd Munkács, báró Sennyey Béla Bély, gróf Degenfeld József Szinna, dr. Mesterházy Ernő Nagygeresd, dr. Goszthony Mihály Bárdibükk, gr. Pejacsevics Tivadar Nasicze, M. kir. állami ménesbirtok Bábolna, Gazd. Akadémia Debreczen, gr. Serényi Béla Putnok stb.

Szabadalmazva az összes államokban.
 Német-, Orosz- és Franciaország, Románia, Egyiptom, Kanada, Argentína és Chile részére gyártási engedély adva **Heinrich Lanz** cégnek, Mannheim.

Uj használt és egyszer **zsákok, ponyvák, kölcsön és eladás,**
kézi, manilla és Eagle aratógép kévekötözők kartellen kívül.
NAGEL ADOLF Budapest, V., Arany János-utca 10. Táviratczim NAGELA.
 :: Telefon 35 - 92. ::

MAGYAR GYÁRTMÁNY! 5 ÉVI JÓTÁLLÁS!
A PERMETEZŐK KIRÁLYA
 Megrendelhető a hőmezővásárhelyi Népbanknál.
 A m. kir. szab. hivatalnál 21,927/1909. sz. a. bejegyezve. 25% anyag- és időmegtakarítás.
HALADÁS ÖNMŰKÖDŐ PERMETEZŐ

Kitűntetve a nyíregyházi ipari kiállításon.
 Szőlő, gyümölcsfa, répa, komló, dínyve permetezésére igen alkalmas.
 Rosszakarat nélküli el nem rontható, a dugattyú vaselnes részében jár.
 Az eddigi létező permetezők között a legelső helyet foglalja el, legkönnyebb kezelése és leggazdaságosabban működő szerkezeténél fogva.

ÁRA teljesen felszerelve, Hőmezővásárhelyi készpénzben 40.- K
 Beltől erős angol oxánnal 45.- K
 Bambuszszáddal 48.- K

ÜGYNÖKÖK KERESTÉTEK!

Kitűntetve a szegedi borászati kiállításon.
HASZNALATI UTASÍTÁS.
 Az oldali fekvő csavar felbontása után 19 liter anyaggal megöltendő, a csavar visszahelyezendő, a dugattyú fel- és alátolása által egy perces alatt 4 légkörnyi levegő beszívattatik s így a permetezéshez készen áll; a csövön levő szelep kinyitása folytán a sűrített levegő a permetezőben levő ősszes anyagot utolsó cseppig önműködésrel, vagyis különhajítás nélkül ki nyomja, s így akár finneplő ruhában lehet vele dolgozni, mert az anyag nem folyik szét, mint minden más permetezőnél, melyek a folytonos kézi nyomkodás folytán elnyagdnának és folynak.

Mezei vasutak gyára
ORENSTEIN és KOPPEL, BUDAPEST.
 Iroda: Antrássy-ut 102. Gyár: Pa Szt-Lőrincz nyar. Budapest mellett.

szállítanak és gyártanak
 vágányokat, váltókat, fordítókorongokat, répaszállító- és vasbillenő-kocsikat, mozdonyokat.

Vállalnak: mezőgazdasági és szabványos csatlakozó vágánytervezést és teljes építést.

Költségvetések
 díjmentesen.

Állandó raktár használt anyagokban.

35 százalék megtakarítás répamagban
 érhető el
KUHNE fészekberakó répavetőgépeivel
 minden magszemnek kikelését pedig biztosítja a vetés megmunkálása
ZEHETMAYR-féle kéregtörő boronával

Arajánlattal szolgál
 „KUHNE” mezőgazdasági gépgyár r.-t. **MOSONBAN**
 Mindennemű mezőgazdasági gépek elsőrendű kivitelben
 „Osborne” aratógépek. Benzinmotorok.

ZWARG JÓZSEF és TÁRSAI mérleggyára, Budapest, III., Szépvölgy-utca 8. szám.
 Ajánlja: „GRÁNÁT” jegyű olismért, elsőrangú gyártmányú: **tizedes-, százas, marha- és szekérhidmérlegeit.**

Arjegyűk és részletes költségvetés ingyen és bérmentve.

Arjegyűk és részletes költségvetés ingyen és bérmentve.

„HERKULES” ÉPÍTŐ ÉS MŰSZAKI BETÉTI TÁRSASÁG
BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 19.
 TELEFON 126-41. TELEFON 126-41.

Épít széjjel-szedhető és szállítható vasvázás lakóházakat, járványkórházakat raktárakat, műhelyeket, vadászlakók és egyéb épületeket saját rendszerük szerint gyönyörű és olcsó kivitelben.

Rajzok és költségvetések bárhova díjmentesen rendelkezésre állanak,
A budapesti vas- és fémipari kiállításon a nagy állami aranyéremmel kitüntetve.

Lovak keheessége azonnal gyógyítható „Vergotinine”-vel

VELPRY, Billancourt, sur Seine.

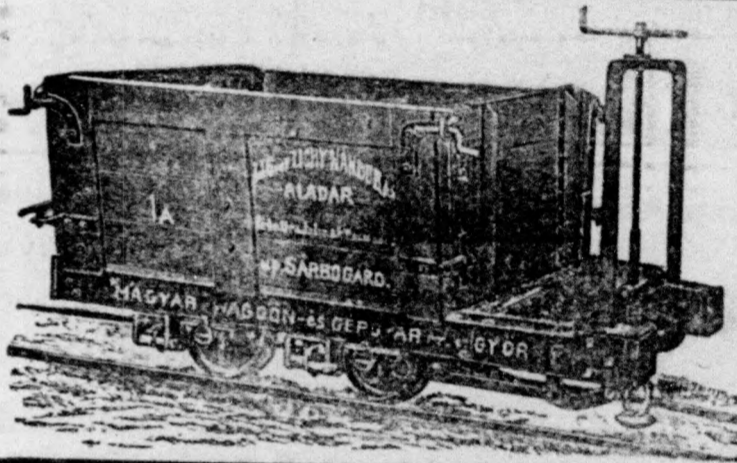
Több ezer elismerőlevél.

Ára üvegenként K 7-15.

25% engedmény állatorvosoknak.

Raktár Budapesten: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza, VI., Király-utca 12.

905

Gazdasági, erdei és ipari keskenyvágányu vasutak.

Sinek, hordozható vágányok, váltók, fordítókorongok, keskenyvágányu kocsik, kerékpárok és mozdonyok szállítása **új és használt állapotban, több évi részletfizetésre is.**

Nyomjelzés, tervezés, építés!

A MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T., GYŐR keskenyvágányu gyártmányainak eladása és bérbeadása.

Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytárs. Keskenyvágányu Vasutosztály

Budapest, V., Váci-körút 32.

H O F H E R R -

SCHRANTZ és CLAYTON-SHUTTLEWORTH R.-T.

Budapest, VI., Váci-körút 57.

A „WOOD” kéveköto-aratógép auto-rudhordóval

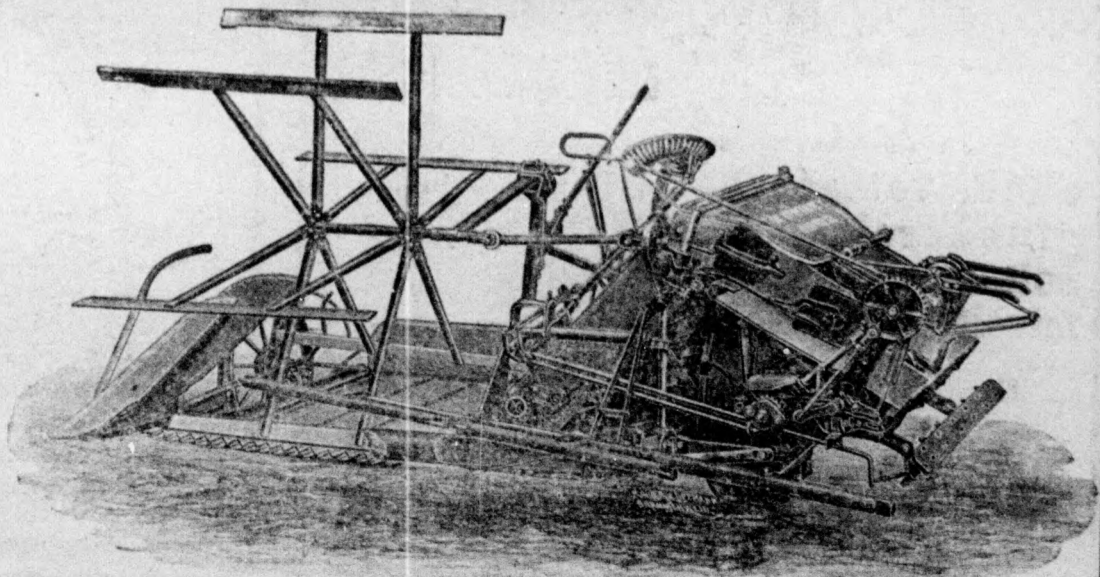
rendkívül tartós, könnyen kezelhető és minden más kéveköto-gép-nél könnyebben vontatható; megbízható, tiszta munkát végez, kétség-kívül a

legjobb kéveköto.

A „Wood”-féle

**marokrakó arató-
gépek, fűkaszálók**

szintén elismert, legkitünőbb gyártmányok, melyek kizárólag fenti cég-nél kaphatók. Részletes leírással és árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálunk.

Miután Hollandiából zárlat miatt állatot nem lehet kivinni, ajánlunk Németországból, ahol nem szükséges a m. kir. miniszterium behozatali engedélye, és pedig

elsőrendű: Ostfriesi, Oldenburgi, Clevelandi (Alsórajnavidek) és Wilstermarsch

szarvasmarhákat mindenféle fajtában és pedig hasas teheneket, hasas üszöket, ugyszinté hágóképes bikákat Magyarország bármely vasúti állomására fuvar- és vámmentesen a vasúti kocsiól való kiszállítás után kilőszámra adatik el. Ez év őszén a következő szállításokat eszközöltük: gróf Serényi uradalma, Vác-Duka, már ötödizben. Ujhelyi Imre a magyaróvári gazdasági iskola igazgatója, a gazdasági iskola uradalma részére. Dr. Barna Balázs a magyaróvári gazdasági iskola tanára, Somogyi Dező ur mintagazdasága részére, Rónafő, u. p. Magyaróvár. Bárány mintagazdasága, Hatvan (igazgató Minarek). Lamm B. és Fiai mintagazdasága, Felsőnyék, u. p. Fűrgöd, másodizben. Magyarország körülbelül 600 legelső uradalmának és nagybirtokosának.

D. STOPPELMANN & H. VAN ZAND, WINSCHOTEN-ből (Hollandia).

Eladó bikák!

Veszékényi bér gazdaságomban állandóan beszerezhetők félvér szimmenthali és szimmenthali-wilstermarsch keresztezésű tenyészbikák. A bikák külsőleg kifogástalanok s elsőrendű tejelő szülők-től származnak. Kizárólag 5000 literen fölül adó tehenek utódai használatnak törzsbikáknak. Eladásra kerülő bikák csakis 3000-8000 liter tejet adó anyák utódai. Jelenleg 12 darab 12-15 hónapos bika eladó; 9 szimmenthali, 3 wilstermarsch keresztezésű, tuberkulinra nem reagálnak. Próbafejesi, zsirmeghatározási naplók évekre visszamenőleg betekintheők. Árak külem s leszármazás szerint 1000-2000 koronában vannak megállapítva. Előzetes értesítés mellett Kapuvár, vagy Szarvöld állomáson kocsii áll rendelkezésre. Felvilágosítást nyújt veszékényi intézőségem is. **Mesterházy Ernő Nagykeresd, Sopron megye.**

Hydraulikus sajtók

szőlő- és gyümölcsmust sajtolására, nagyüzem számára 1, 2 vagy 3 kitolható kosárral.

Herkulesz szőlő- és gyümölcsprészek kézierőre, gyártja mint különlegességet különböző nagyságban és szerkezetben és kitűnő minőségben

MAYFARTH PH. és TARSA WIEN II/I.

Több mint 700 első díjjal kitüntetve. Kérje 112a. számú kimerítő képes katalógust ingyen és bérmentve. Különlegességek gyár gyümölcsésései és szőlészeti eszközökben.

Kwizda Ferencz János

az osztrák-magyar oszák. és kir., a román királyi és bolgár királyi udvaroknak állatgyógyászati eszközökben való szállítója, kertészeti gyógyszerész Hornneuburgban, Wien mellett. Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Kwizda-féle korneuburgi marha-por

Étrendi szor lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására. 1 doboz ára K 1-40, 1/2 doboz 70 fillér.

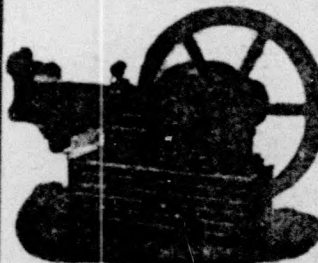

KWIZDA-féle

korneuburgi marha-por

csakla ezen védjeggyel valódi

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész Budapest, VI., Király-u. 12. és Andrássy-ut 26.

BENZINMOTOROK és LOKOMOBILOK

mezőgazdasági és ipari célokra **WARHALOWSKI J. motorgyár** magyarországi fiókja

Budapest, VI., Váci-körút 37. szám. Gyár: Wien, III., Paulusgasse 3.

Elsőrendű szolid kivitel. Legrégibb speciális motorgyár 3000 motorunk üzemben! Kedvező fizetési feltételek. Költségvetés ingyen. Magasnyomású nyersolajmotorok. 5244

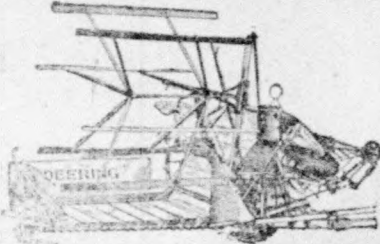
PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépüzletében Budapest, V., Váci-körút 52.

nagy választékban és előnyös áron kaphatók lényeges javításokkal ellátott

DEERING-féle eredeti amerikai

aratógépek, gyűjtőgépek, fűkaszalógépek,

„DEERING”-féle kévekötaratógép.

tárcsásboronák, amerikai

WEEDER

kukoriczagyomláló-gépek,

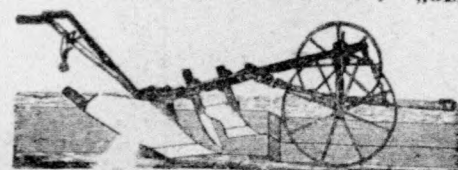
továbbá a valódi „Sack”-féle ekék, vetőgépek, grubberek, boronák, valamint kitűnő szőlőmivelési eszközök,

„DEERING”-féle fűkaszalógép.

„APOLLO”

meszelő- és permetezőgépek,

Valódi „SACK”-féle aczéleke.

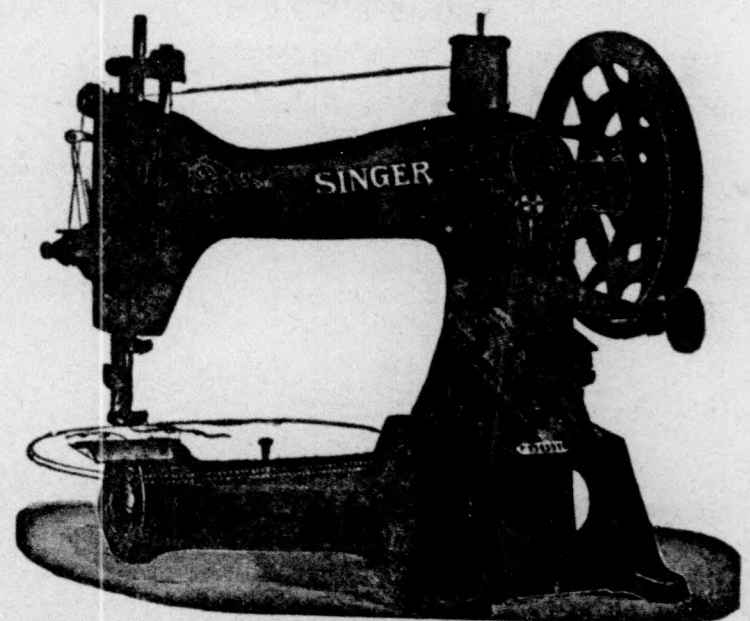
szalmakötélfonógépek

és mindenféle egyéb legelsőrendű gépek és eszközök.

SINGER

varrógépek varrás, tömés, foltozás és beszegéshez, . . .

a zsákgyártásnál minden tekintetben beváltak.

SINGER zaaktömő gép.

Elektromotórok és erőüzem-berendezések a legújabb és legtekélyesebb szerkezetben

SINGER CO. varrógép-részvénytársaság.

Főüzlet: Budapest, IV. ker., Semmelweis-utca 14. szám.

FIÓKOK MINDENÜTT!

FIÓKOK MINDENÜTT!

Ismét TÖRÖK által lettek sokan szerencsések!

Az immár befejeződött XXIX. m. kir. osztálysorsjátékban ismét szerencsénk volt minden húzási napon tisztelt vevőinknek főnyereményeket kifizetni. Csupán a most lefolyt XXIX. sorsjátékban t. vevőink kb. **Három millió koronát** nyertek nálunk. Vevőink közül sokan, akik a nevük melletti számokból választottak, nagy nyereményeket értek el. Szíveskedjék tehát a nevét az alanti táblázatban megkeresni és a mellette levő számot nálunk mielőbb megrendelni.

NEVEK:

Ádám 3206	Arnold 93185	Dániel 27167	Flóra 42809	Hermína 109985	Klotild 75921	Marcell 51509	Pál 19810	Teréz 8822
Abrahám 985	Árpád 83999	Dávid 26255	Fabián 44337	Hilda 17663	Kristóf 71973	Mariska 44974	Pepi 10151	Teofil 75921
Adolár 4119	Arthur 83257	Dóra 24993	Farkas 101991	Illés 35391	Kornélia 65851	Márkus 44357	Péter 4119	Tekla 83257
Adolf 6307	Aurél 75921	Dénes 109987	Franciska 109987	Iona 17755	Krisztina 59586	Mária 44337	Piroska 8519	Titus 83999
Adorján 8513	Attila 71973	Dezső 109965	Felix 109965	Imre 34358	Lajos 51509	Márton 42809	Pista 985	Teodora 93185
Adelhaid 8822	Balázs 65851	Domonkos 109924	Frida 109924	Ilica 19155	Laura 44974	Mártha 40711	Rachel 3206	Tamás 99692
Adél 12229	Bálint 59586	Dömötör 109808	Ferdinand 109808	István 28883	László 44357	Máté 38955	Richárd 6307	Teresi 12229
Ágoston 16864	Baltazár 51509	Dorottya 109374	Ferenéz 44357	Iren 19810	Lenke 44337	Matild 38947	Rebeka 8822	Tibor 16864
Agnes 17663	Berta 44974	Edith 109540	Frigyes 41974	Izidor 27167	Lázár 42809	Menyhért 3206	Rafael 17755	Tinka 17663
Alajos 17755	Béla 44357	Ede 106715	Fülöp 51509	Irma 20938	Leonia 8822	Melánia 8822	Regina 17663	Tivadar 17755
Amália 19151	Benedek 44337	Elek 985	Gábor 59586	Jakab 26255	Lehel 40711	Miklós 109674	Rezső 16864	Terus 19151
Anna 19810	Bernát 42809	Eleonóra 3206	Gertrud 65851	Janka 71973	Leontin 22001	Miksa 109808	Rózsika 12229	Valéria 19810
Albin 20938	Bertalan 40711	Elemér 24275	Gáspár 71973	János 24993	Leó 6307	Milán 38275	Róbert 38947	Vazul 20938
Albrecht 22001	Blanka 38955	Emma 24042	Gedeon 75921	Johanna 23012	Lidia 4119	Mór 38195	Rozália 38955	Veronika 22001
Apollónia 23012	Borbála 38947	Éliás 23012	Gizella 83257	József 24042	Lipót 985	Nathália 36454	Rudolf 40711	Vencel 23012
Aladár 24042	Boriska 12229	Ernesztin 22001	Győző 83999	Jolán 21275	Lina 109540	Nándor 35391	Sári 42809	Viktória 24042
Albert 24275	Bódog 16864	Emánuel 20938	Géza 93185	Juliska 3206	Loránd 106715	Nelli 34359	Salamon 44337	Virgil 24275
Antónia 24993	Bogdán 17663	Éva 19810	Gusztáv 99692	Kelemen 8513	Ludmilla 101991	Napoleon 28883	Saroita 44357	Vilma 109987
Aranka 26255	Boldizsár 17755	Ervin 19151	Györgyike 38275	Karolin 8822	Lothár 99692	Netti 27167	Samu 41974	Vendel 109965
Augusztá 27167	Brunó 19151	Evelin 17755	György 12229	Konrád 985	Lujza 93185	Orbán 26255	Szeréna 51509	Vilhelmine 985
Alfréd 28833	Betti 19810	Emil 17663	Gyula 38195	Katinka 109808	Lukács 83999	Olga 24993	Sándor 59586	Viktor 109924
Akos 34359	Bella 38275	Erzsébet 16864	Hedvig 16864	Kálmán 109674	Magdolna 83257	Oszkár 24275	Szerafin 65851	Vilmos 109808
Ambrus 35391	Brigitta 38195	Endre 12229	Henrik 36454	Katalin 99692	Manó 75921	Ottila 24042	Simon 71973	Vincze 109674
Andor 36454	Cézár 36454	Eszter 38947	Heléna 4119	Károly 93185	Malvin 71973	Ottó 23012	Szigfried 109924	Zsófia 6307
András 38195	Cecilia 35391	Etel 38955	Hermann 6307	Klára 83999	Manfréd 65851	Ödön 22001	Szidónia 109965	Zoltán 24993
Antal 38275	Cyrell 34359	Ernő 40711	Hugó 109924	Kornél 83257	Margit 59586	Paula 20938	Taszió 4119	Zsuzsánna 27167
Armin 99692	Cornélia 28883							

Kérjük fenti számokat gyorsan megrendelni, hogy azok el ne keljenek.

Az I-ső osztályú sorsjegyek árai: $\frac{1}{2}$ sorsjegy K 12.— $\frac{1}{4}$ sorsjegy K 6.— $\frac{1}{8}$ sorsjegy K 3.— $\frac{1}{16}$ sorsjegy K 1.50

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA BANKHÁZ RÉSZV.-TÁRS.

Fiók: V., Váci-körút 4. a Deák-tér közelében. Telefon 11-58.

Húzás már folyó év május hó 22-én és 24-én.

Az eredeti sorsjegyek utávétel vagy az összeg előzetes beküldése mellett rendelhetők meg.

Legnagyobb osztálysorsjegyzület. BUDAPEST, SZERVITA-TÉR 3/c.

Távirati cím „Törökék” Budapest.

Istállók és magtárak részére

tűzmentes valamint
sodronybetétes üveg melegágyi üvegtábla
minden vastagságban.

Állandóan raktáron van:

- Táblaüveg minden vastagságban.
- Tetőüveg (reczés, bordázott) 1440
- Angol ornamentüveg fehér és színes.
- Patent Falkonnier üvegtábla.
- Tetőcserepek.
- Egyszerű és duplavastag foncsorozott tükör.
- Átlátszó tükörüveg.
- Üvegvédő gyémántok.
- Ablaktapasz (kitt).

Árajánlattal és bővebb felvilágosítással szolgál: **IFJ. WEISS GYULA** tábla- és tükörüveg nagykereskedő :: Budapest, V., Vadász-u. 29.

10%, azaz tizszázalék díjvisszatérítést ad

a Gázák Biztosító Szövetkezete

mindazon biztosított tagjainak, kik 1911. évben akár egy, akár több évre nála jégkár ellen biztosítottak, ha 1912. évben ismét a Szövetkezetnél fognak jégkár ellen biztosítani.

Igazgatóság: Budapest, VIII., Baross-utca 10.

Vezérképviselőségek: Arad, Budapest, Brassó, Debreczen, Kaposvár, Késmárk, Karcosza, Kolozsvár, Komárom, Losoncz, Miskolcz, Nagybecskerek, Pozsony, Szeged, Székesszevárvár, Temesvár.

Főképviselők: Békéscsaba, Diosgyőrmárton, Eger, Homonna, Ipolyág, Kassa, Kovászna, Kapuvár, Marosvásárhely, Nagyvárad, Nyíregyháza, Pécs, Pápa, Pécs, Szabadka, Szombathely, Szokszárd, Tapolca, Veszprém, Zombor, ahol bővebb felvilágosítások kaphatók és biztosítási ajánlatok benyújthatók.

Szőlőoltvány

mélyen leszállított áron!

Tulnag készlet folytán körülbelül 150.000 drb Rip. Port. alanyu I. oszt. gyökeres fásoltványa legkitűnőbb bor és csemegezőlőfajokban mélyen leszállított áron kerül telepünkről azonnali szállítással eladásra.

A borfajok ezre 135 korona.

A csemegefajok ezre 140 korona.

Ugyancsak eladunk körülbelül 50.000 darab első osztályu sima Ripária Portális vesszőt ezenként 10 kor. árban. Megrendelések a vételár $\frac{1}{4}$ részének előleges beküldése mellett, közvetlen hozzánk intézendők.

Badacsony-Szentgyörgyhegyi

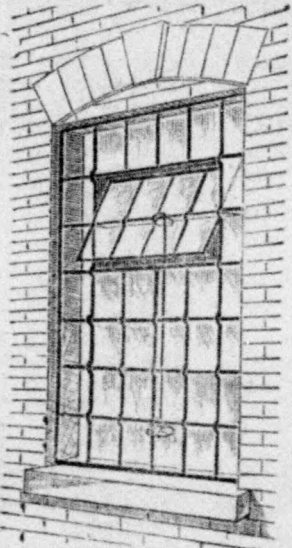
:: szőlőoltványtelep ::

Tapolca (Balatonvidék). Interurbán telefon 83. sz.

Tessék a pontos címre figyelni!

LEPTER JÁNOS vasszerkezetek és lakatosárak gyára
 Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 16.
 Alapított 1885. Sörgönczim LEPTER, Budapest, Pékerdő. Telefon 55-22
**A JELENKOR LEGTOKÉLE-
 TESEBB ÉS LEGOLCSÓBB IDOMVASABLAKA.**

Ujdonság!

Ujdonság!

KÖPPLINGER
 szabadalmazott
IDOMVASABLAK.

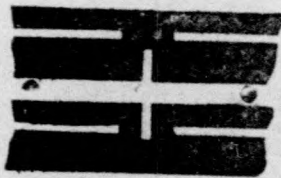
**14 MUEVELT AL-
 LAMBAN SZA-
 BADALMAZVA**

700

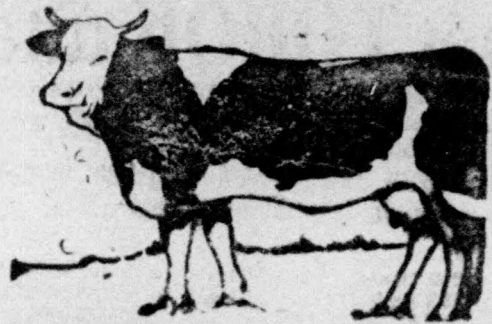
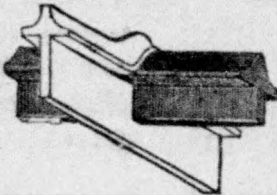
Raktárak, magtárak, gyári épületek, istállók, gazdasági mellék-
 épületek, üvegházak, verandák stb. részére kiválóan alkalmas

Régi rendszer.

Köpplinger rendszer.

Megkeresésekre
 költségvetéssel
 készséggel szol-
 gálunk.

Üszöket adunk

tenyésztés céljából kigazdálnak, gazdaságok-
 nak és uradalmaknak. **A tarka faj üszők
 és tehenek** jelenlegi értékét a tenyésztő
 készpénzzel, vagy 2 év után fizetheti.

Neuschlosz Testvérek

Irodai telefon
16. szám.

nagybérő cég
Szatmár.

Gazdasági telefon
155. sz.

Szánt, csépel, vontat

a modern gazdálkodás
 univerzális hajtóereje

Lux magánjáró

szerkezete, kezelése egyszerű,
 üzeme megbízható, olcsó,
 munkája kifogástalan. ::

Számos referenzia!

Kényelmes fizetési feltételek!

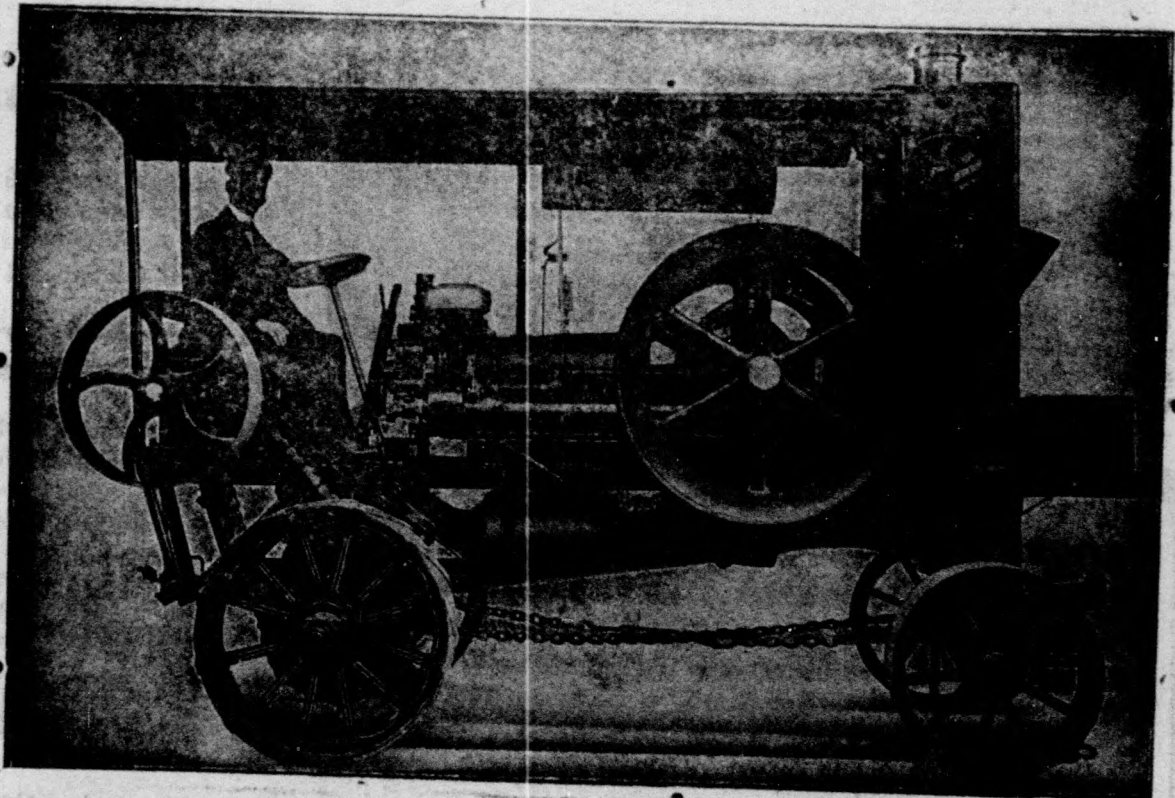
A vételár törlesztése az üzem-
 megtakarítás összegével történik.

Teljes szavatosság!

Benzin-lokomobilok,

stabil-motorok

nyersolaj-, szivó-
 gáz-, benzinüzemre.

KORÁNYI VIKTOR CZÉG

Budapest, VI. kerület.
 Liszt Ferenc-tér 9. sz.

Alaptőke
 3 millió kor.

A Budapesti Kereskedők Bankja Motorvállalata.

Alaptőke
 3 millió kor.

Belföldön az egyedüli Thomassalakgyár!

Tavaszi trágyázás! Óvakodjunk a külföldi Thomassalak utánzattól!

A valódi THOMASSALAK
lóhera védjegyű

A legjobb és legolcsóbb, minden növényhez alkalmazható, foszforsavas trágya, melynek tisztaságért, beltartalmáért és porfiróságáért mindenkor garantálunk.

Magyarországon 30 év óta

van legjobban bevezetve!

László Marcell

Budapest, VI., Eötvös-u. 28.

Vétel előtt kérjen árajánlatot! Eredeti stansfuti kálisek és kámit legolcsóbb papírában!

FIGYELEM! Az idén kivételes olcsó árajánlattal szolgálunk!

Eladó az orahoviczai uradalomban 80%-kal átvesztelt 25 drb kondorszörű 1 $\frac{1}{4}$ éves, kiváló szép

mangalicza tenyészkandaronként 200 korona árban. A kanok a krivajai gazdaságban megtekinthetők, mely czélből kívánatra Moslavina állomásra (Szlavoniai drávidéki hév.) kocsiküldetik. Czim: Urad. jószágigazgatóság Orahovica, Slavónia.

Megvételre kerestetik

étkező és vetni való **burgonya** fehér, kék, rózsás, sárga és Wolthmann-féle, ugyszintén zöldségmüek, petrezselyemgyökér, sárgarépa bármily nagymennyiségű a legmagasabb napi ár szerint. Szíves ajánlatok kéretnek **Agricola magyarországi termények kivételéhez Budapest, IX., Lónyay-utca 9. szám** czimezni. Telefon 138-02.

Hirdetmény.

Eladunk elsőosztályu sima és gyökeres **Ripária Portális** és **Rupestris Monticola** alanyvesszőt, ugyszintén ily alanyokon készült elsőosztályu gyökeres fásoltványt az összes bor és csemegezőlő fajokban. Továbbá sima és gyökeres **hazai szőlővesszőt** tizenhétféle fajban.

Megkeresések közvetlen hozzánk intézendők:

Badaacsony-Szentgyörgyhegyi szőlőoltványtelep, Tapolezsa
Balatonvidék. 1437 Interurbán telefon 83. sz.

Tenyészkaneladás.

A csabacsüdi uradalom elad hirneves hazai kondorszörű mangalicza tenyészetéből 1 $\frac{1}{2}$ éves tenyészkandokat, vevők kéretnek az uradalom számtartóságához fordulni.

Czim: **Csabacsüd, Békés megye.**

Az ezévi országos állatkiállításon **Budapest székesfőváros tiszteletdíjával kitüntetett** tenyészetemből 1 $\frac{1}{4}$ éves szőke mangalicza

kanok és koczák eladók.

Grósz Zsigmond, vasut és posta Hosszuhát (Bihar megye).

Bérlet kerestetik

Borsod, Heves, Zemplén, Szabolcs, Hajdu megyében 1000-1500 m. holdig sik gazdaság czukorrépa- és dohánytermeléssel, jó és elegendő épületekkel és jó uri lakással ez év október elsejétől. Ugyenőkök díjaztatnak. Czim: **ZINER TIBOR, MEZŐCSÁT, Borsod megye.** 5700

Eladó uradalom!

2 órányira Budapesttől 3300 magy. hold prima sik szántóföld, tiszta czukorrépatalaj, gőzekés intenzív kultúra alatt, dohánytermeléssel, nagy tejgazdasággal, sok új modern épülettel, csinos kastélylyal. Ára három millió korona.

BEYER KÁROLY Budapest, V., Báthory-u. 5. Telefon: 12-85.

Eladó négyéves tinók!

Méltóságos Dániel László kanaki uradalmában 40 darab prima, négyéves **magyar tinó**, mind járomba való eladó. Ugyanott 24 drb 5-6 éves, prima, jármos **magyar ökör** is kapható. Bővebb felvilágosítást az uradalmi intézőség nyújt Kanakon (Torontál m.)

Zsák és ponyva.

Új és használt, juta és len-zsák, kévekötő, zsinég-áru, nyers és vízmentes ponyva legmegbizhatóbb szállítója

SCHILLINGER MIKSA

Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. (az Országház mellett).

Telefon 45-26.

Alapított 1878.

Zsák- és ponyvaköleszés.

Amerikából közvetlenül szállított eredeti lófogu magtengerik,

első évi utánterméséből míg a készlet tart, kapható nagy gondal válogatott szemestengeri kilogrammonként 60 fillérért

Lamm B. és Fiai Rebeczi int.-nél, u. p. Városhidvég kapható.

1. „Yellow Dent Ear“

korai aranysárga, 1911. évi termés 1200 négyeszőgön 26-70 ko.

2. „Booue Country special Ear“

fehér, 1911. évi termés 1200 négyeszőgön 20-50 ko.

Eladásra (megbízásból) ajánlunk

300 drb jármos ökört,
300 „ 1 $\frac{1}{2}$ éves borjut,
10,000 „ süldöt,
4,000 „ juhot

ERDÉLYI KÖZVETÍTŐ ÉS ÁRUFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Kolozsvár, Deák-Ferencz-utca 11. Telefon 619.

Szőlőt
permetezzünk
köpenyekben.
Méhészek,
gazdászok,
mezei munkások
mindenféle
munkaruhát, porköpenyt
kaphatnak.
Gutmann J. és Társa
Budapest, VII/7, Rákóczi-ut 16.
Árjegyzék és minták ingyen és bérmentve.

Lótenyésztés
vagy ehhez hasonló gazdasági ághoz keres foglalkozást teljesen megbízható éltesebb uriember, volt földbirtokos, kiváló lóértő, állatorvosi diplomás, természetbeni lakás, konvenczió, csekély fizetés ellenében. Szíves megkeresések „B. R.” jellegre Mosse Rudolf hirdetői irodájába, Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 2 kéretnek. 5717

BIZALOMMAL
forduljon
MOTOR
szükséglet esetén a
Komáromvidéki Takarékpénztár R.-T.
műszaki irodájához
Budapest, V., Katona József-utca 26.
(Margithidnál.) Telefon 106-08.

POSZTÓ Uri és női divatszövedéket
ajánl a kivitelű háa
SKorkovsky Prokop és fia
Humpolec, Csehország.
Minták bérmentve. Legújabb
nyosabb árak. Kívánatra az
uri dírtányokat el is készíttjük.

ZEFIR

Burgonyaültetőgépeket,
burgonyaszétválasztókat,
mútrágyaszórókat és mútrágyamalmokat
ajánl a legolcsóbb áron
Julius Carow
gépgyára, Prag-Bubna.
Megbízható képviselők kerestek nek.

Cséplésre és szobafűtésre
egyaránt kiválóan alkalmas és olcsó áránál fogva országos méltán kedvelt elsőrendű baglyasaljai és józsefaknai tömörzsenűket ajánljuk a magyarországi gazdaközönség figyelmébe.
Északmagyarországi Egyesült Kőszénbánya és Iparvállalat Részvénytársaság
BUDAPEST, V., ARANY JÁNOS-UTCZA 29. SZ.

forduljon minden érdeklődő, ki súlyt fektet elsőrendű fajliszta anyagra

NAGYENYED
Alsófehér m.

Gyümölcsfacsemeték
sétányfák, díszcserjék, tülevelleek, kerítésnövények, boggyógyümölcsök stb.

Szőlőoltványok
(elsőrendű áru) európai és amerikai szőlő és gyökérrészei. Öklato díszárjegyzék kívánatra ingyen.

FISCHER és Társa
faiskolák és szőlőoltványtelepek

Egy szezonon át használt 1910. évi típusu kettős géprendszerű
Kemna J. féle szabadalmazott
forrógőzekegarnitura
egy négyes eke gruberral, egy darab hatos ekével és a hozzátartozó felszerelésekkel együtt eladó.
A czímet közli a kiadóhivatal. 5737

ELADÓ
gr. Tisza István ur exzellenziája I. díjat nyert fekete mangaliczatenyészetéből
20 darab 1 1/4 éves kan és 30 darab 1 1/4 éves koczasüldő.
Érdeklődők kéretnek az uradalmi tisztséghez Gyantára, u. p. Sarkadkeresztúr (Bihar megye). fordulni. 5734

**VADREPCZE-
GYOMLÁLÓGÉP**

mint a legjobb gyomirtó a legjobb eredményeket érte el, mert mindenütt, hol vele gyomláltak, a vetések gyommentesek lettek. Ezen géppel a gyomlálás a legkényelmesebb, legolcsóbb és legbiztosabb irtási mód is, mert ez reális munkán és nem tövedésen alapszik.
A vadrepcegyomlálógépek, mint egyfogatuak szállíthatnak négyféle munkaszélességben és pedig: 130, 150, 175 és 200 cm-rel.
A gépért és eredményes működéséért teljes felelősséget vállalunk.
Leírást árjegyzékkel azonnal küld ingyen és bérmentve.
**MASCHINENFABRIK
J. NEP. HEIMRICH & SOHN IN IGLAU (MÄHREN).**
5723

Eladó birtok

Zala megyében 500 magy. hold prima szántóföld és rét, 500 magy hold vágható tölgy- és bükkfaerdő nagyon jó épületekkel. Ára 820.000 koron.

Beyer Károly, Budapest, V., Báthory-u. 5.
Telefon 12-85. 5218 Telefon 12-85.

Az Ujnépi uradalom (u. p. Nagykanizsa) első díjakkal kitüntetett telivér westfaliai, yorkshirei és göndörszörű Linkoln sertésenyészetéből állandóan kaphatók ugy tisztavérű koczák és kanok, mint westfaliai x linkoln-keresztvezések is. Előjegyzések telivér göndörszörű Linkoln kan és kocza-malaczkokra, amelyek július-augusztus hónapokban 12 hetes korban orbáncz ellen oltva kerülnek elszállításra, már most elfogadtatnak. 5640

**AUTOMOBIL-
tulajdonosok**

figyelmébe ajánljuk a következő műveket:
Az automobil szerkezete,
akkumulátor töltés, softör vizsgálat, rendőrségi rendeletek stb. Irta: Mihály Dénes. 70 ábrával. Kölve Kor. 2-50.
Az automobil kezelése.
Küster műve nyomán írták Hevesi Gyula és Roth Imre. 210 ábrával és műmelléklettel. Kölve Kor. 5-00.
Megrendelhetők a "PATRIA" r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, Üllői-ut 25.

Permanit

legjobb tetőfedő-lemez

Előnyei:

Mázolást nem igényel,
nem csepeg
vizáthatlan,
tűzbiztos,
kátránymentes,
szagtalan.

Szigetelő-képessége jelentékeny, tehát
deszkázatok borításának szigetelésére sikeresen
alkalmazható.

Továbbá:

Kátránymentes „GLORIA” cementaszfalt fedéllemez
Kátrány papírlemez Golorit piros fedéllemez
Elszigetelőlemezek Hővédő elszigetelő-
ólmotbetéttel anyag
Carbolineum, Carbolsav Szurokfáklya

Vállalnak: Fedéllemez- és facementtetőzéseket.
Aszfaltmunkákat természetesen aszfalttal.

POSNANSKY és STRELITZ

BUDAPEST, V. ker. Lipót-körut 27. sz.
TELEFON 28-29. Gyár: ERZSEBETFALVA. TELEFON 28-29.

Országosan törzskönyvezett tisztavérű
YORKSHIRE

tenyészetemben állandóan beszerez-
hető különféle koru kan és emse.
A tenyészet többször volt díjazva, így
legutóbbi országos tenyészállatvásáron
I. díjjal. Dr. MESTERHÁZY ERNŐ gazda-
sága, NAGYGERESD. 5691

GÖZEKEALKATRÉSZEKET,

minden egyéb gazdasági

gépalkatrészt,

kovácsolható lágyvasöntvényt, Temper-
aczelöntvényt, szürkeöntvényt, **ökörpatkót**
a legjobb minőségben szállít a

**Hazai kovácsolható vas- és
aczelöntvénygyár**

**WERKNER ARTUR
UJPEST,
Váci-ut 39. szám.
TELEFON 55-20.**

RUBEROID 16 év óta
bevált ::

tetőfedő- és szigetelőanyag.

Viharálló, vízmentes, nagy szigetelőképesség.

Nincs utólagos mázolás.

Legegyszerűbb alkalmazás.

Prospektusok, bizonylatok
stb. rendelkezésre állanak.

AVENARIUS-MÜVER LIGETFALU,
Pozsony Lett.

A jövő építőanyaga!!

Bárki homokját jól értékesítheti, ha
cementipari berendezéseimen

czementcserepet, czementteglát, czementcsövet,
üvegestömböt, színes folyosólapokat stb. gyárt.
Aszbeszt-palagyarak berendezése. ::

A kontinens legnagyobb cementipari gépgyáranak
vezérképvisellete. Legrégibb vállalat e szakmában:

KRISHABER GYULA

ementipari és a gyárgyára-
kat berendező műszaki vállalata

Budapest, V., Kálmán-u. 19.

Látogatás, anyagvizsgálat díjtalan.
Czement napi áron nagybani eladása.

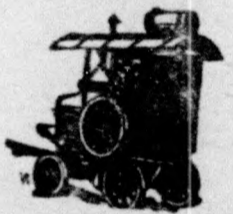
A brüsszeli,
kiállításán
GRAND PRIX

BRONS-MOTOR

Német-
országban
10.000 Már-
kás első díj

A Diesel-motor legtokeletesebb ujitása.

A legegyszerűbb szorkezelő motor.

Minden pillanatban üzemre kész.
Nincsen gyújtó készüléke.
Nincsen légszivattyúja.

A legegyszerűbb és legtokeletesebb
magas nyomású nyersolajmotor.
4 lóerőtől kezdve minden nagyságban.

A legolcsóbb üzemű motor.

LAURIN és KLEMENT R. T. BRONS-motorgyá-
nak vezérképvisellete
CSILLAG SÁNDOR Budapest, V., Országház-tér 4. sz.
Szemben az Andrássy-szoborral TELEFON 178-39

PEA
fényfesték
minden célra.

A legjobbnak elismert régi
gyártmány

Prospektust, mintamázolatot és bár-
mely felvilágosítást ad érdeklődőknek

LUTZ EDE és TÁRSA

FESTÉKGYÁR
BUDAPEST, VII., ÖRNAGY-UTCZA 4.

GLATZ és TÁRSA

TEJGAZDASÁGI GÉP- és FÉMÁRUGYÁR R. T.

BUDAPEST, I. KER.,
CSURGÓI-UT 15. SZ.

Berendez városi és gaz-
dasági tejtelepeket, tej-
csarnokokat és tejsző-
vetkezeteket. Gyárt:
sütőipari cikkeket. Vállal:
őnozást, olmozást és e szakba vágó
javítást. Tervrajzok-
kal, költségvetéssel és
árjegyzékkel ingyen és
bérmentve szolgál.

Ócskavasat

és fémeket az ország minden
részében a legmagasabb napi árak mellett

vásárolok

ABELES EMIL

Budapest, V., Váci-ut 14.

Telefon 24-41. Sürgönyözim: Barsel, Budapest.
5158

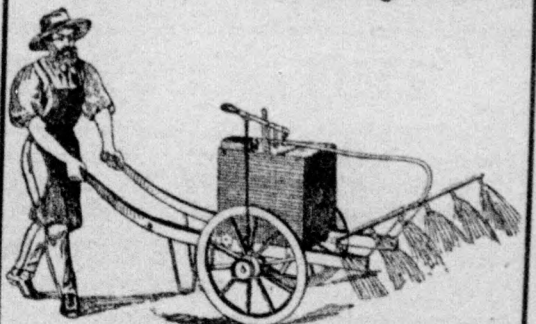

**Önműködő
növénypermetező**

vadrepce, vadmustár és más gyom kiir-
tására, valamint répa- és burgonyapermetezésre
gyári áron szállít 15

IG. HELLER

BÉCS, II/8., Schrotzbergstrasse 1.

Minden gazda olvassa

el: GRABNER EMIL

A gyümölcsfák és kerti vetemények műtrágyázása

ezimű legújabb könyvét.

64 oldal, 26 képpel.

Ára 2 korona.

Megrendelhető a „PATRIA” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Putyi tengeri (aprószemű) :: elsőrendű vetőmagnakmétermázsanként 24 kor. ab Ercsi vasutállomás. Minta kívánatra küldetik. **Kuffler, Ercsi.**

5711

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Fodor és Társaimegbízásokat elfogadnak **járomos ökrök, tinók, tehenek, bivalyok, lovak, juhok, sertések**, minden **tenyésztés- és haszonállatok beszerzésére** és azokat gyorsan, jutányosan és felelősség mellett eredeti forrásból, kizárólagosan csakis tenyésztőtől vásárolva közvetítik. :: Czim:

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Fodor és Társai, Kolozsvár, Kossuth Lajos-utca 37. sz. alatt. 5710 Telefon 311. Interurbán.

Kéretik a címet össze nem tévesztetni a mostanában létesült „Erdélyi Kereskedelmi Aruforgalmi Közvetítő Részvénytársasággal”!**A simongáti uradalomban eladó:****100 drb 1½ éves erős csontozatu, fajtiszta mangalicza maggöbe és 30 drb 1½ éves erős csontozatu, fajtiszta mangalicza kan**Bővebb értesítéssel szívesen szolgál a **simongáti uradalom központi irodája Simongát, u. p. Nagyatád.** 5687

MAGYARHOM ELSŐ, LEGNAGYOBBI ÉS LEGJOBB NERVEVŐ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1877

Brausweller János

Szegeden Ca. 10 kizárólagosan

stab. chronometer és műóra, kitalálókja

a remontelir igazgatónak

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással

RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltenek.

BIRTOKBÉRBEADÁS.Biharmegye, Nagykereki község határában egy **700 katasztrális hold területű** (1000 négyszögöles) tagbirtok 1912. évi október hó 1-ső napjától kezdődőleg haszonbérbe adatik. Közvetítők nem díjaztatnak. Bővebb felvilágosítást ad**MAGYARY MIKLÓS ügyvéd,** SZÉKELYHIDON. :: Telefonszám 12.

5718

Bérbeadóoktóber 1-től **800 m. holdas birtok**

8-12 évre

egy tagban (800 szántó, 150 rét, 50 legelő). Fővárostól 36 kilométernyire. Állomás a birtokon. Czukorgvár közelében. Levelek

Halász Gedeon Kápolnásnyék, Fejér m. intézőnök.

5735

Gazdálkodók figyelmébe! Gyönyörű kisbirtok!Zala megyében, Tapolca vasútállomástól 3 km.-nyire **50 m. hold prima sík föld egy tagban, szántó, luczernás és rét, majossal**, mely áll: 5 szobás lakóház, gazda- és eseléd-lakások, kocsis- és faragószin, ló- és szarvasmarhaiállók, igen nagy pajták, magtár, kamrák, pincze, sertés- és baromfiórák, méhház, 3 kút kifutó ivóvízzel. Ettől 3 km.-re egy tagban **100 m. hold** hegyen. Fele vágható eser- és tölgyfaerdő, 1400 □-öl szőlő, 24,500 □-öl szántó, 5000 □-öl fenyves és 4káczos köztépült 2 vinczellőrák, istálló, pajta, kút, stb. a birtokhoz tartozó élő és holt felszereléssel, gépekkel együtt olcsón eladó. A luczernás 1000 □-ölenként évente 100-120 K-val bérbeadható. Épületek, szőlő legjobb karban. Tejgazdaságra, kertészetre is kiválóan alkalmas, parzellázható. Azonnal átvehető. Ritka alkalom! Kevés pénzzel biztos megélhetést biztosít. Bővebb felvilágosítással szolgál:**Dr. Hirsch Károly ügyvéd, Tapolca.**

5732

Jutányos árak mellett eladásra kerül:**2 darab** alig használt buktatható pálinkafőző-Készülék vízfürdővel; **egy** szívó és nyomó hordozható szivattyu; **egy** Alfa Laval patent tejfőlőző Separator; **egy** kettős rendszerű szelelővel ellátott tengerimorzsoló; **két** új Keltető és **két** nevelőgép. ● Érdeklődőknek részletes felvilágosítást nyújt **Bohus László báró gazdasági hivatala, Világoson.** 5719**Elsőrendű Rambouillet juhok.**

10 darab	tenyészkos,
6	„ toklókos,
100	„ tenyészanya,
20	„ toklóanya,
100	„ bárány

eladó **báró Hammerstein Richárd Sári-puszta gazdaságán**, u. p. és vasútállomás Bábapuszta vagy Bajnok (a szabadka-zombori vonalon). Bővebb felvilágosítással s a megtekintésre érkezőknek Bábapuszta állomásra kocsival szolgál az Intézőség. 5738**MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE****A MEZŐGAZDASÁG ÖSSZES ÁGAIT TÁRGYALÓ ILLUSZTRÁLT HAVI FOLYÓIRAT A MAGYAR AGRÁRKULTURA TERJESZTÉSÉRE**SZERKESZTIK: **cseszl DORNER BÉLA és ISJ. RÖSZLER KÁROLY**

●●●●● XXX. évfolyam ●●●●●

A művelt magyar gazdaközösség közkedvelt szakfolyóirata.

Előfizetési díj: **egy évre 12 Korona**

Mutatványszámot küld a Kiadóhivatal ●●●●●

ARAD, Gróf Apponyi-utca 12. szám

A fertőző hüvelyhurut leggyakrabban ott fordul elő, hol

a tehenek nem akarnak üzekedni,

vagy elvetélnék, melyeknél a szemőremtest dagadt, vagy a hüvely gyulladással, vagy nyálkás genyvel belepett stb. Hyenkor hívjuk mielőbb az állatorvost, ki „Bissulin“-nal gyors gyógyulást hoz. Gyors kezelés az egész állatállomány elvészedését megakadályozza. Óvakodjunk az utánzatoktól. Eredeti „Bissulin“-nál a név a csomagolópapíron van. Brosurát betegséggel ingyen küld H. Trommsdorf vegyészeti gyár, Aachen. Összetétel 0-25% szozojodol—Queks+Fett. 5231 I

Allatok

Keresek

mustra-ökröket

megvételre
hizlalási és conserv
célokra.

FARAGÓ MIKSA

szarvasmarha- és juhbirodalmas,
Budapest, VII., Óvoda-u. 44.
Telefon 76-85.

Veszek határidőre és
promtra a gazdaságokban
átvéve hizómarhákat.
Értékesíték és beszerzés
mindenfélre tenyész- és
haszon szarvasmarhát.
Hizlalási ügyletek kö-
tése. Az ügyletekre leg-
nagyobb összegű pénz-
előleg nyújtatik 5224

Vöröstarka tinó és üsző

teljes prima, 1-2, esetleg 3 éves,
nálam minden mennyiségben
kapható olosz áron. Későbbi
nyugtalan jármos és beállít-
tási ökrök szállítására vállal.

Kitünő friss fejőstehenek

előlege jelentős után nálam
mindenkor megtekinthetőek kö-
telezettség nélkül. Vevő let-
szése szerint választhat. 4736

Henrik Ignác fia Szalónak (Vas m.)

Saját érdeke

hogyan
sértéseit és
szarvasmarhát

nálam
értékesítse vagy beszeresse.
elsőrendű tenyészkozáka-
kkal (felbugottal is) szol-
gálhatok.

Zadák József

sértés és szarvasmarha-
bizományos. 10052

BUDAPEST, Népszínház-utca 17.

Muraközi hidegvérű (norl) igás tenyészlóvak

és
tenyészmenek
vásárlásánál közvetlen a
tenyésztőtől, segédkeze-
semet felajánlom s a folyó
évben Muraköz és vidékén
tartandó lóvásárok jogy-
zékét kívánatra szívesen
küldöm. Elsőrendű referen-
ciák rendelkezésre állnak.

Czímek: IDŐSB HEINRICH MÓR lóvásárló ügynöksége Csáktornya (Muraköz). Törv. bej. czég. Sürgöncyzim: Heinrich Senior, Csáktornya. Interurbán - Telefon 33. szám. 572

Legelsőrendű bonyhádi eredeti teheneket, friss borja- sokat, hasasokat s te- nyészbikákat bármely időben, bármely mennyi- ségben kulánsul és leg- olcsóbb áron szállít.

Fenyves Flaschner Sándor tchenkereskedő. Levél- és sürgöncyzim Budapest, VII., Elemér-u. 17. Telefon: 170-18. Istálló: Kispeszt, Üllői-ut 4. Telefon „Kispeszt“ 38.

ELADÓ

az ördögösi gazda-
ságban 200 darab első-
rendű 1 éves fehér

ökörborju

Levélezim Nagy Dénes
földbirtokos, Torda,
Tordaaranyos m. 5733

Elsőrendű magyarfajú erdélyi jármos- ökrök, 2 éves magyar- fajú erdélyi ökrö- borjuk minden időben nagy választékban kaphatók

ALEXA MIKLÓS-nál
Szamosújvárt,
Szolnok-Doboka megye. 5502

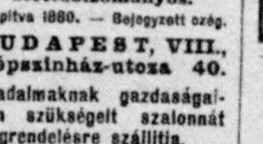
Sertések soványak és hizottak adását-vételét pontosan eszközöl SZIGETI L. GYULA sertésbizományos. Alapítva 1880. — Bejegyzett üzög. BUDAPEST, VIII., Népszínház-utca 40. Uradalmaknak gazdaságai- ban szükséges szalonnát megrendelésre szállítja.

Vegyések

Minden méhészt szívesen ad
őnök egy kiló mézet
ha megmondja neki, hogy a
„Méh“ magyar méhészek érte-
kesítő szövetsége Budapest,
Váci-ut 102. szám alatt van.
Arj-gyűk ingyen. 1549

„Minimax“ a legjobb és legmegbízhatóbb kézi tűszelőkészítők. melynek kastélyokban, istálló- kban, omlakokban nem szabad hiányoznia. Ezen készletből mindenki bánsi tud és velo a tiszt még keletkezésében el- lehet foglalni. Felvilágosítást ad a

Nagy Minimax
Részvénytársaság,
Budapest, VII., Kertész-
utca 43. 5596

Eladás

Alkalmi zongoravétel.
Hösendofer, Schweighof-
fer, Kern-Wirtl kiváló
mesterek gyártmányú
400 korostól feljebb. Pia-
nóknál 300 K-tól, új son-
gora vagy pianó 500
K-tól feljebb minden ár-
ban. Zongora, cimbalom-
hangszalók helyben
és vidéken, anélkül
munkások által gyorsan
és olcsón eszköszítetnek
REMÉNYI MIHÁLY a
Mag. Kir. Zeneakadémia
szállítója, BUDAPEST,
VI., Király-u. 58 ar. 1189

Nyolczas gőzlokomólok Clayton és Máv. gyártmányúak, továbbá 6-os Nicholson 8 éves gőzgép, bi- bátlau, fűmákosok, nagyon olcsón eladó. Landler Ödön, Budapest, VI., Lovag-utca 2. 1381b

Eladás

12 és 20 ló-
erős rész-
leire is eladó. Landler Ödön,
Budapest, VI., Lovag-utca 2.
1381

Takarmányvetésre ajánlunk kisebb és nagyobb létszámú első- rendű magasszárazlék osztrák- peségű muharmagot, ugy- szintén etetésre mindennemű olajpogácsát. Klein Ferenx és Fia üzégél, Budapest, VII., Vörösmarty-utca 19. 1382

Eladó nád, 10 ezer kéve
fedező igen alkalmas, a Mező-
szabolcsi birtok gazdaságban; vasut-
állomás Szerecsen Ára szék-
kénykint vasútállomáshoz
szállítva, kocsiába rakva 28 kor.
1475

Magánjáró motor, 10 ló-
erős, hozzá-
cséplővel, olcsón eladó, rész-
leire is. Landler Ödön, Buda-
pest, VI., Lovag-u. 2. 1381a

TÖRÖIT GÉPRÉSZER, kazánrepedések, Korroziók

hegesztést autogén uton
műhelyünkben vagy helyszínen
leeserelés nélkül, speciálisan
hegesztőinkkel, szakuzeren
végezzük.

Lakos és Székely
mérnökök. 5660
Gyár és vállalat autogén-hegesztő
és vágó berendezésekre.
Budapest, VI., Lehel-utca 10.

Wilczek Rezső :: mindennemű festékek, lakkok, kencez s ecset- árak valamint gazdá- szati s szőlészeti cik- kek nagykereskedése Budapest, V., Vécsey-utca 4. sz. (Nádor-utca 31.) Telefon 122-36. 1864

4 garnitúra Fowler-gőzke,
gyáriag javítva,
kastélyi malom, mindennemű
gazdasági gép, használt de tel-
jesen jókban, parcellázás
miatt eladó. Kandel Viktor,
Nagykároly. 1426

Használt, de teljesen ki-
javított és jó
kárban lévő gépek. 1 db
2 1/2 lóerős gőzgépparnitúra.
1 db 54 lóerős Máv. vasúti
cséplő. 1 db 48 lóerős Umrath
cséplő. 1 db Mayer féle va-
raklás 30" cséplő. 1 db 8 q
emelőképeségű elevátor. 1 db
6 HP. német gyártmányú stb.
benzínmotor. Bővebb felvilágo-
sítást nyújt a Rimaszombati
kereskedelmi bank gépgyára,
Rimaszoma. 1407

Uj elevátorok * motorcséplő
garnitúra-
szonnal szállításra. Rimaszombati
kereskedelmi bank gép-
gyára, Rimaszombati. 1408

Eladó csészőgumó, zeák-
kal együtt, 100 kg. kent
6 kor. Helianthus szálak
(virágos csészőka) egy rak =
35 kg gyökérgumó, ára 12 kor.
ab Pozsonykapóti. Egy posta-
csomag helianthi, bismenve
3 korona. Kovara Frigyes, posta
Fél. Pozsony m. 1473

Muraközi lovak eladását és
vételét követeli.
Weiss Lajos Nagykanizsa Cseeg-
gy-u. 36. 1331

Nincs több reuma, onoz,
kőszvény, láta,
kolera és más ragályos fertőzések,
mert van „BOROLIN“.
Borolinzokorka, Borolin és
Borolin-sappan. A Dr.
Borovszky-féle BOROLIN-nak
az ára kimerítő használati ut-
sítással átlagként 50 fillér,
a Borolinzokorkának 40 fillér,
a Borolinának az ára 2 kor.,
a Borolin házi-sappannak dar-
abonként 30 fillér és a pipere-
sappannak 80 fillér. Kapható
minden gyógyszerárban és
drogeriában. Központi főraktár:
Budapest, II. ker., Margit-
rakpart 45. szám. 755

Nyersolajmotor, 12 és 20 ló-
erős rész-
leire is eladó. Landler Ödön,
Budapest, VI., Lovag-utca 2.
1381

Takarmányvetésre ajánlunk
kisebb
és nagyobb létszámú első-
rendű magasszárazlék osztrák-
peségű muharmagot, ugy-
szintén etetésre mindennemű
olajpogácsát. Klein Ferenx és
Fia üzégél, Budapest, VII.,
Vörösmarty-utca 19. 1382

Eladó nád, 10 ezer kéve
fedező igen alkalmas, a Mező-
szabolcsi birtok gazdaságban; vasut-
állomás Szerecsen Ára szék-
kénykint vasútállomáshoz
szállítva, kocsiába rakva 28 kor.
1475

Magánjáró motor, 10 ló-
erős, hozzá-
cséplővel, olcsón eladó, rész-
leire is. Landler Ödön, Buda-
pest, VI., Lovag-u. 2. 1381a

Kastély- és villatulajdonosok !!

Szabadalmazott biológikus ürülék- szennyvíztisztító-telepek vállalata.

Előnyei: A tisztított szennyvíz higiénikusan
tisztá, színtelen, szagtalan, bárhol el-
vezethető. Telepet kiüríteni, tisztí-
tani nem kell. Vegyszerre nincs szükség.
Bűz nincs. Terv és költségvetés díjtalan.

Prister György Budapest, VI., Izabella-u. 71.

Avery- Melcher longerikapa,
még nem használt, ja-
tányos eladó. Belatovillagosi
gádaság. posta Lepsény. 1540

Gőzcséplőkészletek minden
cagy-
ságban magánjárók használt
gyáriag javított állapothú tel-
jes jó állással, valamint új
szalmakészítők vetőgép-
ek kedvező részleltetésre
szállt Solfried Hugó, Budapest,
Forgách-utca 14. 1018

Tökmag. Eladó óriási indiai
lakarmány-
léteség, eg.-onként 2 koronáért
Wolberger Samu gyulsházai
(Szabolcs m.) gazdaságában.
1206

Alcsuthi tengeri vetőmag
eladó. Bővebbet gróf
Stubenbercz József Székely-
hidi uradalma ad. 1409

4 garnitúra Fowler-gőzke,
gyáriag javítva,
kastélyi malom, mindennemű
gazdasági gép, használt de tel-
jesen jókban, parcellázás
miatt eladó. Kandel Viktor,
Nagykároly. 1426

Használt, de teljesen ki-
javított és jó
kárban lévő gépek. 1 db
2 1/2 lóerős gőzgépparnitúra.
1 db 54 lóerős Máv. vasúti
cséplő. 1 db 48 lóerős Umrath
cséplő. 1 db Mayer féle va-
raklás 30" cséplő. 1 db 8 q
emelőképeségű elevátor. 1 db
6 HP. német gyártmányú stb.
benzínmotor. Bővebb felvilágo-
sítást nyújt a Rimaszombati
kereskedelmi bank gépgyára,
Rimaszoma. 1407

Uj elevátorok * motorcséplő
garnitúra-
szonnal szállításra. Rimaszombati
kereskedelmi bank gép-
gyára, Rimaszombati. 1408

Eladó csészőgumó, zeák-
kal együtt, 100 kg. kent
6 kor. Helianthus szálak
(virágos csészőka) egy rak =
35 kg gyökérgumó, ára 12 kor.
ab Pozsonykapóti. Egy posta-
csomag helianthi, bismenve
3 korona. Kovara Frigyes, posta
Fél. Pozsony m. 1473

Muraközi lovak eladását és
vételét követeli.
Weiss Lajos Nagykanizsa Cseeg-
gy-u. 36. 1331

Nincs több reuma, onoz,
kőszvény, láta,
kolera és más ragályos fertőzések,
mert van „BOROLIN“.
Borolinzokorka, Borolin és
Borolin-sappan. A Dr.
Borovszky-féle BOROLIN-nak
az ára kimerítő használati ut-
sítással átlagként 50 fillér,
a Borolinzokorkának 40 fillér,
a Borolinának az ára 2 kor.,
a Borolin házi-sappannak dar-
abonként 30 fillér és a pipere-
sappannak 80 fillér. Kapható
minden gyógyszerárban és
drogeriában. Központi főraktár:
Budapest, II. ker., Margit-
rakpart 45. szám. 755

Nyersolajmotor, 12 és 20 ló-
erős rész-
leire is eladó. Landler Ödön,
Budapest, VI., Lovag-utca 2.
1381

Takarmányvetésre ajánlunk
kisebb
és nagyobb létszámú első-
rendű magasszárazlék osztrák-
peségű muharmagot, ugy-
szintén etetésre mindennemű
olajpogácsát. Klein Ferenx és
Fia üzégél, Budapest, VII.,
Vörösmarty-utca 19. 1382

Eladó nád, 10 ezer kéve
fedező igen alkalmas, a Mező-
szabolcsi birtok gazdaságban; vasut-
állomás Szerecsen Ára szék-
kénykint vasútállomáshoz
szállítva, kocsiába rakva 28 kor.
1475

Magánjáró motor, 10 ló-
erős, hozzá-
cséplővel, olcsón eladó, rész-
leire is. Landler Ödön, Buda-
pest, VI., Lovag-u. 2. 1381a

Rónai vetőorszot, 10 termő,
kitünő minőségű, korán-
érő, fagyellenálló. Még a korán-
let tart megrendelések künden-
dők Tétiforenczai gazdasági
intézetéhez. 1427

Egy teljesen új 18 lóerős ma-
gánjáró benzínmotorból
1912. évi, egy 1911. évi Máv.
nyolcass cséplőgép 150k és
polyv-fűvél, egy szalmakészí-
tő, valamint egy 18 lóerős
lévelben benzínos or egy év óta
ipari szemben, mind kitűnő
állapotban jutanyosan eladó.
Megtekinthető Szabó Jenő,
Czegeled, Kőrsai ut. 1509

Kitünő tökebefektetés.
Gyönyörű vidéken fekvő gyógy-
fürdő, melynek kétszáz vizó
nagyserű gyógyhatásu-
nak bizonyult, mely nyere-
befektetés mellett kitünő
tökebefektetés képezne. Olcsó-
ért eladó. Bank és Jelzálog
Kösz. Vállalat, Jászberény. 1513

Lokomobilok, benzínmotorok,
magánjárók,
cséplőgépek, javított és hasz-
nált állapotban, kedvező rész-
leltetésre kaphatók. Fehér
Miklós gépgyár részvénytársasá-
gánál, Budapest, Váci-ut 80.
Kiválóakra raktárkészletet kün-
dök és kérik a venni szán-
dókat személyes látogatásat.
Caerúnieket Államgépgyári
új gépek vételére esetén kötünk.
1512

Pest és Négrád megye ha-
tárán 94 hold föld, mely
mindenre igen alkalmas,
kedvező fizetési feltételek mel-
lett eladó. Bank és Jelzálog
Közvetítő Vállalat Jászberény. 1544

Olcsón eladó teljesen szem-
képes cséplőgarnitúra,
Macsi uradalom Macs (Debrecen
m) mellett. 1542

Gyönyörű 51 holdas birtok
közeli Budapesthez
és vasúthoz épületekkel és tel-
jes felszereléssel 70.000 K.-ért
sürgősen eladó Tudakörösdőknél,
Méh. Budapest, Váci-ut 108
számon. 5k. 1543

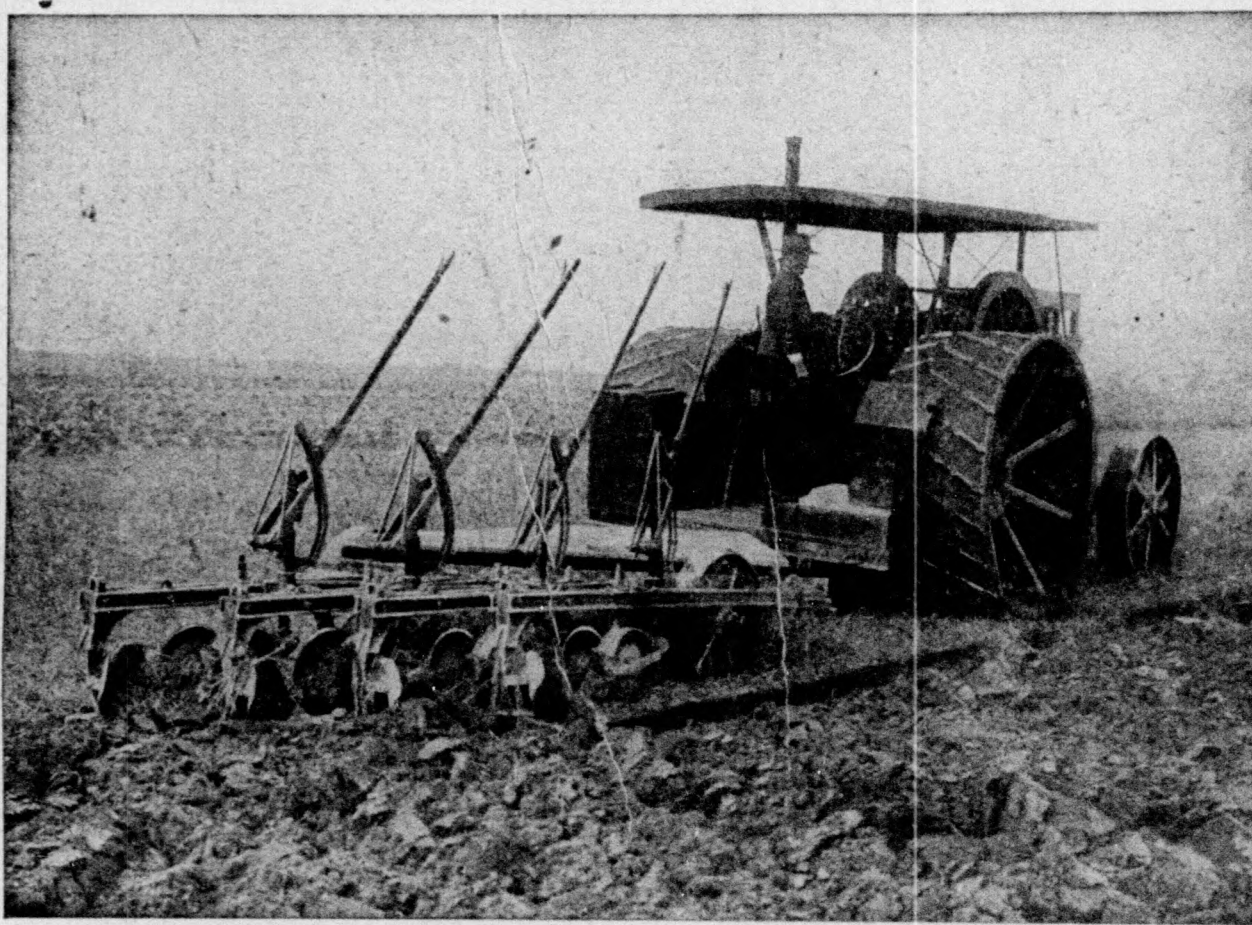
Benzínmotor, 8 lóerős,
menny, jókban lévő, kifogá-
talan működésű, két év óta
használatban, szemfejtés
miatt jutányos áron eladó.
Caim: Keceli Mészáros
Dániel földirtokos Nagy-
szénás, Békés m. 1541

Vadászpuskák nagy alkalmi-
sággal eladó.
Drilling, 16 os, új Brown-
ning, Schöner Ejectoros
finom speciál Krupp és spe-
ciális Bohler szövelőű Hammer-
les. Legújabb golyós és sörtes
Winchester, Hammer-
Drilling, mind kipróbált, jó
ígyverek, olcsóbban, mint
l'Arhol: Radó gygyvertől.
ben, IV., Egyetem-tér 5. Sport-
értékesítő fényképezőgépek-
ről is ingyen. Jó puska-
veszek és becsesrelek. Telefon.
1557

EREDE TI
V. Vermorel-féle
„Eclair“ Permetező,
„Torpille“ Kénporszóró,
„Excelsior“ Szénkénegező
Brand-féle
Répapermetező,
Bolhafogó. 5522

Vezérképviselet:
KANN ÉS HELLER
Budapest, V., Váci-körút 62.

A „KIS HIRDETESEK“ folytatása az 1231 oldalon van.

25 lóerős benzínmagánjáró 4 vasú ekével nehéz magyar talajban.

A szántási üzemköltség holdanként a minimumra redukálódik.
Biztos üzem! Szén- és vízfűvarozás feleslegessé vált.

Referenciákkal és ajánlattal szívesen szolgál!

International Harvester Company of America, Budapest, V., Váci-ut 98.

Az I. H. C. amerikai BENZIN- MAGÁNJÁRÓ

(Tractor)

a legolcsóbb szántógép,

mely 20, 25 és 45 tényleges lóerőben készül.
 20 HP tractor 3—4 vasú
 25 HP tractor 4—5 vasú
 45 HP tractor 7—8 vasú

amerikai ekével

a legideálisabb szántógép.

Számos garnitúra már két év óta működik Magyarországon és mindenhol kitűnően bevált. :: Benzínmagánjárónk a legalkalmasabb gép szántásra, cséplésre és nehéz terhek :: :: vontatására. :: ::

Számok beszélnek!

EGY MILLIÓ

Alfa Laval Separator

az egész világon használatban.

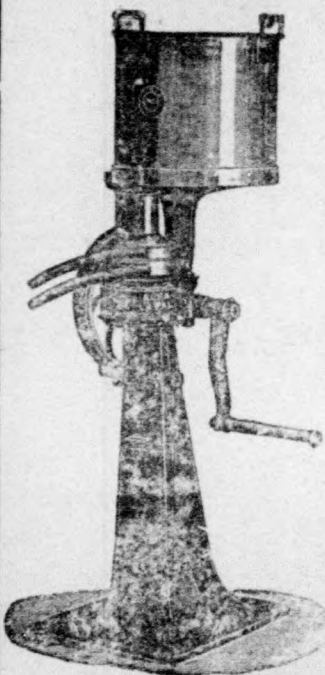
850 első díj! Mult évi eladás 110.000 darab.

Több mint 60.000 idegen fölözögép lett eddig „ALFA LAVALRA” becsereelve.

Az „ALFA” Separatorok, tejjgazdasági eszközök és gépek, valamint a világhírű „ASTRA” gépek biztosítják egyedül a tejjgazdaság legnagyobb jövedelmezőségét.

Felvilágosítással szolgál az

ALFA SEPARATOR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 BUDAPEST, V 56.

Eladás
Kévekötel

szalmából, igen erős, kétágu fonás, 3-4-szer használható, 150 vagy 175 cm. hosszban ezrenként 7-50, illetőleg 9- koronáért szállít

POLLAK G. SOROKSÁR.
szalma- és nádszövőgyár
5688

Minden kétséget kizáróan a szerkezeti tökéletesség és gazdaságosság legmagasabb fokán álló benzinkokomobilok, cséplőkészletek, fekvőleges benzín- és nyersolajmotorok, Diesel-motorok szivógéntelemek, továbbá a birneves szab.

"Kinosem"
vetőgépek, erőhajtásu morzsolók, löherrefejtőgépek és minden egyéb gazdasági gépek legolcsóbb bevásárlási forrása:

Szücs Ödön

mezőgazdasági és ipari gépek kereskedelmi vállalatánál, Budapest, VI., Nagymező-utca 66. sz. Árjegyzékkel, prospektusokkal és költségelirányzatokkal kívánunk ingyen szolgálni. 1478

50%-ot megtakarít, ha az olajat

nem ügynöktől veszi, hanem egyenesen hozzám fordul!

Netto áraink:

- Jó minőségű gépolaj mmázsája ... 29 kor.
- Elsőrangú gépolaj métermázsája ... 34 kor.
- Jó minőségű motorolaj mmázsája ... 39 kor.
- Elsőrangú motorolaj mmázsája ... 44 kor.
- Legnehezebb motorolaj (fagyálló) métermázsája ... 56 kor.
- Jó minőségű hengerolaj mmázsája 46 kor.
- Elsőrangú hengerolaj mmázsája ... 60 kor.
- Legfinomabb hengerolaj (Amerika) métermázsája ... 76 kor.

Kívánatra szállítok 5 kilogrammos mintákat. Erős bádognakáért postáládával 1-20 kor. számítok fel.

Barta Bertalan, ezelőtt Szabó és Barta Budapest, V., Lipót-körút 17. (Szemere-utca) oldalán.)

Tökmag.

A szürke indiai mamuth és vörös kínai keresztezésből származó tökmag igen bőtermő és kitűnően eltartható. Magja nálam különként 3 koronáért kapható Tarnai Bertalan földb. Apostag, Pest m. 981

Szónát, szalmát,

luczernát, löherét és zabos búkkönyt veszek és eladok bármily nagy mennyiségben, felpréseléshez modern lö- és gősprésceim adom. Ajánlatok: 605

Schreier Béla takarmánygyártó Budapest, Népszínház-utca 33. Telefon 50-52.

Aki háztartását olcsó és jóminőségű

élelmiszerekkel

kívánja ellátni, forduljon egész bizalommal

a **"HANGYA"**

országos szövetkezeti központ budapesti fiókájához a

"HÁZTARTÁS"

felhasználási szövetkezetéhez

BUDAPEST, IX., Boráros-tér 6. Kérjen árjegyzéket!!

A legkiválóbb fajta nemesített

gyümölcsfák

kaphatók

Hoffmann Ignác Szeged

ujszegedi 50 kat. hold területen levő gyümölcsfaiskolájában. 111

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Eladó nád.

Bihardíszeg határában, a vasúti állomástól 10 percrenyire levő Istókomen kúpnán rakva 12.000 kéve első minőségű nád eladó. Értekezni lehet dr. Olasz Béla ügyvédnél, Nagyvárad, Rákóczi-ut 19. sz. 1511

ZISKA JÓZSEF néda **MÓSTÉLY GYÖRGY** mérleggyáros.

Iroda és raktárhelyiség: Budapest, VI., Kötvös-utca 47. Ajánlja a legjobban kivitelű és legmegbízhatóbb gabona mérlegű, tízes és százados, valamint gazdasági seker, híd és marhaméleget. A budapesti, fiumei és győri gabonásodák szállítója, ugyanígy számtalan nagy malom és uradalom szállítója. Árjegyzék bérmentve. Használt mérlegek becsapóitoknak és kaphatók, megbízható állapotban. Javítások elfogadottak és pontosan eszéköltek. Kívárat uradalomban is kűdők szerelést. 680

Kálai

Sándor és Fia magnagykereskedők Budapest, VI., Király-utca 14. sz. Telefon 154-76.

Legjutányosabb áron ajánlunk

eredeti északnémetországi

répamagvakat,

ólomzárolt

luczerna- és

löheremagot stb.

gazdasági magvakat.

Árajánlattal készséggel szolgálunk.

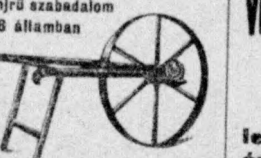

Veszek — elad szénát, szalmát, mindentféle takarmányokat valamint **vetőmagvakat, terményeket, terményhulladékokat**

GÜTFREUND és HERSKOVICS takarmánygyártó és terménybiztosítók Budapest, V., Ögnyök-u. 17. Telefon 170-76.

Saját raktár. Lipótvárosi tőhrepályaudvar, bejárta a Boder-utazából. Telefon 156-34. 1467

Gyors, pontos, olcsó földmérés

Stádel-Torkos FÖLDMÉRŐ-TALIGA kapható 6278 Stádel géppárhban, Győrűtt

Préselt búzaszalmát és zabszalmát

szállít elsőrendű minőségben és legolcsóbban

Ehrenreich Béla ZOMBOR (Bácska).

Uradalmi

kovácmihelyekben nélkülözhetetlen szerszámok, u. m. löbhajtásu kovácspá ölyök és sínfelhúzógépek állandó raktáron vannak:

KEMÉNY MANÓ Bpest, V., Rudolf-rakpart 8. 1128

Vétel

Gőzekét, veszek 14-16 ost. ha rézebbi rendszerű is megf. l. Vesz Károly Putnok. Kossuth-u. Gömör megye. 1547

Buzaszalmát, rozs és ár-nagyobb mennyiségben keresek megvételre. Ajánlatok Ascher Oszkár Wien, II., Praterstrasse 13. 988

8-10 HP. Lokomobil, 15 évesen alul megvételre kerestetik. Kővetülők díjaztatnak. Ajánlatok a gép pontos leírásával Rohlik Ferencnek, Tomosvár, küldendők. 628

Uaj, túró és tojás-

nagy kereskedés.

özv. Popper Ede né törv. bejegyzett exportozóg

Budapest, Központi Vásárcsarnok.

Veszek

kötésre is tea és főzővaját, tehéntúrót s egyéb tejterményt. Tojást legszélsőbb napi áron értékesítem. 6577

Kérek ajánlatokat!!

Földbirtokot,

fővárosi házat, telket veszek és földbirtokosokat finanszírozok. **LÉVAI G.,** Budapest, VII. ker., Lövéde-tér 2 a II. em. 17. ajtó.

Megvételre keres

ve' eshagymát,

fejeshaposztát

legmagasabb napi-áron, közvetlen termelőktől, nagyobb mennyiségeit. — Szives ajánlatokat kér 760

HOPPE ANTAL RÁKOSPALOTA, Pest m.

Veszek szénát és szalmát

minden mennyiségben; szállítom préselve és fuvarmentesen minden vasúti állomásra

Böhm Arnold takarmánygyártó Budapest, VI. ker., Hegedű-Sándor-utca 23. szám. Telefon 141-50. 8)

Nagyobb erdőbirtokot keresek megvételre. Szives ajánlatokat „Erdő 1548” jelű író a kiadóba kérek. 1648

Bérlet

Keresek 2000-3000 m. holdas bérletet, alk vagy nyeresz vidéken bez átvételre. Cím: Farkas Lajos Tiszabura. 1338

500 holdas bérlet 8 éves szerződéssel októberre átadó. Levéleket azüveggyír jelleg alatt a kiadóhivatal továbbít. Ügyesök kizárva. 1546

Bérbeadó Veszprém megye határában 340 magyar hold birtok, nagyon jó talajjal, 5 szobás lakással október 1-től. Cím a kiadóhivatalban. 1545

„Mindennemű” GAZDASÁGI GÉPEK,

szivógáz, benzín és nyersolajmotorok a legolcsóbb tüzemköltséggel, kitűnő gyártmányok, villanyos berendezések, takarmányos kamarak, tervrajzok és költségvetések ingyenes

Szivattyutelepek gazdaságokban.

PEHARTZ ISTVÁN magánmérnök, műszaki iroda, Bpest, Pedmanizky-utca 75. Telefon 148-71. 5162

A száj- és körömfájás elhárítására

nélkülözhetetlen!

Bevált modellek minden árban. Kérje az I. számú prospektust

KRASA RUDOLF-tól Wien, VII., Kirchengasse 29 177. 718

LUDWIG HINTERSCHWEIGER, ADOLF BLEICHERT & CO.

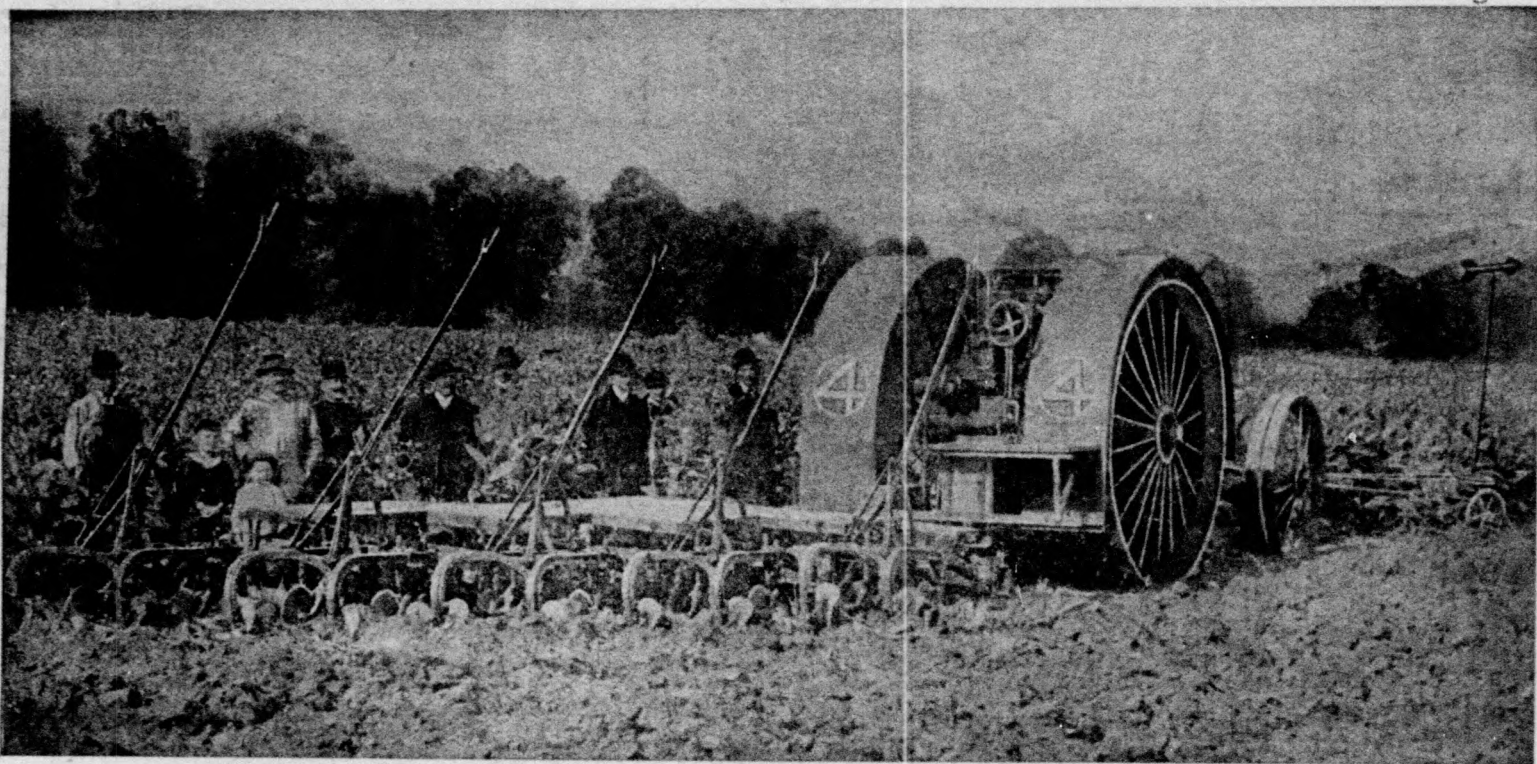
G. m. b. H., Lichtenegg No. 15., bei Wels O.-Oe.

Tégla gyártó-gépek

sodronypálya és szállítómű alkatrész különleges gyár. Transmissziós berendezés a legmodernebb építkezés.

Saját legmodernebben berendezett kísérleti állomás kőgyagyvizsgálatra. 5287

The „Big Four“ Tractor

„Big Four“ szántógép munkában Diószeghy Zoltán gazdaságában Sajókazán, Borsod megye.

a Winnipeg-i Nemzetközi Szántógép-Versenyek Győztese

THE „BIG FOUR“ TRACTOR

nemcsak Amerika, hanem az egész világ legjobb szántógépe.

Mint az 1910. évi verseny győztese, az 1911. évi versenyben is

30 versenyző géppel szemben ismét az első díjjal lett kitüntetve.

Ezernél több „Big Four“ Tractor van használatban, amelyek évente több millió holdat szántanak és így napról-napra bizonyítják más gépekkel szembeni óriási fölényüket.

Az 50—60 tényleges lóerejű négyhengeres benzíntractort a világhírű és nálunk is legjobbnak bizonyult „John Deere“ szabadalmazott 10 vasú ekével párosítottuk és ezen szántókészlettel a lehető legnehezebb talaj és terepviszonyok között is fényes eredményeket értünk el.

A „Big Four“ Tractor 2,4 méter magas járókerekeivel még szántott, puha talajon sem csinál kárt.

A „Big Four“ Tractor szabadalmazott automatikus kormánykészüléke a gépkezelőt a fűrésztő kormányzástól csaknem teljesen felmenti és amellet a gépet oly pontosan vezeti, hogy vakbarázda képződése teljesen ki van zárva.

A „Big-Four“ — „John-Deere“ szántókészletnél

üzemzavar nincsen!

A „Big Four“ Tractor naponként csak kb. 20 liter hűtővizet fogyaszt!

Olvassa el: Diószeghy Zoltánnak az 1911. évi „Köztelek“ decz. 9. számában megjelent közleményét.

Olvassa el: Thallmayer Viktor tanárnak az 1911. évi „Deutsche Landwirtschaftliche Presse“ 87-ik számában megjelent bírálatát.

Olvassa el: ifj. Sporzon Pál g. akad. tanárnak az „OMGE“ 1912. évi január 20. közgyűlésen tartott előadásának kivonatát a „Köztelek“ 1912. január 24. számában.

Tekintse meg szántógépünket üzemben és csak azután határozza el magát valamely Tractor beszerzésére.

Az összes „Big Four“ Tractor és „John-Deere“-eke alkatrészeit állandóan raktáron tartjuk!!!!

Az eladott szántókészletek amerikai Tractor-szerelők által szereltetnek és helyezettnek üzembe.

Műszaki és egyéb felvilágosításokkal szívesen szolgálunk.

Teljes szántókészleteket a legkedvezőbb fizetési módokat mellett szállítunk.

Központi Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársaság

Telefon: 86—97.

Budapest, V., Váci-körút 26.

Sürgőnyczim: Centralis.

A SZEGEDI KENDERFONÓGYÁR RÉSZV.-TÁRS.

ajánl aratógépekhez való

Manila kévekötfonalat.

sok száz uradalom által **kipróbált** és ma már a **verseny által is a külföldivel egyenragunak** elismert **teljesen megbízható minőségben**, a külföldinél csaknem az egész **12 koronás behozatall vámmal olcsóbban**, vagyis

95 kor. árban 100 kg.-ként

bérmentve minden szükségleti vasutállomásra szállítva, készpénzfizetés mellett 2% engedménnyel vagy 4 havi időre.

Felhívjuk továbbá a t. Gazdaközönség figyelmét az **egyedül általunk előállított valódi**

gazdasági kenderzsákokra,

melyeket **gyárunkban előállított tiszta kenderfonalakból** házi ipari uton készítünk.

Magyar Gazdák Hitelintézete Részv.-Társ.

Mezőgazdasági termény- és áruosztálya

Telefon 143-05. Budapest, U., Rálmán-utca 15. Sürgönyözim: 64-54. „AGRICOLA“

Alaptőke egy millió korona.

Rendkívül fontos gépújítások!

Rőgapritógépek, talajmivelő eszközök, ekék, Ganz-gyártmányu benzínmotorok, cséplőkészletek, benzín magánjáró- és vontatógépek, vető- és aratógépek. Malom- tejjgazdasági, borászati és pinczészeti berendezések. Mosókonyha- és istállóberendezések. Olaj, gépszir, kékkő, raffiahancs, az összes műszaki cikkek. Acetylen kézi- és kocsilámpák. Világítási és gazdasági vízvezeték berendezések.

Sziveskedjék árajánlatot kérni.

Ajánl azonnali szállításra **takarmánycikkek**:

Korpát, kankolyt, repce és napraforgópogácsát, répaszeleteket, száraz moslék, melassét stb.

„**Kínsem**“, valamint „**Lacta**“ erőtakarmányt (míg készletünk tart) a legjutányosabb áron.

Műtrágyák:

tavaszi és őszi szállításra kartellen kívül (szuperfoszfát, ohllisalétrom, thomassalak, osontliszt, kalnit és kállisó)

Bankosztályunk kölcsönöket nyújt gazdasági befektetésekre, finanszírozoz mezőgazdasági üzemeket, igen előnyös feltételű jelzálogos kölcsönöket engedélyez. **Gazdasági osztályunk** elvállal birtokokat eladás-, vétel- és parcellázásra, valamint birtokbérleteket közvetít. (Állandóan számos birtok és bérlet van nyilvántartva.)

Egyeztető osztályunk

elvállalja földbirtokosok és bérlők hitelügyeinek rendezését. Kívánatra a helyszínrre küldjük szakközsegünket.

Az általunk alapított és helyiségeinkben működő

Magyar Érték és Terménybank részv.-társ. elfogad megbízásokat úgy készáru, valamint határidőüzletekre.

Birtok el- és berbe- adás.

16. sz. Pest vm. 2200 hold, ebből 1100 h. szántó, többi belsőség, rét, legelő, nagy urilakkal s gazdasági épület, Ára m. holdanként	500 K
168. sz. Pest vm. 1300 hold, fele szántó, többi belsőség, rét, legelő és szőlő, urilakkal s gazdasági épület, Ára m. holdanként	450 K
203/2. sz. Pest vm. 600 hold, ebből 580 h. szántó és belsőség, többi legelő és szőlő, nagy urilak, gazdasági épületek s szeszgyár, Ára m. holdanként	770 K
8. sz. Komárom vm. 700 hold, ebből 400 h. szántó, többi belsőség, rét, legelő, nagy urilak s gazdasági épületek, Ára m. holdanként	1000 K
22. sz. Jásznagykun-Szolnok m. 1000 hold, ebből 700 h. szántó, többi rét, legelő, erdő, urilak s gazdasági épületek, Ára m. holdanként	500 K
203/4. sz. Jásznagykun-Szolnok m. 525 hold, ebből 450 h. szántó, többi belsőség, rét és legelő lakóház és gazdasági épületek, Ára m. holdanként	760 K
142. sz. Fejér vm. 275 hold, mind szántó, urilak s gazdasági épületekkel, Ára m. holdanként	980 K
228. sz. Fejér vm. 1100 hold, ebből 1000 h. szántó, többi belsőség és rét, nagy urilak s számos gazdasági épület, Ára m. holdanként	1000 K
217. sz. Fejér vm. 750 hold, ebből 750 h. szántó, többi belsőség és rét, urilak s gazdasági épületek, Ára m. holdanként	720 K
114. sz. Nógrád vm. 1700 hold, ebből 1100 h. szántó, többi belsőség, rét, legelő és erdő, urilak nagy parkban és gazdasági épületek Ára m. holdanként	450 K
223. sz. Nógrád vm. 400 hold, ebből 300 h. szántó, többi belsőség, rét, legelő, urilak és gazdasági épületek, Ára m. holdanként	800 K
279. sz. Bars vm. 850 hold, mind szántó, nagy kastély, park és gazd. épületek, Ára m. holdanként	850 K
224. sz. Heves vm. 210 hold, fele szántó, többi belsőség, rét, legelő és erdő, urilak és gazdasági épületek, Ára m. holdanként	475 K
211. sz. Bihar vm. 1500 hold, 2/3 szántó, többi belsőség, rét, legelő, tisztaluk és gazdasági épületek, Ára m. holdanként	725 K
248. sz. Bihar vm. 2000 hold, ebből 500 h. szántó és rét többi erdőirtás, urilak nagy parkban és gazdasági épületek, Ára m. holdanként	250 K
208. sz. Szatmár vm. 500 hold, ebből 350 h. szántó, többi belsőség, rét és szőlő, kis urilak és gazdasági épületek Ára m. holdanként	500 K
203/3. sz. Szatmár vm. 1200 hold, ebből 950 h. szántó, többi belsőség, rét és legelő, számos gazdasági épület, Ára m. holdanként	750 K
203/5. sz. Szatmár vm. 1320 hold, ebből 900 h. szántó, többi belsőség, rét, legelő, prima gazdasági épületek, Ára m. holdanként	750 K
282. sz. Békés vm. 1100 hold, ebből 800 h. szántó, többi belsőség, rét, legelő, nagy urilak, s számos gazdasági épület, Ára m. holdanként	650 K
271. sz. Hajdu vm. 1600 hold, 1100 h. szántó, többi rét legelő és erdő, urilak, s számos gazdasági épület, Ára m. holdanként	750 K
238. sz. Tolna vm. 950 hold, ebből 850 h. szántó, többi belsőség, rét és legelő, nagy urilak, számos gazdasági épület, Ára m. holdanként	650 K
68/1. sz. Krasznó-Szörény vm. 3500 hold, ebből 2000 h. vágható bükk, többi szántó, többi szántó és rét, urilak melléképületekkel, Ára m. holdanként	200 K

BERLETEK:

120. sz. Veszprém m. 900 h., ebből 480 h. szántó, 270 h. legelő és szőlő, urilak, gazdasági épületek, bére évi	16,000 K és az adó
145. sz. Fejér vm. 1400 h., mind szántó, urilak s gazdasági épületek, bére m. holdanként	30 K és az adó
257. sz. Nógrád vm. 1200 h., 1000 h. szántó, többi rét, belsőség és legelő, nagy urilak s gazdasági épületek, bére m. holdanként	30 K és az adó
242. sz. Somogy vm. 5400 h., nagyrésze szántó, többi rét és erdőirtás, nagy urilak lakás, gazdasági épületek, donányengedély stb. bére m. holdanként	28 K és az adó
279. sz. Győr vm. 2000 m. hold, nagy kastélyval és parkkal, évi bére m. holdanként	32 K és az adó

Közelebbi felvilágosításokkal — de csakis közvetlen vonóknak — készséggel szolgál a Budapesti Közvetítő és Kereskedelmi R.-T. Teréz-körút 15. Telefon 161-89.

Alapított 1850-ben.

EREDETI FOWLER-féle GÖZEKÉK páratlanok

munkateljesítményben, tartósságban és az üzemből való takarékoságban.

JOHN FOWLER & CO.

Telefon 42-50. BUDAPEST—KELENFÖLD a vasútállomás-
szel szemben

A legtekélyesebb dobkosár-betétléc a szabadalmazott Kemény-féle sarkos lécz, tökéletesen pótolja az új dobkosarat. Olcsó ár! Egyedárusítás!

KEMÉNY MANÓNÁL, Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. szám.

Telefon 159—02.

748

KOLLARIT- BÖRLEMEZ

RUGANYOS, VIMAR-
BIZTOS és IDŐTÁLLÓ
SZAGTALAN FEDÉLMEZ

„Kollarit”-börlemez 5521

kaucuk-kompozícióval bevont szagtalan fedélmez.

„Kollarit”-börlemez

mezőgazdasági és gyári épületekre a legalkalmasabb.

„Kollarit”-börlemez

vizhatlan, a legnagyobb vizeknek ellentáll.

„Kollarit”-börlemez

nem kell mázolni és így fenntartási költséget nem igényel.

Gyártja

Kollár és Társa, Budapest, Központi iroda V., Pozsonyi-ut 2/c.

Törzsgyár:

KOHN ÉS FRIED, UJPEST

Vetőmagszükséglete

beszerzése előtt kérjen mintázott ajánlatot

Szemere és György

gazdasági magkereskedésből

Budapest, V., Széchenyi-utca 7.

Modern gazdasági épületeket,

takarmánykamrákat, burgonya- és takarmányszárítókat, tejjgazdasági és hűtőtelepeket, jéggyárakat, erő- és világítóüzemeket tervez és berendez, ajánlja a legjobb rendszerű svéd nyersolajmótorokat

Esső Andor és Marschalkó Béla

okl. gépészmérnök.

okl. műépítész.

műszaki és építészeti irodája,

Budapest, VIII., Baross-utca 97. sz. Telefon 92—80.

1246

Nemesített mangalicza malaczkok

(lincolnshirei × mangalicza keresztezés) eladók balatonföldvári gazdaságomban. A malaczkok három hónaposak, orbáncz és vész ellen ojtva vannak s tenyészigazolvánnyal szállítatnak. Áruk darabonként 200 korona.

Érdeklődőket szívesen lát s felvilágosítással készséggel szolgál:

Márkus Andor dr., Balatonföldvár.

„EAGLE”
törv. védett aratógép-
kévekötő jobb és
olcsóbb a
MANILANÁL

Mindennemű

zsák és ponyva

a legjobb minőségben **FISCHER**-féle zsák- és ponyvagyárban, Budapest, Nádor-u. 31—33. szerezhető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10—12 évig. A 30 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak szállítója. Pontos, szolid Szőlőkötő-fonalak. A Fischer-féle szőlőkötőfonál jobb és olcsóbb, mint a raffia. Tessék ajánlatot kérni.